

FÅGLAR I VÄSTMANLAND

***Nr 2-3 - 2018
Rapportnumret***

Fåglar i Västmanland

Nr 2-3, 2018

Årg 49, ISSN 1404-3297

Fåglar i Västmanland utges av Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF) och utkommer med 3-4 nummer per år. Tidningen skickas med post till alla medlemmar

Redaktör

Christina Bredin

Ansvarig utgivare

Johan Karlsson

Distribution

Ulf Carlsson

Adress till FiV:

c/o Bredin
Bergslagsvägen 65
734 40 Hallstahammar

VOF på nätet:

Hemsida: www.birdlife.se/vof

Facebook grupp: [Fåglar i Västmanland](#)

Facebook sida: [Västmanlands Ornitologiska Förening](#)

Medlemsavgift

Vuxna 140 kr
Familjemedlemskap 160 kr
Ungdom under 20 år 60 kr

Plusgiro 10654-2

Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

OMSLAGSBILDERNA:

FRAMSIDA: ROSENSTARE, TINA NORDBERG

BAKSIDA: BRUSHANAR, LENNART WAARA

Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF)

Föreningen är en ideell, obunden sammanslutning som verkar för att bevara ett rikt fågelliv och öka kunskapen om fågelfaunan i Västmanland. Fågelskydd har spelat en central roll i föreningen sedan tillkomsten av VOF 1969. Inom styrelsen arbetar fågelskyddskommittén aktivt med flera konkreta projekt. Gruppen fungerar även som länk till myndigheter i frågor som rör fågelskydd. VOF arrangerar exkursioner och sammankomster och driver på olika sätt föreningens frågor. VOF är en regionalförening i BirdLife Sverige.

STYRELSE

Ordförande

Johan Karlsson, 070 666 0727
johan.karlsson.vof@gmail.com

Vice ordförande

Christina Bredin, 0706 344 120
christina.bredin@telia.com

Kassör

Inger Kjellberg, 070 170 9102
inger.kjellberg@gmail.com

Sekreterare

Joachim Karlsson, 0704-322157
jocke.karlsson@gmail.com

Fågelskyddsansvarig

Niclas Lignell, 070-770 57 79
n.lignell@gmail.com

Övriga ledamöter

Filp Jansson, 073 997 1049
filip.c.jansson@gmail.com

Kalle Källebrink, 070 640 0501
kalle.kallebrink@gmail.com

Seppo Leppälampi, 076 645 9780
seppoleppalampi@hotmail.com

Jacob Rudhe, 076 252 0696
jacobrudhe@hotmail.com

Tommy Ryding, 070-497 4213
tommy.ryding@gmail.com

INNEHÅLL

	Sid
Vår ordförande	5
Program	6-11
Pilgrimsfalkar i Arboga	12-13
Hälleforsarna till Hornborgasjön	13
Rosenstaren	14
Udda grannar	15
Medelhavsstenskvättan	16-17
Svartsnäppor, föräldraskap ...	18-19
Fågelrapporten 2017	20-71
Uggleveckorna 2017 & 2018	72-75
RRK:s klargörande	75
Inhängt	76-77
Notiser	78
Lokala fågelklubbar	79

Fina bilder gör tidningen trevligare att läsa. Stort tack till fotograferna som ställt sina bilder till förfogande i detta nummer:

- Benjamin Rodling
- Bertil Rahm
- Filip Jansson
- Johan Karlsson
- Jörgen Lindberg
- Lennart Waara
- Lillebror Hammarström
- Nils Hultman
- Nori Ahari
- Peter Josefsson
- Stig Blom
- TinaNordberg

Redaktören

Så här glad var jag i april när jag kryssade min 300:e fågel, en svarthuvad mås i Östergötland. För två år sedan kändes 300 arter helt ouppnåeligt för mig. Men med lite mer artfokuss gick det snabbare än jag anade. Artportalen är ett fantastiskt hjälpmedel som vi skådare har. När jag vill kan jag titta igenom min artlista och få upp när och var jag kryssat varje fågel.

I juli hälsade jag på Bertil Rahm i Grängesberg för att spana in smålom i Södra Hörken. Då berättade han om hornugglan och tornfalken som häckat i samma skatbo på hans tomt. Du hittar hans berättelse på sid 15.

Kanske du också har en fågelupplevelse av det lite udda slaget. Hör då gärna av dig så kan vi förmedla den till FIV:s läsare.

Under hösten kommer BirdLife Sverige att byta leverantör till sin hemsida. Detta innebär att även VOF kommer att byta till en ny hemsida. Mer info om detta kommer på hemsidan och på Facebook under hösten.

Christina Bredin
christina.bredin@telia.com

DATUM ATT NOTERA

Falsterbo Bird Show 31 aug - 2 sept

EuroBirdwatch 6-7 okt

VOF:s Höstmöte 10 november

Artrallyt 19 januari

Fotoexperter inom Audio Video

AUDIO VIDEO
 Vasagatan 22, Västerås
 Tel. 021-186700,
 butik@eggeborns.se

Västmanlands största foto & kikarsortiment!

Kom in i butiken och prova ut den kikare som passar just dig. Vi jobbar med välkända varumärken och har produkter i alla prisklasser. Hos oss hittar du allt från barnkikare & luppur till professionell fotoutrustning.

KITE OPTICS

Kowa

SWAROVSKI
OPTIK

FOCUS

ZEISS

Nikon

CELESTRON

STEINER

PENTAX
A RICOH COMPANY

www.eggeborns.se

Vår ordförande Johan har ordet

När jag på allvar började skåda fågel för inte allt för länge sedan så var det den inkluderande och välkomnande inställningen slående. Visst såg man lite statutstänk, men det strävade snarare uppåt än såg nedåt. Som ny möttes man av hjälpsamhet och alla var vänliga mot mig.

Med mer erfarenhet och ett bredare kontaktnät så ser jag dock att det ibland finns ett hierarkiskt synsätt bland fågelfolk där man tyvärr ser ner på andra, men det är mer på det kollektiva planet.

Folk tenderar nämligen att se just sitt sätt att engagera sig i fåglar som lite finare och bättre än andras sätt. Skådare skyller gärna på fotografer när det görs övertramp. Att vi tillhör samma kollektiv och att det bara är att byta ut kikaren mot en kamera för att bli fotograf och tvärtom spelar mindre roll. Det är "alltid" fotografer som skrämmer bort fåglar.

På samma sätt kan man ibland höra nedlåtande uttryck om skådare som bara vill ha ett kryss och hastar fram och ska se så många arter som möjligt. Att samma personer byter ut krysslistan mot inventeringsprotokoll eller jobbar som volontärer på fågelstationer tänker man inte på. Det är jätteviktigt att vi ser oss som en enhet, ett kollektiv med fåglar och naturens bästa i fokus.

Jag som brinner för fågelintresse och älskar att få fler intresserade av fåglar har ett större mål. Det handlar inte om att ragga fler medlemmar till fågelföreningar och BirdLife Sverige. Det handlar om att öka kunskapen om fåglar, och i mitt fall att öka den kollektiva kunskapen. Ju fler engagerade och kunniga vi är desto lättare kommer det att bli för den som jobbar med fågelskydd att göra sin stämma hörd. Genom att bli fler aktiva kan vi också bistå fågelforskningen som kan backa upp fågelskyddet med fakta och forskning.

Nu låter jag nästan religiös, men det är en treenighet där BirdLife-Sveriges tre verksamhetsben alla måste stötta och hjälpa varandra. Då kan vi inte hålla på och mäta oss och tro att vi är viktigare än alla andra, för utan alla andra är vi ingenting.

Kort och gott. En trebent pall faller ganska lätt om man tar bort ett av benen.

Vi ses i fält
Johan

Johan Karlsson
070-666 0727

Studie
främjandet

Västmanlands Ornitologiska Förening

Höstens program

Vår exkursionsverksamhet vänder sig främst till våra medlemmar, men det finns inget medlemskrav för att delta vid enskilda exkursioner eller utflykter. Gillar man det vi gör tror vi att man blir medlem. Om vi erbjuder en öppen verksamhet får fler chans att se vad vi gör och ta del av vår gemensamma kunskap och på så sätt ökar vi intresset för fåglar och naturen i Västmanland.

Vår ambition är att erbjuda två större utflykter heldag eller med övernattnin per år. En på våren och en på hösten. Mellan dessa så vill vi erbjuda kortare exkursioner minst en gång i månaden där vi besöker kända och okända lokaler med varierande svårighetsgrad på skådningen.

För att det ska bli lättare att se om en programpunkt passar just dig så klassificerar vi våra exkursioner utifrån svårighetsgrad. Foto Johan Karlsson om ej annat anges.

Nyborjarvänlig skådning. Inga förkunskaper behövs, ledarna kommer att hjälpa till med artbestämning och de flesta arter kommer att pekats ut.

Lätt till medelsvår skådning. Viss erfarenhet kan behövas, men ledare och mer rutinerade deltagare kommer givetvis att hjälpa till med t ex artbestämning.

Avancerad skådning. Erfarenhet krävs. Dessa utflykter är inga guidade turer utan här skådar vi i lag och alla förväntas hjälpas åt utifrån sina förutsättningar.

Avgifter. Om inget annat anges så är våra aktiviteter gratis. När vi behöver ta bilen samåker vi och delar på milkostnaden som beräknas till 16 kr/mil.

AUGUSTI 18 – EFTERMIDDAGSEXKURSION TILL HJÄLSTAVIKEN

FOTO: BENJAMIN RODLING

Hjälstaviken omnämns redan av Selma Lagerlöf som en förnäm fågelsjö när Nils Holgersson passerar Uppland på sin resa genom Sverige. Då var det svanarna som lyftes fram och

de finns kvar men nu är det gäss och vadare som gör Hjälstaviken vida berömd. Därför tänker vi lägga en eftermiddag i Hjälstaviken i slutet av augusti.

Anmälan: till Johan Karlsson, 070-6660727, johan.karlsson.vof@gmail.com

Ledare: Johan Karlsson

Samling: 14:00 vid Vallby P Västerås.

Svårighetsgrad: nyborjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Vi promenerar på väl tilltagna promenadstigar och spänger

Målarter: gäss, änder, vadare, doppingar och skäggmes

SEPTEMBER 22 – DRAGLÖRDAG

En ospecificerad utflykt där vi samlas tidigt på morgonen och styr kosan dit det är störst chans att hitta lite tyngre rariteter. Vi åker helt enkelt dit våra fågellarm pekar och anpassar givetvis resan efter deltagarnas önskemål.

Vid brist på utlarmade X-bara fåglar åker vi ut mot kusten och jobbar för att hitta något eget att larva ut.

För att ha lite kontroll på bränslekostnader och transporttider begränsar vi radien från Västerås till c:a 20-25 mil.

Observera! Starttiden som är satt till 06:00 kan komma att ändras beroende på fågelläget just den helgen.

Ledare: Ingen ledare, vi skådar tillsammans

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727, johan.karlsson.vof@gmail.com

OKTOBER 7 – EUROBIRDWATCH

Första helgen i oktober skådas det fågel i hela Europa och fokus ligger både på det roliga i att se på fåglar och att flyttfåglar är en gemensam angelägenhet mellan länderna.

Västmanlands lokalföreningar brukar ha olika evenemang för allmänheten på sina favoritställen.

I Västerås kommer VOF att ha ett samarrangemang med Naturskolan i Asköviken med tipspromenad och guidade turer.

Fågeltornet kommer att vara bemannat av VOF från kl 7:00 till kl 13:00.

Samling: 06:00 vid Vallby P Västerås.

Svårighetsgrad: Beroende på läge kan det bli allt från lätt till avancerad skådning.

OBS!
Ändringar i programmen kan uppstå. Håll utkik på hemsidan och Facebook för aktuellt program.

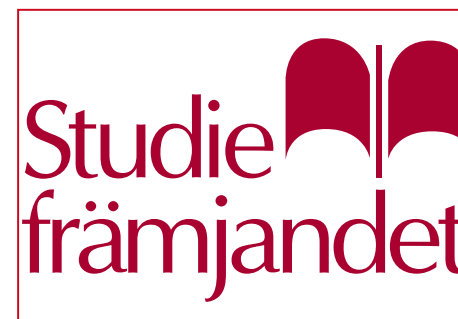
Mer information om Euro Birdwatch kommer att finnas på hemsidan och på Facebook när det närmar sig.

Anmälan: Ingen anmälan behövs, men är du intresserad av att hjälpa till med arrangemang- et får du gärna kontakta oss.

Tid: Hela dagen

Plats: Västmanland

Målarter: Flyttfåglar

OKTOBER 12-14 – HÖSTRESA TILL ÖLAND

Middag på fredag och lördag åter vi tillsammans på vandrarhemmet. Frukost och matsäckslunch ansvarar var och en för själv.

Betalning för bädden görs individuellt vid avresa enligt taxa nedan. Observera att medlemmar i STF bor billigare.

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727

johan.karlsson.vof@gmail.com

Kostnad: 520-700 kr + bränsle Barn t.o.m. 15 år 320-370 kr +bränsle

Samling: Meddelas senare

Svårighetsgrad: Avancerad skådning,

Fysisk krävande: Vi planerar tillsammans och kan dela upp oss vid behov.

Målarter: Höststräckande arter och rariteter.

Vi har bokat 10 platser på Ottenby vandrarhem för en intensiv skådarhelg i slutet av vecka 41. Vi kommer att skåda tillsammans eller i mindre grupper och anpassa oss efter deltagarnas önskemål och planera dagarna tillsammans, men det primära målet är att se rariteter och höststräckande fåglar.

NOVEMBER 10 – VOF:S HÖSTMÖTE

För femte året i rad arrangerar VOF ett höstmöte i november, där vi möts för att knyta kontakt mellan olika lokalklubbar och verksamheter i Västmanland samt lyssna på föreläsningar och få en chans att diskutera viktiga frågor.

NOVEMBER 17 – EXKURSION TILL LAVSKRIKORNAS KITTAN

En av våra absolut populäraste exkursioner som år efter år lockat många deltagare. Vid Kittan i Gästrikland finns en av Sveriges sydligaste populationer av lavskrika och genom ett lokalt projekt har här skapats en matning intill en skogsväg vilket gör platsen lättillgänglig.

Vi startar i Västerås och åker via Sala, Avesta vidare upp mot Gästrikskogarna. Vill man ansluta längs vägen går det bra, men det är viktigt att ange detta när man anmäler sig, eftersom det inte finns så gott om platser att parkera på.

Ledare: Johan Karlsson

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727,
johan.karlsson.vof@gmail.com

Program och inbjudan till detta möte kommer att skickas ut till alla medlemmar med epost, och publiceras på hemsidan och på Facebook.

Plats: Meddelas senare

Ansvarig: Styrelsen VOF

FOTO: NORI AHARI

Samling: 07:00 Vallby P Västerås

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Bilväg ända fram

Målarter: Lavskrika

DECEMBER 9 – ADVENTSSKÅDNING

Den andra advent åker vi som traditionen bjuder ut i skogen och besöker någon skogsmatning. Vi bjuder på glögg och pepparkakor och förhoppningsvis också lite fågel. Vilken eller vilka matningar vi besöker beror på väder och fåglarna.

Ledare: Marjatta Ericson

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727,

johan.karlsson.vof@gmail.com

Samling: 09:00 Vallby P Västerås

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Max 2,5 km att gå beroende på vilken matning vi väljer.

Målarter: Övervintrande fåglar.

JANUARI 12 – ÖVERVINTRARE I EKEBY VÅTMARK

FOTO: NORI AHARI

lite längre söderut. Forsärla, vattenrall, sävsparv, salskrake, simänder, gäss och svanar. Området är lättillgängligt med anlagda promenadstigar runt dammarna och två fågeltorn med utsikt över hela området.

Ledare: Johan Karlsson

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727

johan.karlsson.vof@gmail.com

Samling: 08:00 Vallby P Västerås

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Promenad och rullstolsvänliga stigar

Målarter: Övervintrande våtmarksfåglar

JANUARI 19 – ARTRALLYT

Vårt årliga Artrally är en kul aktivitet på vintern för såväl nybörjare som mer erfarna fågelskådare. Det gäller att hitta så många fågelarter som möjligt inom en kommun i det vintriga Västmanland.

Anmälan: Ulf Carlson 0703 745 979 eller epost till: vof.artrally@gmail.com

Rapphönan Västmanland

Vi träffas första måndagen i månaden kl. 18.00.
Inneträffarna i Studieförbundet lokaler Pilgatan 8 i Västerås. Ta med fika.
Alla fågelintresserade tjejer är hjärtligt välkomna.
Rapphönan deltar även i VOF:s ordinarie utflykter.

Kontaktpersoner:

Christina Bredin, 070 634 4120
Marjatta Ericsson, 070 600 0827

SEPTEMBER – måndag 3/9
Utflykt till närliggande fågelokal.

OKTOBER – måndag 1/10
Inneträff med fåglars olika dräkter.

NOVEMBER - måndag 5/11
Inneträff med vinterfåglar och matningar.

DECEMBER - måndag 3/12
Inneträff med hemlig gäst.

Program lokala klubbar i Västmanland

Tid	Lokal klubb	Aktivitet
Augusti		
11	Hedströmsdalen	Besök vid Oset och Kvismaren
19	Nora	Siksandshöjden. Nytt naturreservat kl 09:00
September		
04	Arboga	Månadsmöte kl 19.00 på Stadsbiblioteket
08	Hedströmsdalen	Fågelfotoutflykt. Tunadalsparkeringen 08.00
15	Frövi	Fågeltornets dag, Hagaberg. Tid: 10:00 - 14:00
23	Nora	Tranor och gäss vid Kvismaren kl 16:00
29	Hedströmsdalen	Hjälstaviken och WWF-spången.
Oktober		
02	Arboga	Månadsmöte kl 19.00 på Stadsbiblioteket
06	Hedströmsdalen/Arboga	EuroBirdwatch Davids backe + Spikskär
28	Hedströmsdalen	Torbjörn Arvidsson visar bilder och berättar
November		
06	Arboga	Månadsmöte kl 19.00 på Stadsbiblioteket
22	Hedströmsdalen	Medlemsmöte, Glasgatan 20 B, Köping kl. 18.30.
December		
04	Arboga	Månadsmöte kl 19.00 på Stadsbiblioteket
31	Hedströmsdalen	Nyårsafton vid Norsa kl. 10.00 - 12.00

*Mer info
på resp klubbs
hemsida.*

Program Daglediga

Inomhusträffar torsdagar i Studieförbundets lokaler, Pilgatan 8C Västerås börjar alltid kl 14.00 och slutar efter ett par timmar. Du är välkommen dit utan föransökan. Vissa gånger har vi ett i förväg bestämt program med inbjudna föreläsare, andra gånger deltar vi själva med våra egna erfarenheter och visar bilder, filmer eller tar upp frågor till diskussion.

Dagsutflykterna startar oftast på morgonen och vi är ute 4-5 tim. Samling vid Vallby Friluftsmuseum P. för samäkning. Milersättning 8 kr/mil till föraren. Tider och utflyktsmål kan ändras. Titta på VOF:s hemsida för aktuell information. Anmäl dig senast dagen före.

Torsdag 23 augusti blir höstens första träff med utflykt till Hjälstaviken. Samling 08.00 på parkeringen vid Vallby friluftsmuseum. Anmälan till Lennart Urby 070-317 55 42.

Höstens program kommer på VOF:s hemsida i slutet av augusti och mailas ut till dem som står på Dagledigas maillista.

Kontaktpersoner dagledigas verksamhet:

Bo Askerin	070 - 172 26 50	Göran Johansson	070- 684 73 85
Britt Björkman	073 - 096 85 20	Lennart Urby	070 - 317 55 42
Erik Westman	073 - 023 85 90	Sten-Ove Sandell	073- 544 56 20
Gunnar Nordesjö	073 - 091 70 16	Ulla Stengärde	073- 984 29 46

Studie
främjandet

Pilgrimsfalkar i Arboga

Text: Seppo Leppälampi

Ibland faller alla bitar på plats när det gäller ett långvarigt och idogt arbete. Den 3 april fick vi i Arboga Fågelklubb (AFK) frågan från Tina i Hedströmsdalens Ornitologiska Förening (HOF) om vi kunde tänka oss att ta hand om årets pilgrimsfalkungar från Nordens Ark. Anledningen var att klubben misstänkte att en naturlig häckning var på gång någonstans uppe på Norsa Silon i Köping.

AFK hade bearbetat Lantmännen Fastigheter om tillstånd under ett antal år för att härbärgera en hackinglåda uppe på Silon i Arboga, som stått tom sedan ett 10-tal år. Av olika anledningar har vi tidigare inte fått till det trots villiga sponsorer.

Vi kontaktade på nytt Lantmännen Fastigheter i Örebro och fick ett positivt bemötande men på villkor att ett avtal skrevs om nyttjande av Arboga Silon. När vi enats om avtalsinnehållet så gällde det att agera skyndsamt då en ny kull var på gång vid Nordens Ark.

Nu blev det full aktivitet! Vid ett styrelsemöte togs beslut om vårt deltagande och att bilda en arbetsgrupp för projektet. Sponsorer säkrades och gruppen för hackinglådan satte igång planeringen för lådbygget. Här hade vi stor hjälp från HOF som byggt ett antal "lådor/holkar". Vi hade heller inget problem med att bilda en bevaknings-/ matargrupp till vårt projekt, totalt anmälde sig 24 villiga personer.

Kontakt togs med Nordens Ark där vi fick ett mycket positivt bemötande från Dick Liljegren, ansvarig för Pilgrimsfalksprojektet. Arboga ligger precis rätt geografiskt och vår tillgång till Lantmännens Silo var också mycket positivt. Den 15 maj fick vi ett videomeddelade att vi skulle få tre unga pilgrimsfalkar, en hane och två honor. Ungarna var

FOTO: STIG BLOM

Hackinglådan lyfts 40 m upp till silons tak

kläckta 10 och 12 maj och vi skulle få ungarna levererade till Arboga ca 35 dagar efter sista kläckningen.

Det har varit lätt att hitta sponsorer. "Det är en ära att få medverka i det här projektet", har varit en återkommande kommentar. Den lokala bygghandeln bidrog med allt byggmaterial, Sparbanken Västra Mälardalen med medel för kameraövervakning och som grädden på moset bidrog en lokal ägare till mobilkranar med upplyft (ca 40 m) av vår hackinglåda tillsammans med ca 200 kg grus.

FOTO: STIG BLOM

Honorna sitter på silokanten och övar sina vingar.

Leveransdagen den 18 juni. Alla i gruppen var närvarade vid Arboga Silon och hela den unika händelsen dokumenterades av en reporter från Arboga Tidning med ett stort reportage på framsida och mittuppslag.

Lådan öppnades kl 10.35 på midsommardagen. Hanen var först ut redan efter ca 10 minuter då han flög iväg och satte sig i en tall på södra sidan av Arbogaån, där han sen satt mest hela dagen. De båda honorna satt på Siloskanten hela dagen och övade sina

vingar innan även de lämnade Silon flygande åt varsitt håll.

Hela vårt projekt har löpt på planenligt och de sista vaktlarna matades i första veckan i augusti. Det som varit besvärande och onödigt är två inbrott i Silosbyggnaden av ungdomar som saboterat och förstört vår kameraövervakning. Den sista tiden har inte lådan kunnat övervakas via vår webbkamera. Nu kommer vi i AFK att summera årets Pilgrimsfalksprojekt och vem vet vad som händer nästa år....!

Hälleforsarna drog till Hornborgasjön i värmen

Sju "tappra" skådare var vi i som trotsade värmen och drog till Hornborgasjön den 29 juli. Vid niotiden började vi vid Trandansen. Som vanligt - många änder, gäss och vadare. Det mest spännande här var nog en ägretthäger och en röd glada.

Efter ca två timmar åkte vi runt sjön till Fågeludden. Lite längre skådning blev det nu. Och matsäcken åkte fram.

En ung vattenrall knallade efter stranden. En sävsångare visade upp sig fint - som "fotoobjekt". Liksom en ensam myrspov på "närobs".

Det mest spännande var ändå den svarthalsade doppingen. Havsörnar, brunhökar, falkar, vråkar blev nu "små-potatis"! Från Fågelud-

den blev det vägen norrut! Till en början i småvägar genom bildskön naturskog och flera mysiga naturreservat.

En "varm" men intressant utflykt - där to m några av deltagarna fick några "livskryss"!

Text & foto Nils Hultman

Rosenstaren kom till Västmanland

Text och foto: Tina Nordberg

Den 23 maj fick Anita och Lars Werner Pettersson syn på en för dem okänd art i trädgården i Ire. En vecka gick och någon liknande fanns inte med i den enkla fågelboken, inte heller lyckades söken på nätet. Det blev att "ringa en vän" och efter en snabb beskrivning i telefon var vi överens om att det kunde röra sig om rosenstare.

Med höjd puls drog vi genast till Ire för att bekräfta förhoppningen, det blev att vänta, ingen fågel med den beskrivningen visade sig. Vi har väl aldrig fixerat en vedtrave så noga förr, det var platsen som föremålet för dagen brukade hålla till på. Efter tio minuter dök den upp, satte sig i egen hög person på elledningen och visade upp sig.

Paret Pettersson ställde utan tvekan upp på att vi skulle skicka ut larm med varning om att det skulle kunna dyka upp hundratals fågelskådare.

Larmet gick och det dröjde inte länge förrän de första av över 200 personer som kom under de närmaste dagarna dök upp. De kunde på nära håll beskåda fågeln som lugnt födosökte på gräsmattan.

- Den kom nära, verkade väldigt orädd, var cirka 2-3 m ifrån mig när jag jobbade med vedkapan, förklarar Lars Werner.

Fågeln stannade i ytterligare två dagar och Anita och Lars Werner fick möjlighet att träffa fågelskådare från stora delar av mellansverige.

- Jättekul att få träffa alla trevliga människor, det flöt på bra trots att det kom så många. Sedan fick vi lära oss så mycket nytt om fåglar, säger Anita.

Det var femte gången sedan 1981 som rosenstaren, *Pastor roseus*, sågs i Västmanland.

Stort tack till Anita och Lars Werner för att de ställde sin gård till förfogande för parkering och fågelskådning. ■

Anita och Lars Werner vid vedstapeln där rosenstaren gärna satt.

Udda grannar

Text och foto: Bertil Rahm

I Hörksbyn utanför Grängesberg hände något, i mina ögon, märkligt sommaren 2018. Ett par hornugglor och ett par tornfalkar häckade i samma gamla skatbo – fast på olika våningar! Båda häckningarna var lyckade och jag märkte aldrig att grannarna på något sätt hade obehag av varandra. Men nog var det udda grannar.

Cembratallen där skatboet finns härstammar från min morfars trädgård i Borlänge. Där tog vi frön för många år sedan och en av plantorna som vi fick upp sattes på gården i Hörksbyn.

Högt upp i tallen har byns enda (!) par skator haft sitt bo i fyra-fem år. De har ett par alternativbon också, samt några andra som bara är påbörjade. Våren 2017 valde skatorna att bosätta sig i en hägg istället, och till min stora glädje, upptäckte jag att ett par hornugglor flyttat in på "övervåningen" av skatboet i tallen. Det var gott om gnagare så det var kanske inte konstigt att ett par tornfalkar också slog sig ner på gården, dock ca 75-100 meter från tallen. De tog över ett påbörjat skatbo och fick ut tre välmående ungar. Hornugglorna fick nöja sig med två, vad jag kunde se.

Efter en mycket seg vinter blev det i alla fall vår även 2018. När snön försvann i mitten av april syntes att sorkarna hade haft det perfekt under snön. Massor med gångar, jordhögar och hål efter åker- och vattensork.

Den 16.4 hörde jag en hornuggla ropa svagt från tallen och någon dag senare stod det klart att det var två. Kanske inte långsökt att tänka sig att samma par från 2017 var tillbaka. Först i början av maj såg jag de första tornfalkarna för året i byn. Jag trodde inte mina ögon när jag den 8.5 såg att tornfalkarna också höll till i samma tall och samma skatbo som hornugglorna! Boet är cirka metern högt, placerat högst upp i tallen, och ugglorna flög in uppifrån, medan falkarna flög rätt in i den nedre delen av boet! Det var intressant att följa utvecklingen när det sedan började

Högt upp i cembratallen, i ett gammalt skatbo, häckade både hornuggla och tornfalk framgångsrikt – fast på olika våningar förstas.

pipa ungar både högt och lågt i boet, och när falkarna körde dagskift och ugglorna nattsift. Ugglorna kom uteslutande med gnagare vad jag kunde se, medan tornfalkarna även hade skogsödlor och kopparödlor på menyn.

Vid midsommar lämnade den första hornuggleungen boet och så småningom följdes den av ytterligare minst tre som satt ner mot sjön och tiggde – ibland även dagtid. Första falkungen hördes tiggas strax före midsommar och en månad senare var alla fyra ungarna uppradade på samma björkgren nere i fårhagen.

Udda grannar! Det vore intressant att höra om någon annan sett något liknade där två olika arter – som teoretiskt borde konkurrera om födan – slår sig ner tätt inpå varandra och ändå lyckas så bra. Nu längtar jag redan till våren 2019 för att se vad som dyker upp då. Men det lär väl knappast blir ännu ett gott gnagarår då också. Men vem vet... ■

Medelhavstenskvättan som blev en Nunnestenskvätta – ett första fynd för landet

Text: Gunnar Lignell

Västmanland har ännu så länge fyra första-fynd av fåglar i landet. Tre arter, och omständigheterna kring dessa fynd har tidigare redovisats i Fåglar i Västmanland (FiV). Det rör sig om första fyndet av dvärgrördrom, flodsångare och prärietrana. Det fjärde fyndet, av en stenskvätta, skulle visa sig vara en svår nöt att knäcka.

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

Vi får flytta oss bakåt i tiden till början av oktober 1975 för att bena ut den här historien. Söndagen den 5 oktober besökte skådarkompisarna Sylve Andersson, Hans Jansson och Hans Weström, Näs i norra delen av Fläcksjön. Gänget kom från den närbelägna Gussjön och skulle alltså Fläcksjön scannas av. Klockan var vid pass 12:30 då en fågel med mycket distinkt teckning sågs sitta på en telefontråd. Fågeln var mycket rörlig och for upp på taknocken på en intilliggande lada och kunde då bestämmas till en stenskvätta, men vilken art?

Nunnestenskvätta, november 2003

Den vita övergumpen, kroppshållningen och knixandet på stenskvättemanér, allt pekade mot en art stenskvätta, men frågetecknen hopade sig nog. Sylve Andersson skriver i sin artikel i "Meddelanden från Västmanlands Ornitologiska Förening" (MVOF), att fågeln var på det hela ganska stillsam och oskygg, utom när den på flugsapparmanér fångade insekter mot en ladugårdsvägg.

Fågeln fotograferades och kunde efter att ha konsulterat fälthandboken "Alla Europas fåglar i färg" (Bruun & Singer 1970) slutligen bestämmas till en hane av arten medelhavstenskvättan (*Oenanthe hispanica*).

Det här var långt före mobiltelefonernas och larmens tid, innan internet och möjlighe-

ten att snabbt kabla ut sina bilder fanns. Det var således en om fyndet ovetande Stefan Björklund från Sala som besökte lokalen dagen därpå den 6:e oktober. Stefan träffade på fågeln cirka 300 meter längre norrut och på samma plats uppehöll den sig också när Karl-Gunnar Källebrink såg den. Både den 6:e och 7:e oktober sågs fågeln på nära håll och kunde fotograferas. Den 8:e oktober, som bjöd på kyligt väder och duggregn, fanns inte fågeln på plats.

I Stefan Björklunds artikel i Vår Fågelvärld" (VF 37 s 59-62) finns detaljerad beskrivning av både fyndomständigheter och dräktbeskrivning. Artbestämningen konfirme-

rades av Lars Svensson i brev, där han dock pekar på att teckningen på strupen något avviker från den hanar av nominatrasen har. Det fanns trots allt vissa tvivel, och Lars Jonsson som under sent 1980-tal arbetade intensivt med att ta fram underlag till sin bok "Fåglar i Europa" som kom ut 1992, var nog den som kom att väcka frågan om en omgranskning av fyndet.

Han berättar i telefon att han själv såg en nunnestenskvätta på Faludden, Gotland i oktober 1988 och att skvättorna som artkomplex är intressanta. Lars Jonsson satt då också i raritetskommittén, varför han kontaktade Stefan Björklund för att på nytt få granska de bilder som fanns på fågeln från Fläcksjön. Denna förnyade granskning, och med den kunskap om skvättor som Lars kunde tillföra ledde till att fågeln som alltså bestämts till landets första medelhavstenskvättan, istället blev landets första nunnestenskvätta.

Enligt "Svenska fågellistan" på Club 300:s hemsida finns hittills i landet 43 fynd av nunnestenskvätta. Det andra fyndet gjordes den 24:e oktober 1982 vid Segerstads fyr på Öland. Huvuddelen av fynden är ostliga med flertalet fynd på Öland och Gotland.

Vetenskapligt beskrivs nunnestenskvättan första gången 1770 av den ryske naturhistorikerna Ivan Ivanovic Lepechin. Tillsammans med Pallas är han även den förste att även beskriva skrântärnan. Lepechin ledde en upptäcktsresa genom norra Ryssland och Ural mellan åren 1768-1772. Han var lärjunge till Linné och levde 1740-1802.

Tommy Tyrberg har försökt härleda och tyda namnen på fåglar i sin bok "Svenska fåglars namn". Han håller för troligt att namnleden "skvätta" troligen avser skvättornas vana att niga och klippa med stjärten. Namnet nunnestenskvätta används första gången på svenska 1924 i översättningen av Brehms, Djurens liv. Fåglarne. Namnet tros vara en direkt översättning av tyskans "nonnensteinschmätzer" och syftar sannolikt på hansens svartvita dräkt med det vita huvuddoket som påminner om en dräkt som nunnor bär.

Att stenskvättor är ett komplicerat kapitel kan var och en som bläddrat i "Fågelguiden" intyga. Till släktet *Oenanthe* finns 16 olika arter beskrivna. Det verkar säkrast att få se och bestämma en hane i sommardräkt. För övrigt kan noteras att det dröjde till 1996 innan första fyndet av medelhavstenskvättan dök upp i Västmanland. Det var i Hällefors den 8:e november och var det 4:e fyndet i landet. ■

Tack
till Thomas Pettersson som förtjänstfullt plockat fram de äldre artiklarna som beskriver fyndet.

Tryckta källor

Andersson, Sylve 1976. Medelhavstenskvättan (*Oenanthe hispanica*) vid Fläcksjön – ny art för Sverige, i Meddelanden från Västmanlands Ornitologiska Förening (MVOF).
Björklund, Stefan 1978. Medelhavstenskvättan *Oenanthe hispanica* anträffad i Sverige (Vår Fågelvärld årgång 37, s.59-62).
Ekblom, Lars 1991. Svenska fåglars vetenskapliga namn. Katrineholm.
SOF. 2002. Sveriges fåglar. 3:e upplagan. Stockholm.
Svensson, L. & Mullarney, K. & Zetterström, D. 2009. Fågelguiden. 2:a upplagan. Trento.
Tyrberg, Tommy 1996. Svenska fåglars namn... VF Supplement 24.
Vår Fågelvärld 1990 årgång 49, sidan 475.
Otryckta källor
C3.igoterra.com Svenska fågellistan
Pettersson, Thomas. 3 maj 2018. Västmanlands fåglar... Hemsida :<http://hem.bredband.net/thomaspettersson/VF.htm>
Telefonsamtal med Stefan Björklund 3 maj 2018.
Telefonsamtal med Lars Jonsson 3 maj 2018

Svartsnäppor, föräldraskap och en tidig höst

Text: Filip Jansson

När man har skådat ett tag, så kan det kännas som att årstiderna förskjuts. Dels så kommer våren tidigare. Under årets första trevande dagar, så värmer mesarnas melodier upp den då annars så dystra och gråa tillvaron. Vem längtar heller inte till när de första vårfåglarna dyker upp redan innan våren är kommen? Att ute på de snötäckta åkerlandskapen få höra samt se lärkornas och tofsvipans spel, som trotsar Kung Bore och ännu en gång kräver att han ska släppa sitt iskalla grepp om Norden så att forsarna åter får brusa och växter börja gro igen.

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

Men dels så kommer även hösten tidigare. Sommaren försvinner och blir bara en förlängning av hösten. Att redan mitt under sommaren få se sydsträckande änder och måsar kan fylla en med vemod över vad som komma skall. Men de fåglar som är mest förknippade med just tidig höst är utan tvekan vadarna.

Bilen svänger av vägen och rullar in på Lövstaparkeringen vid Askövik. Det är i mitten på juni, det är en solig dag med mycket moln på himlen, och när jag kliver ur bilen, så rycker vinden tag i mig. När jag läser bilen så får jag syn på en ung sädesärsla som står på parkeringen.

Den står där vippandes på stjärten, till synes förströdd, ovetande om det livets kommande strapatser. Jag börjar gå ut mot Lövstaspången, gräset omkring mig böljar som havet i vinden. Några grågäss lyfter kacklande ut mot viken. Väl framme faller jag ut stativet och börjar skanna av maderna. Tofsvipor med dunungar, grågäss som gassar i solen,

rödbenor som flyger av och an. Plötsligt får jag in en svartsnäppa i synfältet. Och svart är den verkligen, med vita fläckar som lyser som stjärnorna på en stjärnhimmel mot de kolsvarta fjädrarna. Hon spatserar av och an i tuvorna för att fylla på sina fettreserver inför sin resa, som ska bära av till Medelhavsområdet, södra Asien eller kanske till och med ner till tropiska Afrika.

Men hur kan jag vara så säker på att det är just en hona, då båda könen hos denna art är lika till storlek och utseende? Jo, om man får se en svartsnäppa i de södra delarna av Sverige under mitten av juni rör det sig i princip alltid om honor. Arten, liksom flera andra vadararter, har nämligen utvecklat en häckningsstrategi där honan tar sig till häckningsområdet, hittar en partner, parar sig, lägger ägg och sedan låter hanen ta över föräldraskapet med ägg och ungar, medan hon själv drar söderut. När ungarna är uppväxta drar sig sedan hanarna, oftast i juli, söderut och lämnar ungarna

åt sig själva, som i sin tur lämnar Norden mellan augusti-september.

Men varför måste honorna lämna fjällen och komma redan nu? Varför måste de komma och signalera att löven snart ska bli gula och att kylan ska sätta in, när man knappt hunnit komma ut i sommaren, kanske inte ens hunnit sätta sig i solstolen eller tagit första dippet? Tja, att få fram tre till fyra ägg och lägga dessa tar trots allt en hel del energi, och hanen, som nog inte behövt lägga ner samma mängd energi, kan nog utan större problem klara av att avlasta honan och låta henne ta en avkopplande vila.

Och varför inte? Nu under sommaren när fåglarna har slutat sjunga och spela i skog och mark, så kan det vara uppiggande med att få se dessa sköna fåglar under de mest händelsefattiga tiderna på året för en fågelskådare.

Jag faller ihop stativet och går tillbaka till bilen. Några gulärlor flyger fram och tillbaka över maderna, en stare flyger rakt ovanför mitt huvud. Jag har sett att starna har hopat sig i allt större flockar. Ungarna är uppfödda och

FOTO: FILIP JANSSON

Förbiflygande starflock

de drar nu runt på upptäcktsfärd på jakt efter mat och vila. En förbiflygande flock avger lätt en känsla av otålighet, till något som ännu inte är inom räckhåll.

Men snart är uppbrottets tid här. Då är det åter dags för ansamlingar av fåglar att lämna Sverige, och oss, för varmare breddgrader. Det är då på allvar dags att putsa upp sina kikare och tubar, fylla väskan med termosar och mackor och bege sig ut på uddar, höjder, sjöar och strandängar för att bevaka rastande och sträckande fågelflockar.

Det är åter dags att låta sig överväldigas av flockens storlekar och låta sig fascineras. Och vem vet, kanske dyker det upp en eller flera russin i kakan när man står där och skådar. Det är dags att vakna upp ur sina drömmar och förhoppningar om vad hösten kan bära med sig och göra sig redo, för nu är det inte alls långt kvar... ■

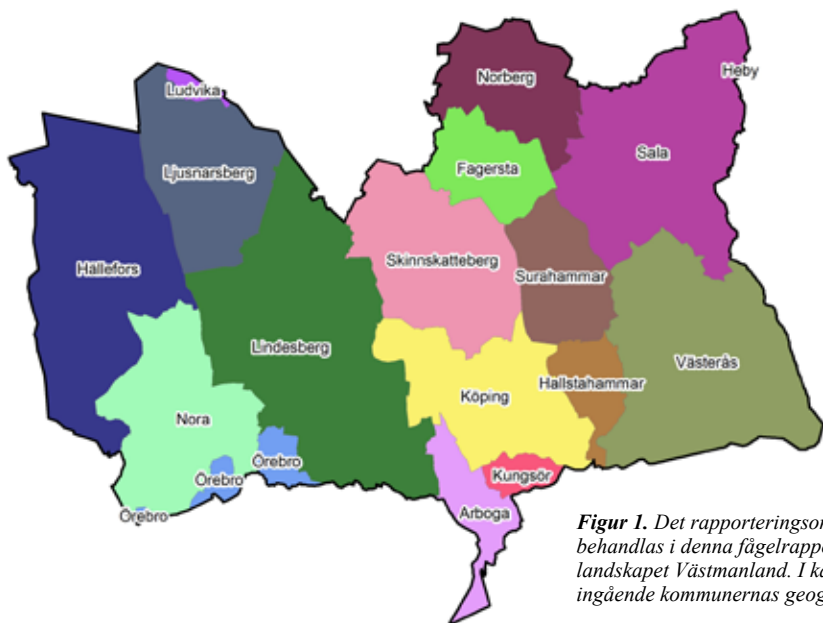

Fågelrapport för Västmanland 2017

Detta är den 43:e i raden av fågelrapporter som har blivit framtagna av den regionala rapportkommittén (rrk) i Västmanland. Årets sammanställning är lik sina föregångare i den mån att den behandlar fågelobservationer gjorda inom landskapet Västmanland. Grundarbetet till fågelrapporten har som vanligt lagts i artportalen, där inkomna observationer granskas och administreras kontinuerligt.

Denna fågelrapport ska ses som en gemensam produkt från rapportkommittén. Under arbetets gång har dock olika personer ansvarat för och skrivit om olika arter eller artgrupper. Medarbetarnas namn redovisas därför i anslutning till respektive art. Ansvar för produktens slutliga utseende har legat på Markus Rehnberg, som också är den som har försökt summera det som skedde i de västmanländska fågelmarkerna under 2017.

Figur 1. Det rapporteringsområde som behandlas i denna fågelrapport utgörs av landskapet Västmanland. I kartan framgår de ingående kommunernas geografiska lägen.

Regionala rapportkommittén:

- Anders Carlberg (Nora)
- Gunilla Hammarström (Kungsör, Arboga)
- Lillebror Hammarström (Lindesberg, Skinnskatteberg)
- Jörgen Lindberg (Köping)
- Thomas Pettersson (Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Ludvika)
- Markus Rehnberg (Sala, Fagersta, Norberg)
- Roland Thuvander (Örebro, Ljusnarsberg, Hällefors)

Resp. handläggares ansvarsområde visas inom parentes.

Rapportens utformning

Till sin utformning är årets rapport lik sina närmaste föregångare. Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalanviselserna hänvisar till det delområde (vilket oftast är likställt med socken eller församling) där lokalerna är belägna. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg som här förkortas med Nb.

För vissa arter (eller raser) redovisas inom parentes fyra siffror. Dessa står för medianen (inte medelvärdet!) av antalet fynd (i vissa fall antalet ex. eller antalet fågeldagar [FD], se nedan) eller häckningar (H = konstaterad häckning; h = trolig häckning) i Västmanland, perioderna 1987-1996, 1997-2006, 2007-2016 och 2017.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (FD) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel oavsett om det är samma individ som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för till exempel 40 ex. den ena dagen och 55 ex. dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar. I brist på bättre alternativ används måttet för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelser mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. FD10, FD100 etc. som beskriver ”10-fågeldagar”, ”100-fågeldagar” osv.

Samtliga i fågelrapporten uppräknade fynd är kontrollerade och bedömda av rrk Västmanland. Vissa observationer har dessutom granskats i särskild ordning av och sådana

fynd är markerade med en asterisk (*). Dessa innefattar även ett antal arter och raser som ska granskas av Birdlife Sveriges nationella raritetskommitté (Rk) före publicering. Fynd som har granskats och godkänts av rk har markerats med en dubbel asterisk (**).

Systematik och namnsättning

På senare år har vi fått vänja oss vid att det fortlöpande sker systematiska förändringar då det kommer till våra fåglar och deras inbördes släktskap. Till denna rapport har vi dock inga nya förändringar att ta hänsyn till. Men likt föregående rapport kommer du att märka att snösiska tillsammans med brunsniska finns inbakad under gråsiska, under vilken de numera betraktas som raser.

Förändringar i rapportmallen

Från och med år 2018 kommer rrk inte att kräva någon skriftlig rapport för fynd av adulta stäpphökskanar. Dock kvarstår rapportkrav för honor och ungfåglar. Notera dock att denna förändring i dagsläget inte går att implementera i Artportalen. Det innebär att du som har turen att få se en adult stäpphökskan även fortsättningsvis kommer att få en appropå om att skriva blankett.

År 2018 ska du vara medveten om att det står dig fritt att göra så, men det kommer alltså inte att finnas något krav från rapportkommitténs sida. Sedan tidigare har vi också valt att slopa blankettkrav för ägretthäger som numera uppträder i ett ökande antal både i Västmanland och i Sverige som helhet. ■

Grå flugsnappare

Fågelåret 2017

Under året noterades 241 fågelarter i landskapet Västmanland, vilket är ytterligare en liten nedgång i förhållande till de närmast föregående åren (se figur 2). År 2017 bjöd på en ny art för landskapet, nämligen nilgås (*Alopochen aegyptiaca*).

FOTO: JOHAN KARLSSON

Gåsen stannade till vid Norsä i Köping för att där umgås en stund med grågås och tillskyndade kryssare. För vår del trillar nilgåsen in i fågellistan under kategori C. Det vill säga att den med stor sannolikhet kommer från en frilevande population med rötter bland fåglar som tidigare har rymt eller släppts ur fångenskap. I samma kategori hittas både kanadagås och fasan.

Listan över observerade arter i landskapet uppgår med nilgåsen till 334 arter. Övriga lite mer "spännande" arter som noterades under året var svarthalsad dopping (5 ex., 1 häckning), ägretthäger (16 ex.), vit stork (2 ex.), stäpphök (11 ex.), aftonfalk (1 ex.), fjällpipare (11 fynd), vitvingad tärna (2 ex.), turturduva (1 ex.), härfågel (3 ex.), vitryggig hackspett (1 ex.), berglärka (1 ex.), större piplärka (1 ex.), sibirisk järnsparv (1 ex. kvar sedan december 2016), vassångare (5 ex.), kungsfågelsångare (1 ex., 2:a fyndet), tajgasångare (4 ex.), brandkronad kungsfågel (1 ex., 4:e fyndet), svarthakad buskskvätta (1 ex., 5:e fyndet) och sommargylling (1 ex.).

Året började som det förra slutade, med en sibirisk järnsparv i Lindesberg. Det var en

fågel som dök upp i dyningarna av det stora inflöde som inträffade under hösten 2016. Den här fågeln fattade uppenbarligen tycke för bostadsområdet Fågelsången och dess omgivning. Här stannade den kvar till slutet av mars, då den förmodligen lämnade området i följe med vårsträckande vanliga järnsparvar.

Under vintern fanns också kungsfiskare vid flera vinteröppna vatten. Kungsfiskaren är en fågel som kan drabbas hårt av bistra vintrar, men som också snabbt kan öka i antal genom en hög reproduktion, med flera ungfuglar under en och samma säsong. Tack vare en rad milda vintrar blev det i år rekord i antalet häckningar och förmodade häckningar av kungsfiskare.

Då vinter övergick i vår startade också uggle-säsongen. Här bjöds det både på toppar och dalar. Anmärkningsvärt var antalet hökugglor, pärlugglor och hornugglor som observerades i högre antal än brukligt. Övriga ugglor observerades i normala eller i något lägre antal än vanligt.

I början av april hittades både svarthakad buskskvätta och brandkronad kungsfågel. Den först nämnda stannade till i Hällefors, medan den senare slog sig ner i utkanten av Skinnskatteberg och blev där en riktig långstannare. Det här är två arter som vi förmodligen kommer att få möta fler gånger i framtiden. Båda ökar och sprider sig i våra södra landsdelar.

Ökar i antal gör även fynden av ägretthäger och stäpphök och man kan undra hur länge det dröjer innan vi kan rapportera om landskapets första häckning av någon av dessa arter. Andra arter som visar på ökande trender i landskapet är gransångare (sydliga *collybita*), forsärla, trädlärka och havsörn. På minussidan hittar vi flera ånder, så som årtå, skedand och brunand och på minussidan återfinns även storspov och ortolansparv. Två arter som för närvarande måste kämpa för att klara sig kvar i det moderna jordbrukslandskapet som människan har skapat.

För första gången sedan 2014 genomfördes i april en heltäckande inventering av storskarv i Mälaren. I den västmanländska delen av Mä-

laren hittades fyra kolonier, vilket är en normal siffra. Antalet bon hade dock ökat kraftigt sedan senast, med över 60 procent. Ökningen är överraskande eftersom tidigare inventeringar snarast har visat på en vikande trend. Vad denna ökning beror på är i dagsläget okänt. I motsats till storskarven har gråhägern, alltsedan storskarven började etablera sig i Mälarens hägerkolonier i mitten av 1990-talet, visat på nedåtgående siffror.

På plussidan ovan nämns trädlärkan. Det är en art som tydligt har dragit stor nytta av den stora brand som drabbade landskapet 2014. I sammanställningen nedan visas en kartbild som med all tydlighet visar på en kraftig koncentration till brandområdet.

En annan art som har dragit nytta av det landskap som branden har format är nattskärnan som där förmodligen kan inräknas i ett tresiffrigt antal. Här kan det dock vara svårt att hålla isär fåglarna och en viss dubbelräkning kan vara överhängande.

När man diskuterar brandområdet som till stora delar utgörs av ett utbrett skogs- och myrkomplex, kan man även ställa sig frågan hur det står till med fågellivet på våra myrar. Ingen häckning av ljungpipare och endast låga antal av grönbena och storspov har rapporterats under året.

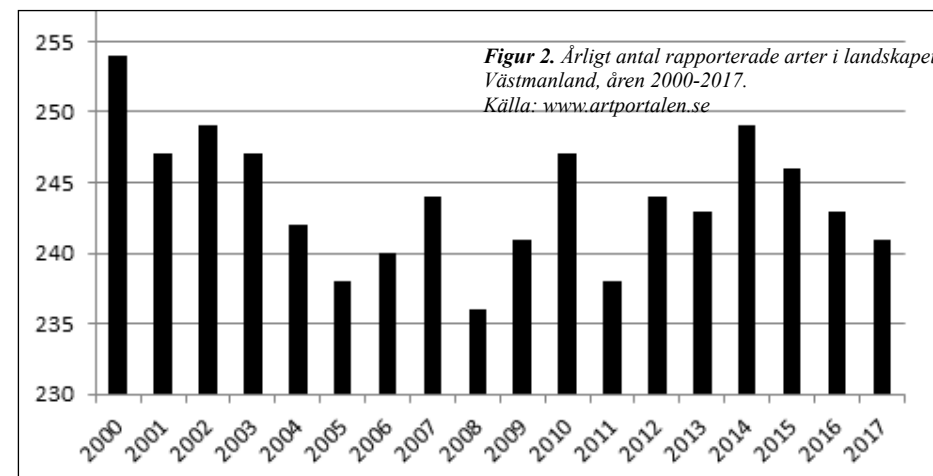
"Nattsångarna" noterades under sommaren i nära normala antal. Noterbart är dock att rördrommen i allt högre grad tycks överge Mälarens vassområden. I stället är det våra vassrika slättsjöar som i första hand väljs. Det är också värt att notera att sängperioden blir allt kortare på målarlokalerna. Framför allt har bölandet upphört avsevärt tidigare än tidigare, då rördrommarna i regel tutade på till åtminstone midsommartid.

Från hösten kan vi lyfta fram låga siffror för flera rovfåglar som framför allt häckar i fjällen eller i skogslandskapet norr om Västmanland. Fjällvråk, blå kärnhök och kungsörn noterades alla i betydligt lägre antal än vanligt under hösten. Detta skulle kunna indikera att sommarens häckningar gav ett mycket dåligt resultat med få flygga ungar.

Vikande trender har även två sparvar som hör fjällvärlden till, lappsparv och snösparv. I dessa båda fall har dock nedgången pågått under en längre tid.

I slutet av oktober noterades i Västerås landskapets andra kungsfågelsångare. Därefter lunkade skådaråret vidare i maklig takt. Utan att några ögonbryn behövde höjas mer än normalt.

Markus Rehnberg

Artlistan

I anslutning till några av fågelnamnen förekommer den aktuella rödlistningskategorin i enlighet med Rödlistade arter i Sverige 2015.

Förklaring till använda förkortningar.

NT	Nära hotad (Near Threatened)
VU	Sårbar (Vulnerable)
EN	Starkt hotad (Endangered)
CR	Akut hotad (Critically Endangered)
RE	Nationellt utdöd (Regionally Extinct)

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med "F1" om arten är upptagen i bilaga 1 till EG:s fågeldirektiv.

I rapporten använda förkortningar

ad.	adult	pull.	pullus/pulli
ex.	exemplar	r.	rastande
f/ff	hona/honor	sj.	sjungande
f:g	församling	s:n	socken
honf.	honfärgad	so. dr.	sommardräkt
juv.	juvenil	sp.	spelande
K	kalenderår	str.	sträckande
k:a	kyrka	subad.	subadult
k:n/k:r	kommun, -er	tr.	trummande
m.	i mitten	ult.	i slutet
m/mm	hane/hannar	vi. dr.	vinterdräkt
pr.	I början		

Knölsvan (*Cygnus olor*)

(14 H, 10 H, 5 H, 9 H)

Nio häckningar rapporterades och dessa fördelade sig på Västerås (4), Sala (1), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (1) kommuner. I januari och februari gjordes fyra fynd om sammanlagt tolv fåglar. I december såg knölsvanar i Asköviken under hela månaden, som mest 28 adulta och 14 årsungar (1k). I övrigt gjordes ett fynd i Fagersta (1 ex.) respektive Hällefors (2 ex.). Följande större

(minst 10 ex) ansamlingar har rapporterats under året, samtliga från Västerås kommun:

Vä: Max 27 r. Asköviken, V.-Barkarö 23-30.3 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Max 31 ex. (22 adult + 9 1K) r. Asköviken 4-31.10 (Pentti J. Tatti m.fl.). Max 37 ex. (22 adult + 15 1K) r. Asköviken 3-27.11 (Henry Hedlund m.fl.). Max 42 ex. (28 adult + 14 1K) r. Asköviken 1-31.12 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Lillebror Hammarström

Mindre sångsvan (*Cygnus columbianus*), F1

(23 ex, 38 ex., 55 ex., 44 ex)

Den mindre sångsvanen uppträder i Västmanland främst i samband med den större sångsvanens vårflytt över landskapet. I år inföll uppträdandet mellan 3 mars och 23 april. Totalt noterades 43 individer med följande kommunvisa fördelning: Västerås (15), Hallstahammar (1), Köping (3), Sala (1), Surahammar (9), Lindesberg (6), Nora (1), Fagersta (5) och Hällefors (2).

Övrig tid har endast ett fynd rapporterats från Surahammars kommun. En adult sträckte mot söder tillsammans med vanliga sångsvanar över Sura skans i Sura den 13.11 (Mikael Mälberg).

Lillebror Hammarström

Sångsvan (*Cygnus cygnus*)

F1, (24 h, 34 h, 28 h, 40 h)

Fyrtio häckningar eller troliga häckningar rapporterades under året enligt följande: Västerås (4), Hallstahammar (2), Köping (3), Sala (6), Surahammar (3), Lindesberg (8), Örebro (1), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2) och Hällefors (2) (se figur 3). Större flockar (minst 500 ex) har under året rapporterats från Västerås, Sala och Lindesbergs kommuner. Störst antal under vårsträcket inräknades vid Frövisjön i Skultuna där 1500 ex. rastade den 24.3 (Markus Rehnberg). Under hösten finns inga rapporter om större flockar. I januari och februari rapporterades ca 295 fåglar. Den kommunvisa fördelningen var dessa var följande: Västerås (41), Hallstahammar (2), Kungsör (4), Arboga (2), Sala (18), Surahammar (37), Lindesberg (41), Örebro (6), Nora (95), Fagersta (20), Skinnskatteberg (2) och Hällefors (27). I december rapporterades om sammanlagt minst 2 878 sångsvanar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (81), Hallstahammar (37), Köping (116), Arboga (14), Sala (1 689), Surahammar (288), Lindesberg (180), Nora (97), Fagersta (83), Skinnskatteberg (290) och Hällefors (3).

Lillebror Hammarström

Figur 3. Lokaler med säkra, möjliga och troliga häckningar av sångsvan i Västmanland 2017.

Sädgås (*Anser fabalis*)

Sädgåsen har under våren observerad mellan den 28 februari och 16 juni samt under hösten mellan 26 juli och 1 november. I början av december lämnades följande rapporter. Samtliga bör tolkas som sena höstflyttare och inte som vinterfynd:

Vä: 208 str. (SV) Asköviken, V.-Barkarö 2.12 (Robert Ekberg).

Ha: 15 r. Strömsvik, Kolbäck 3.1 (Ulf Carlsson).

Sa: 5 r. Västerby, Västerfärnebo 4.12 (Ralf Lundmark). 160 r. Prästgårdsviken, Fläcksjön, Fläckebo 4.12 (Yngve Wiklund).

Under våren fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgäss vid följande lokaler.

Vä: Max 700 r. Asköviken, V.-Barkarö 1-10.3 (Robert Ekberg m.fl.). 500 r. Bergboda, Skultuna 13.3 (Pentti J. Tatti). 600 r. Frövisjön, Skultuna 11-19.3 (Bernt Larsson m.fl.)

Sa: 880 r. Österäng, Kumla 12.3 (Håkan Johansson). 970 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 13.3 (Kalle Källebrink). 1020 r. Norrgårbo, Västerfärnebo 13.3 (Kalle Källebrink). 680 r. Norrgårbo 22.3 (Kalle Källebrink). 600 r. Hällby, Västerfärnebo 23.3 (Berndt Söderlund, m.fl.). 500 r. Sörsalbo 1.4 (Torbjörn Jansson). 810 r. Sörsalbo 2.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 865 r. Sörsalbo 5.4 (Kalle Källebrink). 970 r. Sörsalbo 10.4 (Kalle Källebrink). 780 r. Sörsalbo 14.4 (Kalle Källebrink).

Li: Max 600 r. Nederby, Fellingsbro 1-4.3 (Jan-Erik Malmstigen, m.fl.). Max 600 r. Österhammarssjön, Fellingsbro 12-15.3 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Under hösten rastade betydande antal (minst 500 ex) vid Asköviken och Fläcksjön:

Vä: 500 r. Asköviken, V.-Barkarö 22-30.9 (Robert Ekberg m.fl.). 700 r. Asköviken 13-19.10 (Robert Ekberg m.fl.).

Sa: Max 1200 r. Fläcksjön, Fläckebo 13-14.10 (Inger-Marie Carlsen m.fl.).

Under året gjordes tjugotvå fynd av sädgäss med karaktärer som överensstämmande med rasen *Anser fabalis rossicus*, så kallade tundrasädgås (0 ex., 5 ex., 86 ex., 178 ex.). Samtliga fynd är från perioden 19 mars – 10 maj och totalt rörde det sig om minst 178 ex. Största antal:

Sa: 22 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 10.4 (Kalle Källebrink). 27 r. Sörsalbo 14.4 (Kalle Källebrink, Anders Fredricsson). 28 r. Hällby, Västerfärnebo 20.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Lillebror Hammarström

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*)

(30 FD, 173 FD, 753 FD, 2033 FD).

Spetsbergsgåsen är observerad 1 mars till 10 maj samt 17 september till 31 oktober. Totalt kan summeras 2033 fågeldagar som har fördelade kommunvisa fördelning: Västerås (358), Hallstahammar (16), Sala (1197), Surahammar (147), Nora (16) och Fagersta (299). Den månadsvisa fördelningen var den som följer: januari-februari (0), mars (626), april (1081), maj (200), juni-augusti (0), september (77), oktober (32), november (0) och december (50). Större (minst 50 ex.) flockar eller ansamlingar:

Vä: 50 r. Frövisjön, Skultuna 12.3 (Bernt Larsson m.fl.).

Sa: 74 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 18.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 65 r. Sand, Västerfärnebo 22.3 (Kalle Källebrink). Max 86 r. Sörsalbo 5-7.4 (Kalle Källebrink m.fl.). Max 128 ex. r. Sörsalbo 13-20.4 (Kalle Källebrink m.fl.).

Fa: 87 str. (NO) Stora Grillsjön, Västervåla 23.4 (Bo Persson). 50 str. Flyten (Trummelsberg), Västervåla 1.12 (Roland Narfström).

Lillebror Hammarström

Bläsgås (*Anser albifrons*)

(78 FD, 293 FD, 905 FD, 2363 FD)

Bläsgåsen observerades under våren mellan 28

februari och 24 maj samt under hösten mellan 5 september och 27 november. Tillkommer gör ett vinterfynd:

No: 7ad. r. Södra Ås, Nora 7.1 (Anders Carlberg, Claes Dyst).

Totalt registrerades 2363 fågeldagar, vilka fördelade sig på Västerås (986), Hallstahammar (42), Köping (97), Kungsör (10), Sala (1008), Surahammar (26), Lindsberg (120), Örebro (1), Nora (7) och Fagersta (66). Fågeldagarnas månadsvisa fördelning var följande: januari (7), februari (2), mars (1331), april (903), maj (35), juni-augusti (0), september (12), oktober (69), november (4) och december (0). Under året har en mängd större flockar, ansamlingar eller sträcksummor (minst 10 ex) rapporterats. De största ansamlingarna (över 50 ex):

Vä: 62 r. Askövikens, V.-Barkarö 18.3 (Robert Ekberg m.fl.). 84 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 23.3 (Pontus Lindberg m.fl.). 79 r. Sandbacken, V.-Barkarö 24.3 (Mats Magnussen m.fl.). Max 104 r. Lövsta-pumpen, Askövikens 25-26.3 (Marjatta Ericson m.fl.).

Sa: Max 58 r. Hällby, Västerfärnebo 2-7.4 (Kalle Källebrink m.fl.). 65 r. Hällby 14.4 (Kalle Källebrink). 52 r. Hällby 20.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Lillebror Hammarström

Grågås (*Anser anser*)

(11 H, 47 H, 89 H, 89 H)

Häckningar har under året rapporterats från trettio (33) lokaler med sammanlagt minst 89 par. Häckningarna fördelade sig enligt följande: Västerås (14 lokaler/38 par), Hallstahammar (1/3), Köping (2/6), Sala (4/5), Surahammar (4/20), Lindsberg (5/7) och Nora (3/10). Större ansamlingar (minst 500 ex.) har under våren (16.2-31.5) noterats enligt följande:

Vä: Max 900 r. Askövikens, Västerås-Barkarö 1.3-26.5 (Robert Ekberg m.fl.).

Under hösten (1.9-30.11) noterades många större (minst 500 ex.) ansamlingar. De största (minst 1000 ex.) enligt följande:

Vä: Max 6130 r. Askövikens, V.-Barkarö 1.9-26.10 (Robert Ekberg m.fl.).

Kö: Max 2200 r. Norska, Munktorp 9-29.9 (Göran Nilsson m.fl.).

Sa: 4500 r. Fläcksjön, Fläckebo 7.9 (Berndt Söderlund). 1500 r. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo 15.9 (Håkan Johansson). 2000 r. Prästgårdsviken, Fläcksjön, Fläckebo 16.9 (Bengt Ottosson). 4500 ex. r. Näs, Fläckebo, 20.9 (Berndt Söderlund). 4500 r. Näs 20.9 (Berndt Söderlund). 3000 r. Notudden, Fläcksjön 26.9 (Håkan Johansson). Max 5000 r. Fläcksjön 13-29.10 (Berndt Söderlund m.fl.).

Li: 1460 r. Sällingsjön, Fellingsbro (Johan Andersson). 1000 r. Ullersättersviken, Hagaberg, Frövi, Näsby 20.9 (Jan-Erik Malmstigen). 1000 r. Sällingsjön 30.9 (Mattias Rudenvall). 1100 r. Ullersättersviken, Hagaberg 1.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Från första vinterperioden (1.1-15.2) har följande fynd förmedlats:

Kö: 3 ex. Köpings hamn, Köping 2.1-2.2 (Lillebror Hammarström m.fl.).

Li: 1 str. (N) Österhammarssjön, Fellingsbro 3.1 (Sven Larsson).

No: 1 r. Järnvägsbron, Hagbyåns utlopp, Nora 15.2 (Anders Carlberg).

I december har grågäss rapporterats enligt följande, med antalet fåglar inom parentes: Västerås (6), Hallstahammar (40), Köping (1), Sala (18) och Lindsberg (17).

Lillebror Hammarström

Strippgås (*Anser indicus*)

(1, 1, 2, 1)

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck 23.11-17.12 (Ulf Carlsson m.fl.).

Lillebror Hammarström

Prutgås (*Branta bernicla*)

(2, 5, 9, 5)

Under året har fem fynd om hela 881 (!) ex rapporterats.

Vä: 520 str. (S) Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne 21.9 (Johan Mellquist). 60 str. Storslättern, Ångsö 21.9 (Kenneth Olausson).

Su: 14 str. (SV) Gnien, Ramnäs 20.9 (Ralf Lundmark). 200 str. (S) Norrby, Ramnäs 21.9 (Sören Larsson, Greta Larsson). 87 str. (SV) Glåpen, Sura 21.9 (Mikael Mälberg).

Lillebror Hammarström

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*), F1

Vitkindad gås blev under året observerad mellan 13 mars och 17 december. Det har åtminstone kommit in en rapport om talar om en "ren" häckning. Den genomfördes vid Skanssjön i Hallstahammar. Dessutom finns från samma lokal rapport om ytterligare minst två häckningar där det bedöms att det fanns kanadagäsgener med i spelet (Daniel Hedenbo). Följande större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats:

Vä: 1045 str. (SV) Askövikens, V.-Barkarö 22.9 (Robert Ekberg m.fl.). 120 r. Askövikens 13-19.10 (Robert Ekberg m.fl.).

Kö: Max 200 r. Norska, Munktorp 8-14.10 (Peter Ekelund m.fl.).

Lillebror Hammarström

Kanadagås (*Branta canadensis*)

(16 FD300, 49 FD300, 48 FD300, 120 FD300)

Den månadsvisa fördelningen på 300-fågeldagarna (FD300) var januari-februari (0), mars (22), april-juli (0), augusti (1), september (3), oktober (15), november (37) och december (42). Följande större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Ha: Max 800 r. Bärsta, Kolbäck 26.10-9.11 (Ulf Carlsson). 500 r. Lyckhem, Kolbäck 3.11 (Ulf Carlsson). Max 1200 r. Lagårdssjön, Kolbäck 16.11-17.12 (Ulf Carlsson, m.fl.). Max 1500 r. Kvarnhags-torp, Kolbäck 9-29.12 (Petter Sahlström, m.fl.). 1200 r. Stallängen, Kolbäck 22.12 (Ulf Carlsson).

Kö: 550 r. Cementatippen, Malmön, Köping 11.3 (Tina Nordberg, Kenneth Nordberg). 500 r. Malmön 28.10 (Peter Ekelund m.fl.). 1000 r. Malmön 3.11 (Peter Ekelund).

Ku: 500 ex. Örsåsudden, K. Barkarö 16.9 (Maria Barkell).

Sa: 1200 r. Sala centrum, Sala 1.11 (Maud Andersson). 1200 r. Västerby, Västerfärnebo 4.12 (Ralf Lundmark). 600 ex. Forstebys, Västerfärnebo 9.12 (Lennart Eriksson R, Mona Löfgren).

Li: Max 700 r. Nederby, Fellingsbro 1-6.3 (Jan-Erik Malmstigen, m.fl.). 600 r. Stora Lindessjön, Linde 4.11 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Ör: 730 r. Torpa, Ervalla 21.10 (Anders Hutter, Anita Hutter).

I januari och februari (t.o.m. 15.2) gjordes två fynd (21 ex.) i Hallstahammar. I december gjordes elva (46) fynd om sammanlagt cirka 13 289 individer. Dessa fördelade sig på följande kommuner: Västerås (222), Hallstahammar (9798), Köping (260), Arboga (60), Sala (2416), Surahammar (202), Lindsberg (75), Nora (5) och Fagersta (251).

Lillebror Hammarström

Hybridgås

Antalet gäss med hybridgener tenderar att bli vanligare i det rapporterade materialet. I år har tre olika hybridkonstellationer rapporterats. Av dem är hybriderna mellan grågås och kanadagås (*Anser anser* x *Branta canadensis*) den klart vanligaste. I år har 34 fynd (minst 73 ex.) av den korsningstypen rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Hallstahammar (3), Köping (2), Sala (3), Surahammar (6), Lindsberg (5), Nora (6) och Fagersta (1).

Den näst vanligaste hybridkombinationen i land-

skapet är den mellan vitkindad gås och kanadagås (*Branta leucopsis* x *B. canadensis*). Vid Skanssjön i Hallstahammar har parbildning mellan dessa båda arter skett under lång tid. Det är väl inte en alltför vanskelig att anta att flertalet av de hybrider som ses i landskapet har sitt ursprung vid Skanssjön. Följande fynd har rapporterats under året:

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna 2.7 (Henry Hedlund).

Ha: 2 häckning (7 pulli) Skanssjön, Hallstahammar 16.5-3.7 (Daniel Hedenbo m.fl.). 1 ex. Kolbäck 31.5-3.6 (Henrik Berg). 1 ex. Bärsta, Kolbäck 9.11 (Ulf Carlsson). Max 5 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 16-27.11 (Ulf Carlsson m.fl.).

Kö: 1 ex. Norska, Munktorp 30.4 (Per Jonsson).

En hos oss ännu ovanlig hybridkombination är den mellan grågås och vitkindad gås (*Anser anser* x *Branta leucopsis*). Ett fynd har rapporterats under året.

Su: 2 r. Ramnäs 21.8 (Ralf Lundmark).

Lillebror Hammarström

Nilgås (*Alopochen aegyptiaca*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Kö: 1 r. Norska, Munktorp 5.6 (*Per Jonsson m.fl.).

Ny art för Västmanland! Det var väl endast en tidsfråga innan denna något tveksamma art även skulle dyka upp i Västmanland. Nilgås som till sitt ursprung är afrikansk har länge varit ett populärt inslag i fågelparker runt om i Europa. Från dessa har enstaka eller flera individer smitit eller släppts ut i frihet. Det är dessa som sedan har gett upphov till de frilevande populationer som nu finns på åtskilliga plaster runt om i Europa, inte minst i Holland. Under 2000-talet har artens uppträdande även ökat i Sverige. Här är det i huvudsak landets sydligaste och västligaste landskap som har "drabbats" av besök, men tillfälliga fynd har även gjorts så nordligt som i Dalarna och norra Uppland. Fyndet placeras i kategori C.

Markus Rehnberg

Gravand (*Tadorna tadorna*)

(3 ex., 8 ex., 7 ex., 5 ex.)

Vä: 1 ad. m r. Askövikens vid Lövsta, Dingtuna 1.4 (Robert Ekberg m.fl.). 1 par r. Västeråsfjärden, Västerås 20.4 (Joachim Karlsson, Markus Rehnberg).

Kö: 1 m r. Norska, Munktorp 25.4 (Per Jonsson m.fl.).

Su: 1 f r. Lisjö ångar, Sura 10.4 (Ralf Lundmark).

Några fynd görs årligen under sträckperioderna.

Thomas Pettersson

Mandarinand (*Aix galericulata*)

(1 ex., 1 ex., 2 ex., 3 ex.)

Vä: 1 m Ångkraftverket, Västerås 1.1-27.3 (Ingrid Åkerberg m.fl.). 1 m Mälarparken, Västerås 15.5 (Sara Elg). 1 m Ångkraftverket 19.5 (Bengt Johansson). 1 m Notudden, Västerås 23.9-29.12 (Janne Virking m.fl.).

Sa: 1 m r. Gussjöbäck, Fläckebo 27.3 (Berndt Söderlund m.fl.).

Fa: 1 m Bruslings damm, Västervåla 26.4 (Sören Emet m.fl.).

Observationerna i Västerås bedöms röra samma individ, kanske även samma som setts där åtminstone de tre senast föregående åren.

Thomas Pettersson

Bläsand (*Anas penelope*)

(4 h, 13 h, 13 h, 8 h)

Observerad 15.3-4.12. Ingen konstaterad häckning rapporterad, men arten är funnen under häckningstid (21.5-15.7) vid sju lokaler, motsvarande ca 8 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (2 mm, 1 f). Frövisjön, Skultuna (11 mm, 2 ff).

Kö: Norsa, Munktorp (2 mm).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 m).

Su: Gnien, Ramnäs (2 mm).

Fa: Bruslings damm, Västervåla (1 m). Tjuvön, St. Aspen, Västanfors (2 mm).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Frövisjön, Skultuna 8-26.4, som mest 120 r. 17.4 och 26.4 (Markus Rehnberg). Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 19-30.4, som mest 110 r. 30.4 (Robert Ekberg m.fl.). Frövisjön 10.9-5.10, som mest 300 r. 14.9 (Pentti J. Tatti). Asköviken, V.-Barkarö 11.9-13.10, som mest 400 r. 11.9 och 13.9 (Janne Virking).

Sa: 100 r. Gussjön, Fläckebo 20.9 (Berndt Söderlund). Fläcksjön, Fläckebo 15.9-13.10, som mest 450 r. 20.9 (Berndt Söderlund).

Su: Gnien vid Högbyn, Ramnäs 10-13.9, som mest 329 r. 13.9 (Ralf Lundmark). 117 r. Sörsjön, Sura 8.10 (Inger-Marie Carlsen).

De högsta (minst 300 ex.) sträcksummorna:

Su: 635 str. (S) Gnien, Ramnäs 10.9 (Ralf Lundmark). 310 str. (S) Gnien 11.9 (Ralf Lundmark). 470 str. (S) Gnien 20.9 (Ralf Lundmark).

Vinterfynd: Sa: 1 honf. r. Västerby, Västerfärnebo 4.12 (Ralf Lundmark).

Thomas Pettersson

Snatterand (*Anas strepera*)

(2 h, 6 h, 12 h, 16 h)

Observerad 16.3-10.11. Två (2) konstaterade häckningar har rapporterats:

Vä: 1 f med som mest 9 pulli Asköviken, V.-Barkarö 25.6-25.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 f med som mest 8 pulli Frövisjön, Skultuna 16.7-4.8 (Ingrid Åkerberg m.fl.).

Därutöver är arten är funnen under häckningstid (16.5-30.6) enligt nedan, motsvarande ytterligare ca 14 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken (15 mm, 3 ff). Kraftvärmeverket, Västerås (1 m). Frövisjön, Skultuna (7 mm, 3 ff). Svartån vid Ekeby, Skultuna (1 m, 1 f).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (2 ex.; kön ej uppgivet).

Kö: Norsa, Munktorp (3 mm, 4 ff).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (3 ex.; kön ej uppgivet).

Su: Lisjö ängar, Sura (1 m, 1 f).

Li: Arbogaån vid Västvalla, Fellingsbro (1 m, 1 f).

No: Gyttorps reningsdamm, Nora (1 m).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö 12.4-16.6, som mest 30 ex. 18.5 (Lars Ström). Asköviken 18.8-10.11, som mest 53 ex. 13.10 (Torbjörn Hegedüs). Frövisjön, Skultuna 5.4-19.6, som mest 20 ex. 30.5 (Berndt Söderlund). Frövisjön 22.7-14.9, som mest 49 ex. 14.9 (19 mm, 30 ff) 14.9 (Pentti J. Tatti).

Sa: 11 r. Fläcksjön, Fläckebo 7.9 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Kricka (*Anas crecca*)

(20 FD100, 50 FD100, 75 FD100, 66 FD100)

Observerad 12.3-31.12. Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: 500 r. Frövisjön, Skultuna 31.7 (Janne Virking) och 3.8 (Berndt Söderlund).

Su: Gnien, Ramnäs 10-25.4, som mest 810 r. 25.4 (Ralf Lundmark).

Vinterfynd:

Sa: 3 honf. r. Västerby, Västerfärnebo 4.12 (Ralf Lundmark).

No: 1 f Norasjön, Nora 16.11-31.12 (Håkan Lavebratt).

Enstaka vinterfynd har gjorts nästan årligen sedan början av 1990-talet.

Thomas Pettersson

Gräsand (*Anas platyrhynchos*)

Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Vä: 500 r. Munkängen, Västerås vid sex tillfällen 5.1-26.2 (Pentti J. Tatti m.fl.). 500 r. Asköviken, Dingtuna 10.9 (Petter Sahlström). 600 r. Munkängen 13.12 (Janne Virking).

Kö: 550 r. Köpings hamn, Köping 13.3 (Staffan Ekelund). 700 r. Norsa, Munktorp 6.9 (Staffan Ekelund). 500 r. Köpings hamn 1.10 (Peter Ekelund).

Sa: 680 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 18.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Thomas Pettersson

Stjärtand (*Anas acuta*), **VU**

(2 h, 2 h, 1 h, 1 h)

Observerad 17.3-10.11. Ett (1) fynd under häckningstid (21.5-15.7):

Vä: 1 m Frövisjön, Skultuna 16.6-1.7 (Eric Salomonsson m.fl.). 1 honf. samma lokal 7.7 (Berndt Söderlund).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Sa: 21 r. (12 mm, 9 ff) Fläcksjön, Fläckebo 28.4 (Berndt Söderlund). 35 r. Fläcksjön 12.9 (Daniel Green).

Su: 112 str. (S) Gnien, Ramnäs 10.9 (Ralf Lundmark). 219 str. (S) Gnien 11.9 (Ralf Lundmark). 64 str. (S) Gnien 20.9 (Ralf Lundmark m.fl.). 27 honf. r. Gnien vid Högbyn, Ramnäs 3.10 (Inger-Marie Carlsen).

Lu: 42 str. (SV) Hörksbyn, Grängesberg 9.9 (Bertil Rahm).

Även om fynd under häckningstid görs nästan årligen, är det frågan om stjärtanden häckar regelbundet i Västmanland. Någon säkerställd häckning har inte rapporterats sedan 1978.

Thomas Pettersson

Ärta (*Anas querquedula*), **VU**

(13 h, 12 h, 9 h, 5 h)

Observerad 2.4-9.7. Ingen konstaterad häckning rapporterad i år. Dock är ärtan funnen vid fem (5) lokaler under häckningstid (16.5-31.7), motsvarande lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (1 m). Frövisjön, Skultuna (2 mm, 1 f).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 m, 1 f).

Su: Lisjö ängar, Sura (1 m). Gnien, Ramnäs (1 m).

Ärtan är helt klart på väg ut som häckande fågelart i Västmanland! Årets resultat är det sämsta på över 40 år och följer på en stadig nedgång sedan mitten av 1990-talet!

Thomas Pettersson

Skedand (*Anas clypeata*)

(11 h, 20 h, 16 h, 13 h)

Observerad 2.4-10.11. Två konstaterade häckningar:

Vä: 1 f + 4 1K Asköviken, V.-Barkarö 16.6-9.7 (Torbjörn Hegedüs). 1 f + 3 1K Svartån vid Ekeby, Skultuna 18.6 (Bernt Larsson).

Därutöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid åtta (8) lokaler, med sammanlagt elva (11) troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Frövisjön, Skultuna (4 mm, 1 f).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m). Billingen, Kolbäck (1 m, 1 f).

Kö: Norsa, Munktorp (8 mm, 3 ff).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (6 mm, 1 f).

Su: Gnien vid Högbyn, Ramnäs (4 mm, 1 f). Lisjö ängar, Sura (2 mm, 2 ff).

Fa: Bruslings damm, Västervåla (1 m, 1 f).

Inga större (minst 20 ex.) ansamlingar rapporterades i år. Liksom ärtan uppvisar skedanden en vikande tendens sedan millennieskiftet.

Thomas Pettersson

Brunand (*Aythya ferina*), **VU**

(10 h, 10 h, 7 h, 10 h)

Observerad (1-2.1) 21.3-18.10. En (1) konstaterad häckning rapporterad:

Vä: 1 f + 5 pulli Frövisjön, Skultuna 19.6 (Bo Persson).

I övrigt under häckningstid (1.5-30.6) rapporterades brunand från åtta (8) lokaler, motsvarande nio (9) troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (3 mm). Frövisjön, Skultuna (8 mm, 3 ff).

Kö: Norsa, Munktorp (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 m). Gussjön, Fläckebo (1 m).

Su: Gnien vid Högbyn, Ramnäs (1 m).

Li: St. Lindessjön, Lindes (4 mm, 1 f).

Hä: Grythyttveviken, Grythyttan (1 m).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar har inte rapporterats sedan 1990-talet.

Vinterfynd:

Li: 1 m Loppholmarna, Lindes 1-2.1 (Jan Myhlback).

Ovanligt många fynd under häckningstid, det högsta antalet sedan 2010. Därtill en säkerställd häckning för tredje året i följd. Trots det är den långsiktiga tendensen klart vikande.

Thomas Pettersson

Vigg (*Aythya fuligula*)

Observerad 28.1-23.12. Tolv (12) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (3), Nora (4), Ljusnarsberg (3), Ludvika (2). Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö 21-22.3, som mest 167 r. 22.3 (Robert Ekberg). 105 r. Ridöfjärden vid Dyudden, Irsta 8.10 (Bengt Stridh). Granfjärden, Ängsö 15-27.10, som mest 172 r. 27.10 (Richard Lager). 141 r. Västeråsfjärden vid Notudden, Västerås 22.11 (Janne Virking, Gunilla Virking).

Su: 106 r. St. Nadden, Ramnäs 25.4 (Ralf Lundmark).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes ett fynd:

No: 1 ad. m Hyttfallet, Hammarbyån, Nora 28.1-20.2 (Håkan Lavebratt m.fl.).

Fynd i december (71 ex.):

Vä: Västeråsfjärden vid Notudden, Västerås 1-17.12, som mest 53 r. 13.12 (Janne Virking). Asköviken, V.-Barkarö 2-15.12, som mest 15 r. 3.12 (Torbjörn Hegedüs). 3 r. Ridöfjärden vid Dyudden, Irsta 23.12 (Bengt Stridh).

Thomas Pettersson

Bergand (*Aythya marila*), **VU**

(7, 9, 10, 13)

Tolv vårfynd och ett höstfynd:

Sa: 3 ex. (1 m, 2 ff) r. Forsviken, Hörendesjön, Västerfärnebo 1.5 (Yngve Wiklund). 1 par r. Fläcksjön, Fläckebo 3.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 par r. Sörsjön, Sura 25.4 (Ralf Lundmark). 5 ex. (2 mm, 3 ff) r. Glåpen, Sura sn 15.5 (Ralf Lundmark). 9 honf. r. Glåpen 27.10 (Mikael Mälberg).

Li: 6 ex. (3 mm, 3 ff) r. Råsvalen, Lindes 25.4 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Fa: 4 ex. (2 mm, 2 ff) r. Ämningen vid Framnäs, Västervåla 2.5 (Thomas Österholm m.fl.). 1 par r. St. Aspen, Västanfors 5.5 (Bo Persson). 12 ex. (6 mm, 6 ff) r. Ämningen vid Framnäs 10.5 (Staffan Liljeqvist, Bo Persson). 1 par r. St. Aspen 18.5 (Roland Narfström).

Vä: 1 m r. Västeråsfjärden, Västerås 25.4 (Joachim Karlsson). 19 ex. (9 mm, 10 ff) r. Granfjärden, Ängsö 7.5 (Johan Brenander, Pontus Lindberg m.fl.). 6 ex. (3 mm, 3 ff) r. Granfjärden 8.5 (Ingo Leibiger, Barbara Leibiger).

Ovanligt många vårfynd, fler än någonsin tidigare, vilket kan jämföras med förra årets två vårfynd och rekordhöga 19 höstfynd. Ansamlingen i Ängsö den 7 maj är den näst största någonsin i Västmanland.

Thomas Pettersson

Ejder (*Somateria mollissima*), **VU**

(1, 4, 3, 2)

Sa: 1 par r. Fläcksjön, Fläckebo 3.5 (Kalle Källebrink).

Sk: 4 ex. (2 mm, 2 ff) str. (N) Årsbäcken, Gunnilbo 1.4 (Per Eriksson, Lena Öling).

Ett fåtal fynd görs nästan varje år, särskilt på våren.

Thomas Pettersson

Alfågel (*Clangula hyemalis*)

(6, 12, 8, 18)

Fjorton vårfynd (8.4-13.5) och fyra höstfynd (6.10-31.12):

Vä: 1 m + 1 f r. Granfjärden, Ängsö 8.4 (Niclas Lignell).

Ha: 1 f r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 1.5 (Ulf Carlsson).

Su: 5 r. Glåpen, Sura 18.4 (Ralf Lundmark). 1 f r. Virsbojsjön, Ramnäs 25.4 (Ralf Lundmark). 1 r. Sörsjön, Sura 4.11 (Ulf Carlsson).

Li: 1 m r. Ullersättersviken, Näsby 25.4 (Kjell Mattsson m.fl.). 11 r. Råsvalen, Lindes 25.4 (Mats Andersson, Ally Andersson).

No: 1 m + 3 honf. r. Vikern, Nora 7.5 (Roland Thuvander m.fl.). 1 honf. r. Norasjön, Nora 6.10 (Håkan Lavebratt m.fl.). 1 ad. m r. Norasjön 31.12 (Anders Carlberg, Håkan Lavebratt).

Fa: 1 f r. St. Aspen, Västanfors 25.4 (Bo Persson m.fl.). 1 m + 2 ff r. Ämningen vid Framnäs, Västervåla 26.4 (Thomas Österholm). 1 f r. Ämningen vid Framnäs 27.4 (Bo Persson). 1 m + 1 f r. Ämningen vid Framnäs 4.5 (Jan Hellström, Staffan Liljeqvist). 1 r. Ämningen vid Framnäs 7.5 (Thomas Österholm).

Sk: 1 m + 4 ff r. Långsvan vid Årsbäcken, Gunnilbo 4.5 (Per Eriksson, Lena Öling). 8 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 13.5 (Leif Johansson m.fl.).

Hä: 1 honf. r. St. Tomsjön, Hällefors 28.10 (Nils Hultman).

Rekordhögt antal vårfynd, vilket kan jämföras med 2016 då inga vårfynd alls gjordes.

Thomas Pettersson

Sjöorre (*Melanitta nigra*)

(28, 92, 120, 129)

Observerad 1.4-30.5, 26.7 samt 9.9-30.11.

Vä: 20 obs. av 256 ex. 1.4-21.5. 8 r. Västeråsfjärden vid Amundgrund, Västerås 12.11 (Johan Brenander). 5 r. Asköviken, V.-Barkarö 21.11 (Robert Ekberg m.fl.).

Ha: 17 obs. av 196 ex. 18.4-30.5. 10 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 26.9 (Ulf Carlsson). 14 r. Galten vid Klovstenen 19.10 (Ulf Carlsson).

Kö: 3 obs. av 5 ex. 23.4-5.5.

Sa: 5 obs. av 52 ex. 8.4-7.5.

Su: 10 obs. av 50 ex. 8.4-17.5.

Li: 10 obs. av 164 ex. 1.4-9.5.

No: 12 obs. av 65 ex. 1.4-16.5. 3 r. Norasjön, Nora 9.9 (Håkan Lavebratt). 8 honf. r. Norasjön 14.10 (Håkan Lavebratt). 7 r. Norasjön 27.10 (Håkan Lavebratt m.fl.).

Nb: 3 obs. av 17 ex. 27.4-13.5.

Fa: 31 obs. av 367 ex. 5.4-28.5. 1 m r. Ämningen vid Bockmurholmen, Västervåla 26.7 (Thomas Österholm m.fl.). 1 honf. r. Ämningen, Västervåla 19.10 (Bo Persson).

Sk: 5 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 25.4 (Leif Johansson). 7 (3 mm, 4 ff) r. Långsvan vid Årsbäcken, Gunnilbo 7.5 (Per Eriksson). 3 r. Nedre Vättern 30.11 (Leif Edberg m.fl.).

Lu: 5 obs. av 25 ex. 28.4-29.5.

Hä: 1 m r. Torrvippen vid Hammarn, Grythyttan 3.5 (Nils Hultman).

Thomas Pettersson

Svärta (*Melanitta fusca*), **NT**

(4, 14, 18, 31)

Tjugofyra vårfynd (18.4-3.6) och sju höstfynd (24.9-24.11):

Vä: 3 mm + 1 f r. Granfjärden, Ängsö 1.5 (Bernt Larsson m.fl.). 1 m + 1 f r. Granfjärden 2.5 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 34 (20 mm, 14 ff) r. Granfjärden 7.5 (Johan Brenander). 10 (9 mm, 1 f) r. Granfjärden 7.5 (Pentti J. Tatti m.fl.). 10 mm r. Granfjärden 8.5 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). 3 r. Granfjärden 24.9 (Erik Berg m.fl.). 3 förbif. Dyviksvärn, Ängsö 15.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Ha: 3 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 18.4 (Ulf Carlsson, Jacob Rudhe). 2 r. Galten vid Klovstenen 27.4 (Ulf Carlsson). 1 m + 1 f r. Galten vid Klovstenen 7.5 (Ulf Carlsson). 13 r. Galten vid Klovstenen 7.5 (Ulf Carlsson). 12 r. Galten vid Klovstenen 20.5 (Ulf Carlsson). 1 m + 1 f r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 21.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 3 r. Galten vid Malmön, Köping 23.11 (Per Jonsson). 4 honf. r. Galten vid Malmön 24.11 (Kjell Ekelund).

Sa: 1 m + 1 f r. Fläcksjön, Fläckebo 28.4 (Berndt Söderlund). 4 mm + 4 ff r. Fläcksjön 10.5 (Bengt Ottosson).

Su: 1 m + 1 f r. Glåpen, Sura 25.4 (Ralf Lundmark, Mikael Mälberg). 1 m + 1 f r. Sörsjön, Sura 25.4 (Ralf Lundmark). 1 m + 1 f r. Glåpen 15.5 (Ralf Lundmark).

No: 3 mm r. Norasjön, Nora 26.9 (Håkan Lavebratt m.fl.).

Fa: 5 mm r. Ämningen vid Framnäs, Västervåla 25.4 (Staffan Liljeqvist, Thomas Österholm). 1 m + 1 f r. St. Aspen, Västanfors 25.4 (Roland Narfström m.fl.). 1 m + 1 f r. Ämningen 25.4 (Ralf Lundmark). 1 r. Ämningen vid Framnäs 6.5 (Bo Persson). 15 r. Ämningen vid Framnäs 7.5 (Thomas Österholm). 1 m r. Ämningen vid Framnäs 7.5 (Jan Lejdelin). 1 m r. Ämningen vid Framnäs 28.5 (Leif Lejdelin). 2 r. St. Aspen 3.6 (Bo Persson). 1 m r. Ämningen 26.9 (Bo Persson).

Lu: 1 honf. r. Södra Hörken vid Hörksbyn, Grängesberg 15.10 (Bertil Rahm).

Ovanligt många fynd gjordes i år och endast år 2006 sågs fler svärtor i Västmanland.

Thomas Pettersson

Knipa (*Bucephala clangula*)

(14 FD50, 31 FD50, 13 FD50, 24 FD50)

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 229 knipor, kommunvis fördelade: Västerås (30), Hallstahammar (8), Köping (10), Arboga (26), Sala (13), Surahammar (22), Lindesberg (55), Nora (52), Fagersta (7), Skinnskatteberg (1), Hällefors (5). I december rapporterades sammanlagt ca 119 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (70), Hallstahammar (3), Surahammar (9), Lindesberg (2), Nora (16), Fagersta (3), Skinnskatteberg (5), Hällefors (11). Större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Vä: 108 r. Asköviken, V.-Barkarö 10.11 (Torbjörn Hegedüs).

Thomas Pettersson

Salskrake (*Mergellus albellus*), **F1**

(547 FD, 468 FD, 759 FD, 1103 FD)

Förutom sommar- respektive vinterfynden, se nedan, observerad 1.3-11.5 och 27.9-27.11. Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på året (670) resp. efteråret (433): Västerås (307/394), Hallstahammar (48/0), Köping (1/3), Kungsör (4/0), Arboga (8/0), Sala (108/16), Surahammar (144/11), Lindsberg (40/7), Nora (2/0), Norberg (1/0), Fagersta (6/0), Skinnskatteberg (1/0), Hällefors (0/2). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö 31.10-14.11, som mest 45 r. 13.11 (Robert Ekberg).

Sa: 21 (10 mm, 11 ff) r. Fläcksjön, Fläckebo 2.4 (Markus Rehnberg).

Sommarfynd (1.6-31.8):

Vä: 1 f r. Askövikens, V.-Barkarö 24.7 (Torbjörn Hegedüs).

Vinterfynd (1.12-28.2):

Vä: 3 honf. r. Grisfjärden, Ängsö 3.12 (Thomas Pettersson). 1 honf. r. Askövikens, V.-Barkarö 6.12 (Robert Ekberg).

Ovanligt många vårfynd, det högsta sedan år 2000, medan antalet höstfynd var mer genomsnittligt.

Thomas Pettersson

Småskrake (*Mergus serrator*)

(157 FD, 220 FD, 280 FD, 465 FD)

Observerad 25.3-22.11. Fyra (4) konstaterade häckningar (1 H, 3 H, 3 H, 4 H):

Li: 1 f + 8 1K Dammsjön (Nyberget), Lindsberg 11.7 (Bo Runesson). 1 f + 5 1K Långvattnet vid Skogsbo, Ramsberg 3.8 (Andreas Hagström).

Fa: 1 f + 5 1K Åmänningen vid Bockmurholmen, Västervåla 26.7 (Thomas Österholm m.fl.).

Lu: 1 f + 5 pulli Södra Hörken vid Hörksbyn 8.7 (Bertil Rahm).

Dessutom gjordes följande fynd gjordes under häckningstid (1.6-15.8):

Li: 1 f Usken vid Garboda, Lindsberg 9.6 (Mats Andersson, Ally Andersson).

No: 1 ad. m Åsbofsjön, Nora 2.6 (Anders Carlberg). 1 par Älvsån, Vikar 9.6 (Roland Thuvander).

Fa: 2 ex. (kön ej uppgivet) St. Aspen vid Backgården, Västanfors 16.7 (Jan Hellström).

Hä: 1 ad. m Grythyttvikens, Grythyttan 6.6 (Gunde Persson). 2 ff Vangsviken, Halvarsnoren, Grythyttan 10.6 (Jonny Kvist, Christina Kvist). 1 f Lunds-fjärden, Grythyttan 20.6 (Jonny Kvist). Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (80),

Hallstahammar (8), Sala (15), Surahammar (9), Lindsberg (17), Nora (51), Norberg (1), Fagersta (147), Skinnskatteberg (4), Ludvika (81), Hällefors (52). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (4), april (158), maj (204), juni (36), juli (18), augusti (5), september (13), oktober (25), november (2), december (0). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 15 (6 mm, 9 ff) r. Granfjärden, Ängsö 1.5 (Bernt Larsson, Ulf Hansson). 14 (7 mm, 7 ff) Granfjärden 7.5 (Johan Brenander m.fl.).

No: 10 r. Vikern, Nora 7.5 (Christina Kvist, Jonny Kvist).

Fa: 13 ex. Åmänningen vid Framnäs, Västervåla 1.5 (Leif Lejdelin m.fl.). 10 ex. Åmänningen vid Framnäs 8.5 (Staffan Liljeqvist, Bo Persson).

Thomas Pettersson

Storskrake (*Mergus merganser*)

(9 H, 9 H, 8 H, 10 H)

Tio (10) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Lindsberg (4), Nora (1), Fagersta (4), Hällefors (1). Större (minst 300 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: Ridöfjärden, V.-Barkarö 19.11-16.12, som mest 600 r. 30.11 (Bengt Stridh). 300 r. Blacken, Rytterne 17.12 (Richard Lager). 500 r. Askövikens, V.-Barkarö 24.12 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Ha: 400 r. Freden, Säby 3.4 (Ulf Carlson).

Kö: Västlandasjön, Kolsva 28.10-4.11, som mest 600 r. 28.10 (Leif Johansson m.fl.).

Fa: St. Aspen, Västanfors 24.11-3.12, som mest 650 r. 3.12 (Bo Persson).

Fynd under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes av sammanlagt ca 279 fåglar, kommunvis fördelade: Västerås (201), Hallstahammar (2), Arboga (11), Surahammar (4), Lindsberg (42), Nora (12), Hällefors (7). I december sågs sammanlagt ca 2 367 storskrakar, kommunvis fördelade: Västerås (1501), Hallstahammar (3), Köping (42), Surahammar (74), Lindsberg (8), Nora (81), Fagersta (650), Skinnskatteberg (3), Hällefors (5). Antalet rapporterade säkerställda häckningar har minskat kontinuerligt sedan åtminstone 1980-talet.

Thomas Pettersson

Vaktel (*Coturnix coturnix*), **NT**

(13 ex., 62 ex., 108 ex., 91 ex.)

Med reservation av att det kan förekomma en del dubbelräkning blev årets sammanlagda summa

91 spelande vaktlar. Dessa fördelade sig enligt följande: Västerås (39), Hallstahammar (7), Köping (13), Kungsör (2), Arboga (7), Sala (8), Surahammar (1), Lindsberg (7), Norberg (1), Fagersta (3) och Skinnskatteberg (3). Antalet spelande vaktlar hamnar i samma storleksordning som året innan (87 ex.), men det är förstås betydligt färre än de toppår som noterades vid flera tillfällen under 2000-talet. Spelande vaktlar har rapporterats mellan 11 maj och 13 augusti.

Efter den normala speltiden har 2+3 fåglar observerats (stötts) vid Rallsta i Berg den 24 respektive 26.8 (Jacob Rudhe) samt 19 pulli vid Viby i Arboga den 20.9 (Rolf Karlsson gm Lars Karlsson). De senare antas eventuellt kunna ha sitt ursprung från en närbelägen vakteluppöfning vid Örberga i Valskog.

Anders Carlberg

Rapphöna (*Perdix perdix*), **NT**

Endast anträffad vid fem (5) lokaler, vilka fördelade sig på Västerås (1), Sala (1), Lindsberg (1), Örebro (1) och Fagersta (1) kommuner. Det ser onekligen mörkt ut för den fjäderbäcklädda rapphönan i Västmanland.

Om man ser till rapporterna i Artportalen tycks ingen av årets lokaler hysa någon livskraftig stam, då det bara finns en eller möjligen två rapporter i nära anslutning från respektive lokal. Rapporten från Fagersta härrör från ett dokumenterat utsläpp i slutet av juni av 20 fåglar. Frågan är väl om det överhuvudtaget finns några spontana rapphöns kvar i Västmanland.

Anders Carlberg

Järpe (*Tetrastes bonasia*), **F1**

(1 H, 4 H, 4 H, 6 H)

Sex konstaterade häckningar rapporterade från Lindsberg (1), Nora (2) och Fagersta (3). Järpe är rapporterad från sammanlagt 92 lokaler under året.

Anders Carlberg

Orre (*Lyrurus tetrrix*), **F1**

Tretton spelplatser med minst fem tuppar har rapporterats från följande kommuner: Sala (3), Surahammar (1), Lindsberg (2), Nora (1), Skinnskatteberg (2) och Hällefors (4). Ytterligare spel har hörts på många lämpliga platser under häckningstid, men då med färre än fem tuppar rapporterade. Det är förstås knepigt att bedöma antalet spelande tuppar under tidiga vårmorgnar, i skogsmiljöer rika på mossar och myrmark. Då brukar det "kuckla" från många olika väderstreck samtidigt.

Anders Carlberg

Tjäder (*Tetrao urogallus*), **F1**

Nio konstaterade häckningar har rapporterats från Köping (1), Surahammar (2), Sala (1), Lindsberg (2), Nora (1), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1) kommuner. Även sju spelplatser har rapporterats från Köping (1), Sala (2), Nora (1), Norberg (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1).

Utöver konstaterade häckningar och spelplatser har tjäder noterats på åtskilliga platser, där det säkert förekommer både spel och häckningar.

Anders Carlberg

Smålom (*Gavia stellata*), **NT/F1**

(17 h, 58 h, 33 h, 35 h)

Smålom observerades mellan 26 mars och 3 oktober. Trettiofem (35) troliga häckningar rapporterades från Surahammar (3), Lindsberg (8), Nora (7), Fagersta (3), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (10). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Lu: Större ansamlingar har rapporterats vid två tillfällen under sommaren: med 21 ex. den 27.5 och 24.7. Samtliga observationer är från Södra Hörken vid Hörksbyn i Grängesberg (Bertil Rahm).

Roland Thuvander

Storlom (*Gavia arctica*), **F1**

(34 h, 46 h, 63 h, 60 h)

Storlom är rapporterad mellan 26 mars och 10 november. Sextio (60) troliga häckningar rapporterades från Köping (4), Örebro (1), Sala (6), Surahammar (10), Lindsberg (11), Nora (2), Norberg (4), Fagersta (6), Skinnskatteberg (6), Ljusnarsberg (2), Ludvika (2) och Hällefors (8) k:r.

Roland Thuvander

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*)

(7 ex., 9 ex., 16 ex., 10 ex.)

Någon konstaterad häckning rapporterades inte i år, men följande fynd kan indikera häckning:

Vä: 1 ad. Frövisjön, Skultuna 2-4.4 (Markus Rehnberg m.fl.), 13.5 (Marcus Teveborg), 1 sj. 1-24.6 (Leif Johansson m.fl.) samt 1 ad. 24.7 (Johan Karlsson).

Ha: 1 sj. Valstasjön, Hallstahammar 8.6 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Fa: 1 ad. Sema slamdammar, Västanfors 1.5-8.6 (Pentti Korhonen m.fl.).

Övriga fynd:

Vä: 1 r. Askövikens, V.-Barkarö 11.9 (Janne Virking).

Ar: 2 ex. Gamla kanalen, Arboga 1.1-8.2 (Lars Anmark m.fl.). 1 ex. Gamla kanalen 20-21.11 (Lars Anmark, Fredrik Anmark).

Su: 2 ad. r. Gnien vid Högbyn, Ramnäs 12.10 (Inger-Marie Carlsen m.fl.). 1 r. Gnien vid Högbyn 14.10 (Mikael Mälberg).

Li: 1 r. Sjömosjön, Fellingsbro 4.4 (Kjell Jansson gm Jan-Erik Malmstigen).

Sedan en toppnotering år 2005 har antalet smådoppingar sakta men säkert minskat.

Thomas Pettersson

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

Observerad 16.3-17.11. Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö 2.4-26.5, som mest 384 ex. 15.4 (Robert Ekberg m.fl.). 50 par besöker bebott bo Skurusund, Ångsö 27.4 (Ralf Lundmark). Granfjärden, Ångsö 2-24.9, som mest 200 r. 23.9 (Johan Karlsson m.fl.).

Kö: Västlandsjön, Kolsva 7-28.10, som mest 80 r. 28.10 (Leif Johansson m.fl.).

Ansamlingen vid Askövikens är den näst största någonsin i Västmanland. Inget vinterfynd gjordes i år heller.

Thomas Pettersson

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

(6 ex., 12 ex., 14 ex., 22 ex.)

Ett fynd under häckningstid:

Vä: 1 ad. Frövisjön, Skultuna 21.5-9.6 (Henrik Berg m.fl.).

Övriga fynd, samtliga på våren under perioden 5.4-20.5:

Vä: 1-3 r. Frövisjön, Skultuna vid nio tillfällen 2.4-20.5 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ha: 1 str. (N) Sävholmen, Kolbäck 5.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 r. Västlandsjön, V. Skedvi 29.4 (Staffan Ekelund).

Li: 1 r. Ullersättersviken, Näsby 8.4 (Kjell Mattsson m.fl.).

Nb: 1 r. Noren, Norberg 25.4 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 r. Åmänningen vid Framnäs, Västervåla 27.4 (Leif Lejdelin). 1 r. Åmänningen vid Framnäs 2.5 (Jan Hellström m.fl.).

Det går trögt för gråhakedoppingen att etablera sig som stadigvarande häckfågel i Västmanland.

Thomas Pettersson

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*), F1

(15 h, 12 h, 14 h, 15 h)

Observerad 9.4-23.9. Femton (15) häckningar, eller troliga häckningar, på fyra lokaler rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (12), Sala (1), Lindesberg (2). Övriga observationer under vår och sommar:

Vä: 1 r. Västeråsfjärden, Västerås 19.4 (Pentti J. Tatti). 1 r. Ridöfjärden, V.-Barkarö 19.4 (Bengt Stridh). 6 r. Askövikens, V.-Barkarö 24.4 (Pentti J. Tatti, Janne Virking). 1 r. Askövikens 26.4 (Janne Virking). 2 r. Askövikens 28.4 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking). 2 r. Ridöfjärden 29.4 (Bengt Stridh). 3 r. Askövikens 6.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Ha: 1 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 3.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 2 r. Norska, Munktorp 5.6 (Göran Moheim).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo 2.5 (Krister Ekman).

Li: 1 r. St. Lindessjön, Lindes 25.4 (Mats Andersson). 1 r. Råsvalen, Lindes 25.4 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 r. Ullersättersviken, Näsby 21.5 (Johan Andersson, Jan-Erik Malmstigen). 1 IK trafikdödad Sällinge, Fellingsbro 19.8 (Sven Larsson).

Fa: 1 r. St. Aspen, Västanfors 11.4 (Roland Narfström, Bo Persson), 14.4 (Roland Narfström m.fl.), 16.4 (Bo Persson), 17.4 (Bo Persson), 18.4 (Bo Persson, Sören Emet), 19.4 (Bo Persson, Leif Lejdelin) samt 20.4 (Bo Persson m.fl.). 1 r. Åmänningen vid Framnäs, Västervåla 24.4 (Staffan Liljeqvist m.fl.), 25.4 (Jan Lejdelin) samt 2 r. där 1.5 (Leif Lejdelin m.fl.).

Lu: 1 r. Jan-Matsdammen 21-23.4 (Bertil Rahm). 1 IK r. Jan-Matsdammen 26-29.8 (Sten-Erik Bohlin, Bertil Rahm).

Höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Vä: 1 IK r. Askövikens, V.-Barkarö 22-23.9 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Lu: 1 r. Jan-Matsdammen 2-10.9 (Bertil Rahm).

Svarthakedoppingen hankar sig kvar i Västmanland, men existensen hänger i stort sett på att Frövisjön fungerar som häckningsmiljö.

Thomas Pettersson

Svarthalsad dopping (*Podiceps nigricollis*)

(0, 0, 0, 1)

Denna för våra trakter exklusiva dopping noterades för tredje året i rad vid Frövisjön i Skultuna. Årets första anlande lite senare än de båda tidigare åren, den 11 maj (Pontus Lindberg, Joachim Karlsson). Den 14 maj hade antalet ökat till tre individer (Markus Rehnberg m.fl.). Upp till tre svarthalsade

doppingar var därefter synliga i sjön fram till och med den 14 juli, då den sista observationen för året gjordes. Den 1 juni noterades tillfälligt upp till fem individer samtidigt (Leif Johansson). Det var länge högst osäker om någon häckning verkligen hade genomfördes under året, men årets sista observation berättade om ett par som hade en unge i släptåg (Björn Nilsson, Barbro Eriksson).

Markus Rehnberg

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

(0 H, 241 H, 365 H, 640 H)

För första gången sedan 2014 genomfördes en heltäckande inventering (Ralf Lundmark). Från fyra lokaler i Mälaren rapporterades sammanlagt 640 aktiva bon. Detta är den högsta noteringen någonsin från Västmanland, vilket är överraskande med tanke på att antalet häckande skarvar har minskat sedan 2005 då fem kolonier med sammanlagt 494 bon fanns. År 2014 inventerades sammanlagt 405 aktiva bon på fem lokaler, men det är oklart hur ökningen till i år har sett ut. Vinterfynd:

Vä: 1 förbifl. Kattskär, Västerås 21.1 (Jörgen Lindberg, Mikael Hedman). 1 r. Djuphamnen, Västerås 1.12 (Henry Hedlund). 1-5 r. Ångkraftverket, Västerås 3-16.12 (Pontus Lindberg m.fl.).

Li: 1 r. St. Lindessjön, Lindes 1-2.1 (Jan Myhlback m.fl.).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna och sträcksummor:

Vä: Ridöfjärden vid Dyudden, Irsta 16.9-28.10, som mest 70 r. 8.10 (Bengt Stridh). Askövikens, V.-Barkarö 20-21.9, som mest 215 r. 21.9 (Robert Ekberg, Jan Hellstrand). 110 str. (SV) Trådarängarna, Irsta 25.9 (Gunnar Lignell).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo 28.8-28.9, som mest 150 r. 16.9 (Bengt Ottosson). 80 förbifl. Hällsjön, Fläckebo 25.9 (Håkan Johansson).

Su: 60 str. (S) Virsbojsjön, Ramnäs 9.9 (Mikael Mälberg). 52 str. (S) Gnien, Ramnäs 18.9 (Ralf Lundmark). 78 str. (S) Gnien 20.9 (Ralf Lundmark).

Thomas Pettersson

Rördrom (*Botaurus stellaris*), NT/F1

(26 sj., 49 sj., 45 sj., 43 sj.)

Våren 2017 hördes rördrommar böla mellan 16 mars och 28 juni. Med den sedvanliga reservationen för dubbelräkning eller andra osäkerheter kan sammanlagt 43 bölande hannar bokföras, varav 16 (37 %) i Mälaren. Kommunvis fördelade sig de bölande rördrommarna enligt följande: Västerås (11), Hallstahammar (5), Köping (4), Kungsör (1), Sala

(7), Surahammar (4), Lindesberg (9), Skinnskatteberg (2). Övriga fynd under vår och sommar (t.o.m. 31.8):

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna 8.8 (Åsa Ekberg, Robert Ekberg).

Inget höstfynd (fr.o.m. 1.9) rapporterats. Antalet bölande rördrommar 2017 är lågt i förhållande till toppåren runt millennieskiftet, men i nivå med de senaste tio åren. Förskjutningen från Mälaren till mindre sjöar i Skogslälandet blir dock allt tydligare.

Sångperioden synes också bli allt kortare på mälarlokalerna, framför allt att bölandet upphör avsevärt tidigare än förr, då rördrommarna i regel tutade på till åtminstone midsommartid. På många lokaler har rördrom i år hörts på bara ett datum. Det återstår att analysera om andelen tillfälligt tutande rördrommar har ökat på sistone. Vid exempelvis den klassiska rördromlokalen Askövikens rapporterades bölande rördrom vid endast sju (7) tillfällen under hela våren!

Thomas Pettersson

Ägretthäger (*Ardea alba*), F1

(0 ex., 0 ex., 4 ex., 16 ex.)

Vä: 1-3 r. Askövikens, V.-Barkarö 10.4-26.5 (Bo Eriksson m.fl.). 1 r. Frövisjön, Skultuna 16.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck 29.4 (Ulf Carlsson m.fl.).

Sa: 1 ex. Rörbosjön, Fläckebo 21.5 (Lars Ström). 2 ad. r. Gullvalla mosse, Kila 19.9 (Ralf Lundmark).

Su: 1-2 r. Lisjö ängar, Sura 15-16.4 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 r. Gnien, Ramnäs 20.4 (Henrik Berg). 1 ex. r. Gnien 31.8 (Ralf Lundmark m.fl.).

Li: 1-4 r. Norrmogen, Ramsberg 19-22.8 (gm Jacob Rudhe m.fl.).

Ännu en rekordhög notering av antalet sedda ägretthäger i Västmanland. Flera fynd är gjorda under häckningstid. Det känns som en tidsfråga innan vi kan konstatera den första häckningen i landskapet, vilket förvisso kan vara nog så marigt med tanke på hur denna stora vita häger kan hålla sig dold.

Thomas Pettersson

Gråhäger (*Ardea cinerea*)

(127 H, 89 H, 23 H, 38 H)

Nio rapporterade kolonier med sammanlagt 38 konstaterade häckningar fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (3/28), Hallstahammar (1/1), Kungsör (2/5), Sala (1/1), Nora (1/1), Hällefors (1/2). Under den första vinterperioden (1.1-28.2)

sågs ca 7 individer, kommunvis fördelade: Västerås (5), Arboga (1), Hällefors (1). I december sågs ca 11 gråhäger, kommunvis fördelade: Västerås (6), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (1), Surahammar (1), Lindsberg (1). Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar rapporterades i år. Den stora ansamlingen på upp till 100 ex. sensommaren 2013 vid Frövisjön i Skultuna tycks ha varit en engångsförekomst.

Thomas Pettersson

Vit stork (*Ciconia ciconia*), CR/F1

(3 ex., 2 ex., 2 ex., 2 ex.)

Ha: 1 r. Förunda, Berg 5.5 (Alf Axelsson gm Daniel Hedenbo).

Kö: 1 r. Charlottenberg, Köping 18-19.6 (Lillebror Hammarström m.fl.).

Thomas Pettersson

Bivråk (*Pernis apivorus*), NT/F1

(32 h, 43 h, 60 h, 58 h)

Observerad 13.5-30.9. Femtioåtta (58) lokaler med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (11), Hallstahammar (3), Köping (5), Kungsör (2), Sala (5), Surahammar (4), Lindsberg (9), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (5), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (3), Hällefors (5). Inga högre (minst 10 ex.) sträcksummor rapporterades i år.

Bivråken håller ställningarna bra som häckande i landskapet och på en rätt jämn och hög nivå på antalet troliga häckningar den senaste tioårsperioden.

Thomas Pettersson

Brun glada (*Milvus migrans*), EN/F1

(3 ex., 5 ex., 8 ex., 5 ex.)

Su: 1 str. (Ö) Baståsen, Sura 25.4 (Mikael Mälberg). 1 str. (N) Gnien, Ramnäs 16.5 (Ralf Lundmark). 1 str. (NV) Gnien 31.5 (Ralf Lundmark). 1 2K str. (S) 7.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 1 str. (SV) Morskogasjön, Ramsberg 5.8 (Rickard Jonsson).

Ett ganska lågt antal sedda individer, det lägsta sedan 2010.

Thomas Pettersson

Röd glada (*Milvus milvus*), F1

(4 ex., 3 ex., 11 ex., 13 ex.)

Vä: 1 ex. Sundbo, V.-Barkarö 26.3 (David Liderfelt).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp 16.5 (Kjell Ekelund). 1 ex. Holmsta, Munktorp 4.6 (Vahn Tellram).

Ar: 1 ex. Lurbo, Arboga 4.4 (Andreas Zetterberg).

Su: 1 ex. Lisjö ängar, Sura 10.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. Sörby, Ramnäs 1.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ex. L. Gåsvad, Ramnäs 9.8 (Gunnel Eriksson, Lennart Eriksson). 1 ex. Gnien, Ramnäs 15.8 (Lennart Eriksson).

Li: 1 ex. Västvalla, Fellingsbro 5.4 (Johan Wretenberg). 1 str. (SV) Siggebohyttan, Linds 11.7 (Per Österman). 1 ex. Källernäs, Linds 12.9 (Lars Persson).

Ör: 1 ex. Torpa, Ervalla 1.8 (Anders Hutter, Anita Hutter).

No: 1 ex. St. Mon, Nora 24.4 (Christina Kvist).

Även antalet röda glador var lågt jämfört med de närmast föregående åren.

Thomas Pettersson

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*), F1/NT

Tio (10) konstaterade häckningar med totalt minst 13 ungar rapporterades, samt iakttagelser av adulta fåglar under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning på ytterligare två lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (8), Hallstahammar (1), Köping (1), Surahammar (2), Skinnskatteberg (1). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Granfjärden, Ängsö 30.1-14.2, som mest 31 ex. 13.2 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Det går bra för havsörnen i Västmanland. Tio säkerställda häckningar är det högsta antalet i modern tid.

Thomas Pettersson

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*), F1

Observerad 23.3-28.9 (22.10). Häckningar, säkerställda såväl som troliga (37 h, 30 h, 48 h, 21 h), rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (6), Hallstahammar (1), Köping (2), Kungsör (2), Surahammar (2), Lindsberg (4), Nora (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (1). Sena (fr.o.m. 16.10) fynd:

Vä: 1 ad. f Önsta, Skerike, Västerås 22.10 (Petter Sahlström).

Inga större (minst 5 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna rapporterades i år. Antalet rapporterade häckningar är lågt för tredje året i följd. Det är oklart vad det kan bero på. Möjligen kan det vara så att rapportörerna, av någon anledning, inte anger häckningskriterium i sina rapporter vilket får till följd att de inte syns när vi filtrerar på möjliga eller troliga häckningar i Artportalen. Årets antal

rapporterade häckningar kan jämföras med hela 68 häckningar år 2011.

Thomas Pettersson

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*), NT/F1

(204 FD, 331 FD, 353 FD, 235 FD)

Sammanlagt 235 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (96), Hallstahammar (5), Köping (20), Arboga (2), Sala (26), Surahammar (39), Lindsberg (19), Örebro (2), Nora (4), Norberg (2), Fagersta (13), Skinnskatteberg (3), Ludvika (1), Hällefors (3). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-februari (0), mars (8), april (80), maj (20), juni (5), juli (0), augusti (17), september (67), oktober (35) november (1), december (1). Inte något fynd gjordes under den första vinterperioden (1.1-28.2). Fynd i december: Vä: 1 honf. Rälken, Haraker 3.12 (Lennart Eriksson).

Sommarfynd (1.6-31.7) gjordes på fem (5) lokaler, men inte under några särskilda omständigheter som tyder på häckning:

Vä: 1 ad. f Frövisjön, Skultuna 6.6 (Bengt Stridh m.fl.). 1 m Karlsbo, Tillberga 12.6 (Kjell Ljungberg).

Ha: 1 m Säby 9.6 (Daniel Hedenbo, Ulf Carlson).

Nb: 1 ad. m Andersbenning, Norberg 27.6 (Peter Svensson, Lisbeth Eurén).

Sk: 1 ad. m Sörtulingesjön, Hed 17.6 (Leif Johansson m.fl.).

Andelen adulta (3K+) hannar för respektive period: januari-februari (-), mars-maj 37/128=29%), juni-augusti (11/22=50%), september-november (26/102=25%), december (0/1=0%). Inga höga (minst 5 ex.) sträcksummor eller större ansamlingar rapporterades i år.

Ett mycket svagt uppträdande under året som helhet med det lägsta antalet sedan 1996. Särskilt höstfynden var relativt få och därtill var andelen rapporterade adulta hannar rätt högt, vilket kan indikera en mager häckningssäsong.

Thomas Pettersson

Stäpphök (*Circus macrourus*), F1

(0 ex., 1 ex., 4 ex., 11 ex.)

Vä: 1 ad. m str. (NO) Skrämma, Haraker 1.5 (Gunnar Lignell)*. 1 2K Asköviken, V.-Barkarö 6-9.5 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 2K m Frövisjön, Skultuna 1.6 (Zsombor Károlyi)*.

Ha: 1 ad. m Lagårdssjön, Kolbäck 23.4 (Jacob Rudhe)*. 1 ad. m str. (SV) Årby, Hallstahammar 21.8 (Stefan Johansson)*.

Kö: 1 2K Malmön, Köping 6.6 (Per Lindh). 1 ad. m Missionshuset, Himmata 14.8 (Staffan Ekelund)*.

Ar: 1 ad. m Viby storäng, Arboga 15.8 (Lars Anmark, Fredrik Anmark)*. 1 ad. m str. (S) Arboga flygplats, Arboga 21.9 (Tommy Emanuelsson)*.

Sa: 1 ad. m str. (SV) St. Toften, Fläckebo 10.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs])*.

Su: 1 ad. m Västersjön, Sura 13.8 (Tom Sävström)*.

Li: 1 ad. m Frövi, Näsby 17.4 (Johan Andersson, Ulla Wallin)*. 1 ad. m Sjömosjön, Fellingsbro 1.5 (Johan Andersson, Per Andersson)*.

Vi bedömer att årets skörd uppgick till 11 inblandade individer, varav 7 på våren (17.4-6.6) och 4 på hösten (13.8-21.9). Nio (9) av dessa bestämdes till adulta hannar. Årssumman är givetvis mycket hög, den näst högsta genom tiderna efter fjolårets 18 ex.

Tillägg:

Ha: 1 2K+ f Lagårdssjön, Kolbäck 4.9 2016 (Jacob Rudhe, Stefan Johansson)*.

Ör: 1 1K Basketorp, Ervalla 27.8 2016 (Anders Hutter, Anita Hutter)*.

Thomas Pettersson

Ängshök (*Circus pygargus*), EN/F1

(1 h, 0 h, 0 h, 1 h)

Ett häckningsförsök gjordes i år på en lokal i Sala kommun. Övriga fynd, samtliga under perioden 6.5-11.9 (11, 15, 19, 36):

Vä: 1 ad. m Solingstorp, Romfartuna 27.5 (Gunnar Lignell). 1 ad. m Nackby, Skultuna 2.6 (Gunnar Lignell). 1 ad. m Skultunasågen, Skultuna 3-4.6 (Anders Dahllöv m.fl.). 2 ad. mm Skultunasågen 6.6 (Bernt Larsson). 1 ad. m Bengtsbo, Haraker 6.6 (Janne Virking, Gunilla Virking). 1 m Frövisjön, Skultuna 10.6 (Michaela Engström). 1 m Skultunasågen 11-12.7 (Kenneth Olausson). 1 ad. m Hummelsta, Haraker 28.7 (Magnus Palm). 1 ad. m Solingstorp 1.8 (Gunnar Lignell). 1 ad. f Skrämma, Haraker 8.8 (Gunnar Lignell). 1 ad. m Svanå, Haraker 8.8 (Håkan Johansson). 1 ad. m Grånasjön, Haraker 12.8 (Yngve Hareland). 1 ad. f Hummelsta 13-19.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 1K Frövisjön 11.9 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Ha: 1 honf. Lyckhem, Kolbäck 31.7 (Christina Bredin). 1 f Rallsta, Berg 24.8 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ad. m Malmön, Köping 6.5 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 ad. f Majaskeka, Köping 16.5 (Claes Dyst). 1 m Norsa, Munktorp 18.5 (Jacob Rudhe). 1 f Björkv.8, Köping 18.5 (Staffan Ekelund). 1 3K m Ången, V. Skedvi 18.5 (Andreas Zetterberg). 1 f Malmön 28.5 (Mikke Brännström). 1 m Spaden, V. Skedvi 9.6 (Andreas Zetterberg). 1 f Lötén, Him-

meta 2.7 (Staffan Ekelund).

Ku: 1 2K+ m Raknö, K. Barkarö 8.8 (Olle Sköld).

Ar: 1 f Viby Sättra, Arboga 21.5 (Lillebror Hammarström). 1 ad. f Haga, Medåker 17.6 (Lars Anmark).

Sa: 1 f Larsbo, Kumla 1.7 (Bodil Bernström). 1 3K+ f Hede, Möklinta 12.8 (Maud Andersson m.fl.). 1 ad. m Näs, Fläckebo 20.8 (Max Green Ekelin).

Su: 1 ad. m Gnien, Ramnäs 7.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. m Gnien 4.8 (Lennart Eriksson). 1 ad. f str. (S) Gnien 24.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 1 ad. m Nederby, Fellingsbro 14.5 (Anita Hutter, Anders Hutter). 1 f Västvalla, Fellingsbro 15.7 (Johan Wretenberg). 1 m Morskogasjön, Ramsberg 26.8 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Tredje året i följd med häckningsförsök i Västmanland, vilket följer på ett långt uppehåll från perioden 1990-2000 då häckningar rapporterades årligen. Därtill är antalet övriga fynd mycket högt, det nästa högsta genom tiderna.

Thomas Pettersson

Ob. stäpp-/långshök (*Circus macrourus/pygargus*)

Fa: 1 f str. St. Aspen, Västanfors 9.8 (Roland Narfström).

Thomas Pettersson

Duvhök (*Accipiter gentilis*), NT

(3 H, 3 H, 3 H, 3 H)

Tre (3) konstaterade häckningar rapporterades i år, kommunvis fördelade: Västerås (1), Surahammar (1), Ljusnarsberg (1). I övrigt rapporterades adulta fåglar under häckningstid (1.4-30.6) från nio (9) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Sala (1), Surahammar (2), Lindsberg (1), Norberg (1), Fagersta (1), Hällefors (2). Det sammanlagda antalet fågeldagar (-, 388 FD, 413 FD, 334 FD) fördelade sig månadsvis enligt följande: januari (42), februari (22), mars (38), april (35), maj (20), juni (12), juli (23), augusti (32), september (33), oktober (27), november (24), december (26). Antalet fågeldagar är det lägsta sedan 2008.

Thomas Pettersson

Sparvhök (*Accipiter nisus*)

(-, 1 H, 4 H, 4 H)

Fyra (4) konstaterade häckningar rapporterades, kommunvis fördelade: Arboga (1), Surahammar (1), Ludvika (1), Hällefors (1). Inga högre (minst 10 ex.) sträcksummor rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Ormvråk (*Buteo buteo*)

Under perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 62 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (27), Hallstahammar (3), Köping (17), Kungsör (2), Arboga (3), Sala (1), Lindsberg (6), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1). I december rapporterades sammanlagt ca 27 ormvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Köping (4), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (2), Lindsberg (2), Nora (1), Fagersta (2). Höga (minst 25 ex.) sträcksummor:

Su: 33 str. (SV) Gnien, Ramnäs 16.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 35 str. (S) Gnien 20.9 (Ralf Lundmark).

Li: 31 str. (S) Sotarön, Näsby 30.9 (Andreas Sandberg m.fl.).

Thomas Pettersson

Fjällvråk (*Buteo lagopus*), NT

(331 FD, 542 FD, 792 FD, 719 FD)

Sammanlagt 719 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (125), februari (79), mars (133), april (97), maj (3), juni (1), juli (0), augusti (3), september (85), oktober (74), november (55), december (64). Under perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 64 fjällvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (22), Hallstahammar (3), Köping (12), Kungsör (3), Arboga (1), Sala (13), Surahammar (4), Lindsberg (5), Nora (1). I december rapporterades ca 35 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16), Hallstahammar (2), Köping (1), Kungsör (1), Sala (8), Surahammar (4), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Sommarfynd (16.5-15.8):

Vä: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö 11.8 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Hä: 1 ex. Sirsjöberget, Hällefors 12.6 (Leena Zander, Mikael Zander). 1 ex. Hjulsjöhöjden, Hällefors 13.8 (Bo Jansson).

Inga höga (minst 15 ex.) sträcksummor rapporterades i år. Relativt få fjällvråkar rapporterades under andra halvåret, det lägsta antalet sedan 2008, medan antalet under det första halvåret låg i nivå med de senaste tjugo åren.

Thomas Pettersson

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*), NT/F1

(89 FD, 91 FD, 133 FD, 175 FD)

Fågeldagarna hade följande kommunvisa fördelning: Västerås (15), Hallstahammar (1), Köping (5), Kungsör (2), Arboga (1), Sala (7), Surahammar (29), Lindsberg (19), Nora (4), Norberg (4), Fagersta (22), Skinnskatteberg (17), Hällefors (49). Den

månadsvisa fördelningen var: januari (61), februari (36), mars (36), april (8), maj (2), juni (1), juli (0), augusti (1), september (3), oktober (4), november (5), december (18). Inga särskilt anmärkningsvärda fynd rapporterades i år. Ett ovanligt rikligt uppträdande under årets första månader, men samtidigt relativt få höstobservationer. Jämför med fjällvråk.

Thomas Pettersson

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*), F1

(28 H, 35 H, 32 H, 34 H)

Observerad 30.3-19.9. Trettiofyra (34) konstaterade häckningar har rapporterats, fördelade kommunvis: Västerås (5), Hallstahammar (4), Köping (3), Kungsör (1), Sala (3), Surahammar (3), Lindsberg (1), Norberg (3), Fagersta (3), Skinnskatteberg (7), Hällefors (1).

Thomas Pettersson

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

(-, -, 70 H, 33 H)

Trettiofyra (33) konstaterade häckningar, fördelade kommunvis: Västerås (2), Köping (1), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (5), Lindsberg (1), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (16), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (1). Under övriga året 573 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-30.4; 222) respektive efteråret (1.8-31.12; 351), kommunvis: Västerås (33/73), Hallstahammar (6/10), Köping (20/14), Kungsör (2/3), Arboga (4/1), Sala (19/18), Surahammar (34/120), Lindsberg (17/29), Nora (11/6), Norberg (3/3), Fagersta (29/20), Skinnskatteberg (19/9), Ljusnarsberg (1/0), Ludvika (5/2), Hällefors (19/43). Under perioden 1.1-28.2 rapporterades åtta (8) tornfalkar enligt följande:

Vä: 1 m Askövikens, V.-Barkarö 2-3.1 (Robert Ekberg, Marjatta Ericson). 1 ex. Hedensberg, Tillberga 7.1 (Pentti J. Tatti). 1 3K+ f Lövsta, Tillberga 11.2 (Johan Karlsson m.fl.).

Ha: 1 ex. Tunagärde, Hallstahammar 21.1 (Leo Iivonen, Carin Adellsson).

Kö: 1 ex. Hägersta, Munktorp 16.1 (Daniel Brehmer). 1 ex. Busta, Odensvi 17.1 (Kurt Östberg).

Ku: 1 ex. Gränsnäs, Björskog 5.2 (Gunilla Hammarström, Lillebror Hammarström).

Ar: 1 m Viby, Arboga 13.2 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

I december sågs tre (3) tornfalkar:

Vä: 1 ad. m Hacksta, Västerås 3.12 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). 1 ex. Lövsta, Dingtuna 13-16.12 (Inger-Marie Carlsen, Robert Ekberg).

Ha: 1 ex. Tunagärde, Hallstahammar 31.12 (Ulf Carlsson).

Det saknas uppenbarligen rapporter från tornfalksprojektet i Arboga, Kungsör och Köping, vilket vi förstärkt beklagar!

Thomas Pettersson

Aftonfalk (*Falco vespertinus*)

(1 ex., 2 ex., 1 ex., 1 ex.)

Su: 1 2K m Högbymaden, Gnien, Ramnäs 7.9 (Ralf Lundmark).

Thomas Pettersson

Stenfalk (*Falco columbarius*), F1

(89 FD, 112 FD, 121 FD, 88 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (43) resp. efteråret (45): Västerås (7/18), Hallstahammar (4/1), Köping (1/3), Sala (7/0), Surahammar (8/9), Lindsberg (5/1), Örebro (2/0), Nora (2/3), Norberg (3/1), Fagersta (3/5), Hällefors (1/4). Månadsvis fördelning: januari (2), februari (0), mars (5), april (27), maj (8), juni (1), juli (0), augusti (9), september (27), oktober (6), november (2), december (1). Vinterfynden:

Vä: 1 ad. f Frövissjön, Skultuna 12.1 (Jan Dahlbäck).

Ha: 1 ad. m Rallsta, Berg 14.1 (Jacob Rudhe).

No: 1 ad. m Järnvägsbron, Lerkesån, Nora 21.12 (Anders Carlberg).

Sommarfynd (1.6-31.7):

Li: 1 ex. L. Sörsjön, Korslångsmedja, Ramsberg 14.6 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Ovanligt få vårfynd. Vinterfynd har gjorts i stort sett årligen sedan 1999.

Thomas Pettersson

Lärkfalk (*Falco subbuteo*)

(46 h, 63 h, 82 h, 81 h)

Observerad 1.5-17.9. Åttioen (81) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (12), Hallstahammar (3), Köping (3), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (9), Surahammar (7), Lindsberg (17), Örebro (1), Nora (6), Norberg (2), Fagersta (4), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (9).

Thomas Pettersson

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*), NT/F1

Säkerställd häckning:

Vä: 1 par + 2 pulli Munkängen, Västerås (Daniel Hedenbo m.fl.).

Paret som etablerades 2016 övervintrade på häckningslokalen och skred till häckning i år. Andra häckningen på lokalen. Den förra genomfördes 2015 av samma hona ("BH") men då med en annan hanne. Därtill sattes två boungar ut i Köping i juni. Fågeldagarna (105; observationerna i Västerås och Köping ej medräknade) hade följande kommunvisa fördelning, fördelade på föråret (39) respektive efteråret (66): Västerås (15/45), Hallstahammar (1/4), Köping (0/6), Kungsör (0/1), Arboga (1/0), Sala (2/0), Surahammar (11/11), Lindesberg (2/1), Nora (1/3), Fagersta (5/1), Ludvika (1/0). Den månadsvisa fördelningen (fynden i Västerås och Köping ej medräknade) var: januari (2), februari (0), mars (4), april (21), maj (10), juni (2), juli (6), augusti (20), september (32), oktober (12), november (0), december (1). Relativt många vinterfynd gjordes återigen, nu för sjätte året i rad:

Vä: 1 ad. par Munkängen, Västerås 1.1-26.2 (Martin Tjernberg m.fl.) och 2-30.12 (Bo Eriksson m.fl.). 1 ex. Lövsta, Dingtuna 21.1 (Marjatta Ericson m.fl.). 1 IK Blåbandsbacken, Rytterne 8.12 (Robert Ekberg m.fl.).

Ar: 1 ex. Gamla kanalen, Arboga 5.1 (Lars Anmark).

Thomas Pettersson

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

(-, 66 h, 66 h, 50 h)

Observerad (1.1) 18.3-22.11 (9.12).

Två konstaterade häckningar:

Vä: 2 ad. + 3 pulli Frövisjön, Skultuna 28.7 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg). 1 pull. Skultunasågen, Skultuna 30.7 (Bernt Larsson).

Sammanlagt 66 fåglar under häckningstid (16.4-31.7), flertalet sjungande, rapporterades från 50 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8 lokaler/12 ex.), Hallstahammar (6/8), Sala (6/6), Surahammar (12/17), Lindesberg (7/10), Örebro (1/1), Nora (3/4), Norberg (3/3), Fagersta (1/2), Ludvika (1/1), Hällefors (2/2). Vinterfynd:

Li: 1 ex. Hagaberg, Näsby 1.1-7.2 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1 ex. Hagaberg 5-9.12 (Jan-Erik Malmstigen, Kjell Mattsson).

Sjunde året i följd med vinterfynd i Näsby!

Thomas Pettersson

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*), VU/F1

(16 ex., 27 ex., 16 ex., 19 ex.)

Samtliga fynd:

Vä: 1 sj. Asköviken, V.-Barkarö 18.4-15.5 (Pontus

Lindberg m.fl.). 2 sj. Skultunasågen, Skultuna 25.5 (Johan Karlsson). 2 sj. Frövisjön, Skultuna 7-18.6 (Pontus Lindberg m.fl.).

Sa: 3 sj. Fläcksjön, Fläckebo 14-27.5 (Krister Ekman m.fl.). 1 sj. Gussjön, Fläckebo 27.5 (Bo Persson).

Su: 1 sj. Ennåbban, Ramnäs 4.4 (Solveig Wadelius). 1 sj. Felingen, Ramnäs 14.5 (Lennart Eriksson). 2 sj. Lisjö ängar, Sura 15.5 (Ralf Lundmark). 1 sj. Sägdammen, Ramnäs 15.5 (Ralf Lundmark). 1 sj. Gnien, Ramnäs 16-18.5 och 8.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Långmossen (Färmsbo), Ramnäs 16.5 (Ralf Lundmark). 1 sj. Västersjön, Sura 7-8.6 (Ralf Lundmark).

Li: 1 sj. Västra Bor, Lindes 25.5 (Mats Andersson, Ally Andersson).

No: 1 sj. Venakärret, Vikar 24.5 (Roland Thuvander, Anders Carlberg).

Ovanligt nog gjordes merparten av fynden i maj, istället för vad som är brukligt, i juni. Nitton fåglar ligger i nivå med genomsnittet för de senaste tjugo åren.

Thomas Pettersson

Kornknarr (*Crex crex*), NT/F1

(32 sj., 94 sj., 107 sj., 75 sj.)

En konstaterad häckning rapporterad:

No: 1 ad. + 2 IK Västra Ås, Nora 4.8 (gm Anders Carlberg).

Utöver den hördes sammanlagt 75 revirhävdande fåglar under perioden 10.5-10.7, kommunvis fördelade: Västerås (6), Hallstahammar (1), Köping (3), Sala (21), Surahammar (3), Lindesberg (5), Örebro (1), Nora (6), Norberg (6), Fagersta (15), Skinnskatteberg (8). Årsumman är låg jämfört med genomsnittet för den närmast föregående tjugoårsperioden (98) och den kan också jämföras med toppåret 2013, då hela 183 kornknarrar räknades in.

Thomas Pettersson

Rörhöna (*Gallinula chloropus*)

(-, -, 19 h, 18 h)

Observerad (1.1) 9.4-1.11. Tre konstaterade häckningar, samtliga i Västerås k.n. Därutöver iakttagen under häckningstid (1.5-31.8) på ytterligare 15 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (4), Hallstahammar (2), Köping (2), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (2). Vinterfynd:

Vä: 1 2K Skälängsdammen, Västerås 1.1-26.2 (Bernt Larsson m.fl.).

Sa: 1 2K Reningsverket, Sala, 1.1 (Krister Ekman).

Thomas Pettersson

Sothöna (*Fulica atra*)

Observerad (8.1) 11.3-8.10 (16.12). Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från en lokal:

Vä: Frövisjön, Skultuna 3-26.4, som mest 181 ex. 26.4 (Markus Rehnberg). Frövisjön 3-21.8, som mest 210 ex. 12.8 (Robert Ekberg).

Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås 8.1-26.2 (Johan Karlsson m.fl.). 1 ex. Ångkraftverket 16.12 (Anders Dahllöv).

Li: 1 ex. Loppholmarna, Lindes 15.1-3.2 (Jan Myhlback m.fl.).

Thomas Pettersson

Trana (*Grus grus*), F1

(31 h, 54 h, 46 h, 29 h)

Under året har tjugonio (29) säkra eller troliga häckningar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Sala (3), Surahammar (7), Lindesberg (2), Nora (1), Fagersta (1) och Skinnskatteberg (2). Förvånande nog inga rapporter om höga (minst 100 ex.) sträcksummor under året! Största antal rastande tranor rapporterades från Lövsta-pumpen vid Asköviken i Dingtuna 1-10.9, då hela 762 fåglar rastande (Gunilla Löfberg m.fl.).

Lillebror Hammarström

Strandskata (*Haematopus ostralegus*)

(61 FD, 146 FD, 197 FD, 197 FD)

Ingen konstaterad häckning har rapporterats.

Antalet fågeldagar fördelade på Västerås (72), Hallstahammar (5), Köping (16), Kungsör (4), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (27), Nora (6), Fagersta (13), Ludvika (4) och Hällefors (46). Den månadsvisa fördelningen var januari-februari (0), mars (3), april (62), maj (36), juni (14), juli (15), augusti (67) och september-december (0). Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 6 r. Ridöfjärden, Västerås-Barkarö 18.4 (Bengt Stridh). 12 r. Kvicksund, Rytterne 3.8 (Thomas Harry, Kjell Ingeström). 5 ex. Kvicksund 5.8 (Kjell Ingeström).

Hä: 46 r. Flosjöhyttan, Grythyttan 20.8 (Nils Hultman).

Den flock som rastade vid Flosjöhyttan tycks utgöra nytt västmanländskt rekord och klår tidigare rekord med en individ.

Jörgen Lindberg

Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*)

(29 h, 33 h, 18 h, 11 h)

Elva häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från följande kommuner: Västerås (1), Köping (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (3) och Fagersta (2). Utanför häckningstid föreligger 63 fågeldagar fördelade på perioderna 11-30.4 (30FD) och 1.8-6.9 (33FD) samt kommunvis: Västerås (19/22), Köping (6/1), Surahammar (3/10) och Nora (2/0).

Jörgen Lindberg

Större strandpipare (*Charadrius hiaticula*)

(131 FD, 252 FD, 530 FD, 1551 FD)

Under året totalt 1551 så kallade fågeldagar. Detta är en rekordhög notering. Fågeldagarna fördelade sig enligt följande: Västerås (700), Hallstahammar (2), Köping (243), Sala (7), Surahammar (556), Lindesberg (40), Nora (1) och Ludvika (2). Den månadsvisa fördelningen är följande: januari-mars (0), april (16), maj (69), juni (32), juli (9), augusti (880), september (525) och oktober (20) samt november-december (0). Ingen större (minst 50 ex.) ansamling har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Fjällpipare (*Charadrius morinellus*), F1

(1 ex., 6 ex., 24 ex., 44 ex.)

Vä: 3 ex. (2 mm + 1 2K) r. Hällby, Tillberga 18.5 (Pontus Lindberg, Pentti J. Tatti).

Ha: 6 r. Rallsta, Berg 15.5 (Christina Bredin). 4 r. Bolunda, Kolbäck 16.5 (Jacob Rudhe).

Ar: 3 r. Viby, Arboga 21.5 (Peter Ekelund m.fl.). 2 r. Viby 23.5 (Kjell Ekelund).

Sa: 12 r. Sala flygplats, Sala 16.5 (Bengt Ottosson).

Su: 3 ex. (1 m + 2 ff) r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 15.5 (Ralf Lundmark). 2 r. Storängen, Ramnäs 21.5 (Sören Larsson). 1 IK str. (S) Gnien, Ramnäs 10.9 (Ralf Lundmark).

Li: 6 r. Kullen, Nederby, Fellingsbro 14.5 (Bo Runesson).

Sk: 2 r. Skommarbyn, Skinnskatteberg 22.5 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*), F1

(9 h, 8 h, 6 h, 0 h)

Andra året i rad som inga häckningsindikerande fynd har rapporterats. Även om antalet tycks ha minskat borde det rimligtvis finnas flera häckande par på landskapets myrar och mossar. Detta är en typ av miljö som numera ganska sällan besöks av

oss fågelskådare, vad det verkar. Thomas Pettersson (2018) anger landskapets numerär till 150 par. Årets största ansamling noterades i Kungsör där 250 ljungpipare rastande vid Gränsås i Björskog den 11 maj (Mattis Arveström).

Jörgen Lindberg

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

(18, 21, 50, 219)

Vä: 1 ex. Skattgården, Dingtuna 20.7 (Marjatta Ericson). 4 str. (SV) Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö 30.7 (Torbjörn Hegedüs). 2 ad. r. Frövisjön, Skultuna 3.8 (Berndt Söderlund m.fl.). 1 ad. r. Frövisjön 5.8 (Robert Ekberg). 1 ad. r. Frövisjön 13.8 (Bernt Larsson, Pontus Lindberg). 1 ex. Lövssta-pumpen, Askövikens 25.8 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 2 str. (SV) Rallsta, Berg 17.8 (Ulf Carlsson).

Sa: 1 ad. r. V. Bännbäck, Möklinta 30.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 ad. r. V. Bännbäck 5.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: Gnien, Ramnäs 29.7-11.9. Totalt 8 fynd om minst 177 ex. (fl.obs.). Högst antal: 155 str. (S) 6.8 (Ralf Lundmark).

Li: 2 r. Morskogasjön, Ramsberg 12.5 (Leif Johansson, Jan Eriksson).

No: 1 str. (S) Södra Ås våtmark, Nora 31.8 (Anders Carlberg).

Fa: 1 str. (S) Bockmurholmen, Västervåla 23.7 (Sören Emet, Jan Hellström, Thomas Österholm). 12+4+8 str. (SV) Bockmurholmen 29.7 (Jan Hellström, Sören Emet).

Jörgen Lindberg

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)

(-, 101 FD100, 341 FD100, 286 FD100)

Kommunvis fördelning av 286 100-fågeldagar (FD100): Västerås (153), Hallstahammar (18), Köping (47), Kungsör (1), Sala (13), Surahammar (26), Lindsberg (25), Örebro (2), Skinnskatteberg (1). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (40), april (6), juni (1), juli (11), augusti (76), september (98), oktober (54) samt november-december (0). De största ansamlingarna:

Vä: 700 r. Askövikens, V.-Barkarö 1.9 (Robert Ekberg m.fl.). 700 r. Frövisjön, Skultuna 3.10 (Berndt Söderlund).

Jörgen Lindberg

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

(8, 7, 14, 9)

Vä: 7 ad. r. Frövisjön, Skultuna 1.8 (Henry Hedlund

m.fl.). 21 str. (SV) Kvicksund, Rytterne 2.8 (Johan Karlsson m.fl.). 1 r. Frövisjön 24.8 (Kaj Engberg).

Kö: 1 ad. r. Norsa, Munktorp 21-24.8 (Staffan Ekelund m.fl.).

Su: 2 str. (S) Gnien, Ramnäs 4.8 (Ralf Lundmark). 13 str. (S) Gnien 6.8 (Ralf Lundmark).

Fa: 45+1 str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla 29.7 (Jan Hellström, Sören Emet). 1 str. (S) St. Aspen, Västanfors 17.8 (Bo Persson).

Jörgen Lindberg

Brushane (*Calidris pugnax*), VU/F1

(32 FD50, 26 FD50, 24 FD50, 29 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 124 r. Lövssta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 7-16.5 (Robert Ekberg m.fl.). Max 50 r. Frövisjön, Skultuna 10-14.5 (Markus Rehnberg). 50 r. Stenarna, Askövikens, V.-Barkarö 6.9 (Robert Ekberg, Jan Hellstrand). 52 r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö 8.9 (Torbjörn Hegedüs). 130 ex. Näsby, Dingtuna 15.9 (Åsa Ekberg m.fl.). 60 r. Askövikens, V.-Barkarö 22.9 (Robert Ekberg m.fl.).

Ha: 53 r. Strömsvik, Kolbäck 10.9 (Ulf Carlsson).

Su: 65 r. Gnien, Ramnäs 7.5 (Ralf Lundmark). 90 r. Högbymaden, Gnien 15.5 (Ralf Lundmark). 58 r. Högbymaden 16.5 (Lennart Eriksson [R] m.fl.). 85 r. Högbymaden 10.9 (Ralf Lundmark m.fl.).

Jörgen Lindberg

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

(2 ex., 9 ex., 12 ex., 5 ex.)

Kö: 1 ad. Norsa, Munktorp 24.8 (Henrik Berg).

Su: 1 ex. Gnien, Ramnäs 17.5 (Lennart Eriksson R). 1 r. Högbymaden, Gnien 22.5 (Ralf Lundmark). 1 r. Högbymaden 29.5 (Ralf Lundmark).

Li: 1 r. Näset, Finnåkerssjön, Fellingsbro 2.6 (Carl Tamario).

Jörgen Lindberg

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

(29 FD, 21 FD, 117 FD, 27 FD)

Vä: 2 ad. r. Frövisjön, Skultuna 20.7 (Pentti J. Tatti). 1 ad. r. Frövisjön 14-15.8 (Åsa Ekberg m.fl.). 1 1K r. Frövisjön 8-11.9 (Bernt Larsson m.fl.). 1 1K r. Frövisjön 24.9 (Bernt Larsson m.fl.). 1 1K r. Frövisjön 27-28.9 (Bernt Larsson m.fl.). 4 1K Frövisjön 30.9 (Lars Eric Rahm).

Kö: 3 ad. r. Norsa, Munktorp 17-19.8 (Göran Nilsson m.fl.)

Su: 1 ad. r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 16.8 (Ralf Lundmark). 2 ad. r. Högbymaden 18.8 (Sören Larsson).

Jörgen Lindberg

Mosnäppa (*Calidris temminckii*)

(141 FD, 237 FD, 198 FD, 457 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (45), Hallstahammar (3), Köping (10), Surahammar (393), Lindsberg (5) och Nora (1). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 11 r. Askövikens, V.-Barkarö 2.6 (Robert Ekberg).

Su: Max 37 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 15.22.5 (Ralf Lundmark m.fl.).

Jörgen Lindberg

Kärrensäppa (*Calidris alpina*)

(9 FD10, 39 FD10, 88 FD10, 63 FD10)

Totalt har 63 10-fågeldagar, men inga större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats under året.

Jörgen Lindberg

Småsnäppa (*Calidris minuta*), F1

(26 FD, 44 FD, 37 FD, 77 FD)

Vä: 1 ex. Lövssta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 26.5 (Leif Johansson). 1 r. Askövikens, V.-Barkarö 2.6 (Robert Ekberg). 2 ex. Skultunasågen, Skultuna 1.9 (Håkan Olsson). 1 r. Halsen, Björnön, Västerås 23.9 (Anders Dahllöv). Vid Frövisjön i Skultuna noterad vid 17 tillfällen mellan 6.9 och 4.10 (Janne Virking m.fl.), med som mest 10 1K den 20.9 (Bernt Larsson).

Kö: 1 1K r. Koldammen, Malmö 27-28.8 (Per Lindh m.fl.). 1 r. Norsa, Munktorp 2.9 (Staffan Ekelund m.fl.). 1 1K r. Norsa 5.9 (Per Jonsson).

Su: Högbymaden, Gnien, Ramnäs 18.7-10.9. 7 fynd om 8 ex. (Roland Thuvander m.fl.).

Sa: 1 1K r. Näs, Fläckebo 28.8 (Berndt Söderlund). 2 1K r. Näs 20.9 (Berndt Söderlund).

Li: 1 1K r. Sällingsjön, Fellingsbro 11.9 (Mattias Rudenvall).

Jörgen Lindberg

Dvärgbeckasin (*Limnocyptes minimus*)

(40 FD, 34 FD, 49 FD, 30 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (14), Hallstahammar (3), Köping (1), Surahammar

(4), Lindsberg (3), Nora (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1) och Ludvika (1). Den månadsvisa fördelningen var: januari-mars (0), april (8), maj (12), juni-juli (0), augusti (1), september (2), oktober (6), november (1), december (0).

Jörgen Lindberg

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*)

(13 FD50, 6 FD50, 7 FD50, 0 FD50)

Ingen större (minst 50 ex.) ansamling har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*)

(11 ex., 10 ex., 18 ex., 14 ex.)

Vä: 1 sp. Lövssta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 9-18.5 (Johan Brenander m.fl.).

Ha: 1 sp. Utnäslöt, Säby 15-17.5 (Ulf Carlsson, Jacob Rudhe).

Su: 1 sp. Gnien, Ramnäs 16-17.5 (Christina Bredin, Lennart Eriksson R). 3 sp. Sörby, Ramnäs 18.5 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 sp. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 18.5 (Ralf Lundmark).

No: 3 sp. Södra Ås våtmark 16.5 (Anders Carlberg). 3 sp. Södra Ås våtmark 17.5 (Anders Carlberg, Peter Bernövall). 1 sp. Södra Ås våtmark 18.5 (Anders Carlberg).

Tillägg:

Hä: 1 r. Fågeltornet, Hammarn, Grythyttan 18.4 2016 (Nils Hultman).

Jörgen Lindberg

Morkulla (*Scolopax rusticola*)

Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12): Inga vinterfynd finns rapporterade.

Jörgen Lindberg

Rödspov (*Limosa limosa*), CR

(4 ex., 8 ex., 6 ex., 10 ex.)

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna 15-17.4 (Johan Karlsson m.fl.). 1 r. Lövssta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 28-29.4 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 1K r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö 8.9 (Torbjörn Hegedüs). 1 r. Lövssta-pumpen 10.9 (Peter Josefsson m.fl.).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck 5.5 (Ulf Carlsson, Jacob Rudhe).

Kö: 1 1K r. Norsa, Munktorp 1.9 (Göran Nilsson, Staffan Ekelund).

Su: 2 i par r. Högbybaden, Gnien, Ramnäs 5-8.5 (Barbara Leibiger m.fl.). 1 r. Lisjö ängar, Sura 30-31.5 (Ralf Lundmark).

Li: 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 1.5 (Kjell Mattsson).

Jörgen Lindberg

Myrspov (*Limosa lapponica*), VU/F1

(202 ex, 483 ex, 498 ex, 527 ex)

Vårfynd (3 fynd å 5 ex.):

Su: 1 r. Alderudden, Sura 25.4 (Ralf Lundmark). 3 str. (N) Högbybaden, Gnien, Ramnäs 15.5 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 ad.f. r. Framnäs, Västervåla 21.4 (Staffan Liljeqvist m.fl.).

Höstfynd (38 fynd å 522 ex.):

Vä: 11 str. (SV) Tornudden, Askövik, V.-Barkarö 30.7 (Torbjörn Hegedüs). 32 str. (S) Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne 31.7 (Johan Mellquist). 1 r. Frövisjön, Skultuna 1-2.8 (Henry Hedlund m.fl.). 20 ad. str. (S) Frövisjön 2.8 (Leif Godin, Nils-Erik Evers). 3 r. Frövisjön 3.8 (Berndt Söderlund m.fl.). 1 r. Frövisjön 4-6.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 2 r. Frövisjön 7.8 (Johan Karlsson m.fl.). 8 str. (SV) Malmaberg 13.8 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp 2-4.8 (Göran Nilsson m.fl.).

Su: Gnien, Ramnäs 16.7-16.8. 15 fynd om ca. 161 ex. (Sören Larsson m.fl.). Största antal: 80 str. (S) 6.8 (Ralf Lundmark).

Li: 35 str. (SV) Morskogasjön, Ramsberg 1.8 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Fa: 11 str. (SV) Backgården, Västanfors 16.7 (Jan Hellström). 12 str. Brandbo, Västanfors 26.7 (Roland Narfström). 214 str. (SV) fördelat på fem flockar Bockmurholmen, Västervåla 29.7 (Jan Hellström m.fl.).

No: 5 str. (SV) Älvhyttan, Vikar 3.8 (Roland Thuvander).

Jörgen Lindberg

Småspov (*Numenius phaeopus*)

(142 FD, 111 FD, 138 FD, 233 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (51), Hallstahammar (27), Sala (8), Surahammar (46), Lindesberg (7), Örebro (8), Nora (23), Fagersta (37), Skinnskatteberg (5), Ludvika (18), Hällefors (3). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (11), maj (212), juni (0), juli (7), augusti (3) och september-december (0). Större (minst 10 ex.) flockar:

Ha: 21 str. (N) Sävholmen, Kolbäck 7.5 (Ulf Carlsson).

Jörgen Lindberg

Storspov (*Numenius arquata*)

(31 h, 36 h, 16 h, 12 h)

Tolv häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Arboga (1), Surahammar (3), Lindesberg (5) och Skinnskatteberg (2). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Drillsnäppa (*Actitis hypoleucos*), NT

Årets första observationer gjordes vid Flosjöhyttan i Grythyttan den 18.4 (Nils Hultman) och årets sista vid Sällingsjön i Fellingsbro den 4.8 (Mattias Rudenvall m.fl.). Fynd som rör en större ansamling (minst 10 ex.):

Li: 12 r. Sällingsjön, Fellingsbro 4.8 (Mattias Rudenvall m.fl.).

Jörgen Lindberg

Skogsnäppa (*Tringa ochropus*)

(10 FD, 3 FD10, 12 FD10, 7 FD10)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Sa: 30 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 28.4 (Berndt Söderlund).

Su: 12 r. Högbybaden, Gnien, Ramnäs 25.4 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Svartsnäppa (*Tringa erythropus*)

(17 FD10, 27 FD10, 60 FD10, 66 FD10)

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: 52 r. Askövik, V.-Barkarö 7.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 29 ad. r. Frövisjön, Skultuna 12.6 (Robert Ekberg m.fl.).

Su: 23 r. Högbybaden, Gnien, Ramnäs 16.5 (Lennart Eriksson R m.fl.). 26 ad. r. Högbybaden 17.6 (Ingrid Åkerberg). 20 ex. Gnien 18.6 (Lennart Eriksson R).

Jörgen Lindberg

Gluttsnäppa (*Tringa nebularia*)

(41 FD10, 45 FD10, 73 FD10, 13 FD10)

Månadsvis fördelning av FD10: januari-mars (0)

april (4), maj (2), juni (0), juli (7), augusti-december (0). Inga större (minst 40 ex.) ansamlingar har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Grönbena (*Tringa glareola*)

(39 FD50, 87 FD50, 70 FD50, 33 FD50)

Sju häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Lindesberg (5) och Hällefors (2). Månadsvis fördelning av de 33 50-fågeldagarna: januari-mars (0), april (1), maj (26), juni (0), juli (6), augusti-december (0). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):

Su: 250 r. Gnien, Ramnäs 7.5 (Ralf Lundmark m.fl.). 150 r. Lisjö ängar, Sura 13.5 (Inger-Marie Carlsen). 100 r. Lisjö ängar 15.5 (Ralf Lundmark). 150 r. Gnien 15.5 (Ralf Lundmark m.fl.). 115 r. Gnien 18.5 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Rödbena (*Tringa totanus*)

(4 h, 7 h, 7 h, 6 h)

Sex häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Västerås (4) och Surahammar (2). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 24 ad. r. Tornudden, Askövik, V.-Barkarö 26.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Su: 14 r. Gnien, Ramnäs 7.5 (Mikael Mälberg). 19 r. Högbybaden, Gnien 15.5 (Ralf Lundmark m.fl.). 13 ex. Gnien 17.5 (Lennart Eriksson R).

Jörgen Lindberg

Roskarl (*Arenaria interpres*), VU

(8 ex., 5 ex., 4 ex., 4 ex.)

Su: 1 r. Gnien, Ramnäs 15.5 (Alexander Hellquist). 2 r. Högbybaden, Gnien 15.5 (Ralf Lundmark).

Li: 1 r. Ullersättersviken, Hagaberg, Frövi, Näsby 5.6 (Jan-Erik Malmstigen).

Jörgen Lindberg

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*) F1,

(20 ex., 14 ex., 5 ex., 5 ex.)

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna 24.5 (Torbjörn Hegedüs, Jörgen Lindberg).

Su: 1 f. r. Högbybaden, Gnien, Ramnäs 30-31.5 (Lennart Eriksson R m.fl.). 2 ex. Högbybaden 1.6 (Lennart Eriksson R m.fl.).

Lu: 1 r. Hörksbyn, Grängesberg, Grangärde 26.5 (Bertil Rahm).

Jörgen Lindberg

Svartvingad vadarsvala (*Glareola nordmanni*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 0 ex.)

Tillägg

Su: 1 ad. r. Lisjö ängar, Sura, 12-18.5 2016 (*Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.)*

Det andra fyndet i Västmanland som redan samma år följdes av fynd nummer tre.

Markus Rehnberg

Dvärgmåns (*Hydrocoloeus minutus*)

Häckning:

Vid Frövisjön i Skultuna (27/4-22/7, max 50 ad.) noterades 26 häckningar som resulterade i minst 19 flygga ungar (Markus Rehnberg m.fl.).

I övriga noterad enligt följande:

Vä: max 7 ad. Askövik, V.-Barkarö 23.4 - 11.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 ad. r. Lilla Blacken, Rytterne 26.4 (Ralf Lundmark). 1 r. Långholms brygga, Ångsö 29.4 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 ad. förbif. Ridöfjärden, V.-Barkarö 30.4 (Bengt Stridh). 2 ad. r. Dyvikskvarn, Ångsö 1.5 (Bernt Larsson, Ulf Hansson). 2 3K+ r. Västerås fjärden, Västerås 2.5 (Markus Rehnberg). 5 3K+ r. Hässlösundet, Irsta 2.5 (Markus Rehnberg). 8 ad. r. Granfjärden, Ångsö 3.5 (Pentti J Tatti m.fl.). 8 ad. r. Amundsgrund, Västerås 3.5 (Johan Brenander). 80 3K+ r. Västeråsfjärden 4.5 (Johan Brenander m.fl.). 32 3K+ + 1 2K r. Mungasjön, Romfartuna 6.5 (Markus Rehnberg). 29 3K+ r. Elba, Västerås 6.5 (Johan Brenander). 20. str. (N) Dyvikskvarn 7.5 (Johan Brenander). 2 förbif. Västeråsfjärden 13.5 (Peter Josefsson). 5 r. Västeråsfjärden 15.5 (Johan Karlsson). 5 r. Holmaviken, V.-Barkarö 21.5 (Richard Lager). 1 förbif. Färjkajen, Västerås 24.5 (Johan Karlsson m.fl.). 1 2K r. Tornudden, Askövik, V.-Barkarö 26-30.5 (Torbjörn Hegedüs). 1 ad. r. Dyudden, Irsta 1.6 (Bengt Stridh). 1 ad. förbif. Dyudden 2.6 (Bengt Stridh). 4 r. Skultunasågen, Skultuna 9.6 (Kaj Engberg). Max 3 ad. r. Färjkajen, Västerås 11-13.6 (David Liderfelt). 2 ad. förbif. Järnvägsbron, Västerås 19.6 (David Liderfelt). 1 ad. Gimpelstenarna, Ångsö 28.6 (Filip Jansson, Bjarne Eriksson). 2 r. Holmaviken 2.7 (Richard Lager). 1 ad. förbif. Färjkajen 5.7 (Daniel Hedenbo m.fl.). 2 1K r. Blacken, Rytterne 22.7 (Thomas Harry). Totalt minst 30 fynd om cirka 256 ex.

Sa: 4 ad. r. Hällsjön, Fläckebo 27.4 (Markus Rehnberg). 6 ad. r. Fläcksjön, Fläckebo 28.4 (Berndt Söderlund). 25 ad. r. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo 6.5 (Johan Södercrantz, Sara Svedberg). 12 3K+ r. Fläcksjön 7.5 (Markus Rehnberg, Håkan Johansson). 10 förbif. Prästgårdsviken, Fläcksjön, Fläckebo 10.5 (Bengt Ottosson). 1 r. Kalvö, Möklinta

20.5 (Krister Ekman). Totalt 6 fynd om 58 ex.
Ha: 1 str. (N) Sävholmen, Kolbäck 6.5 (Jacob Rudhe). 22 str. (N) Sävholmen 7.5 (Ulf Carlsson). 2 r. Lagårdssjön, Kolbäck 23.5 (Ulf Carlsson). 2 ad. + 8 1K r. Klovstenen, Kolbäck 10.9 (Pedro Haglund). Totalt 4 fynd om 35 ex.

Su: 2 ad. r. Glåpen, Sura, 24.4 (Mikael Mälberg). 2 ad. r. Östersjön, Sura 24.4 (Ralf Lundmark). 4 r. Glåpen 25.4 (Tom Sävström, Jesper Gustavsson). 2 ad. r. Glåpen 16.5 (Mikael Mälberg). 2 ad. Gnien, Ramnäs 17.5 (Ralf Lundmark). 2 ad. r. Lisjö ängar, Sura 18.5 (Mikael Mälberg). Totalt 6 fynd om 14 ex.

Kö: 3 r. Västlandasjön, Kolsva 1.5 (Kenneth Nordberg m.fl.).

Ar: 4 ex. Sjölundamaden, Arboga 6.5 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Fa: 1 ad. r. Framnäs, Västervåla 2.5 (Jan Hellström m.fl.). 1 r. Framnäs 3.5 (Staffan Liljeqvist m.fl.). 2 r. Hedtjärnen, Västanfors 15.5 (Jan Hellström m.fl.).

Li: 2 r. St. Lindessjön, Linde 17.5 (gm. Mats Andersson).

Lu: 3 ad. r. Jan-Matsdammen, Hötjärn, Grängesberg 6.5 (Dan Thunberg m.fl.).

Markus Rehnberg

Fiskmås (*Larus canus*)

Fiskmåsar har noterats under årets samtliga månader. Under vintermånaderna (januari, februari och december) noterad i Västerås (1 lokal/6ex., 2/4, 2/6), Köping (3/3, 1/1, 1/1), Fagersta (-, 1/1, 3/8), Nora (1/2, -, 2/4) och Hällefors (2/2, -, -). I övrigt har inga anmärkningsvärda fynd gjorts.

Markus Rehnberg

Silltrut (*Larus fuscus*)

(13 FD, 31 FD, 36 FD, 31 FD)

Vä: Vid Frövisjön i Skultuna totalt 9 fynd om max 8 ex. (10 FD) (Bernt Larsson m.fl.). Vid Färjkajen i Västerås totalt 6 fynd om max 6 ex. (8 FD) (David Liderfelt m.fl.). Övrigt fynd: 2 ad. r. Kvicksund, Rytterne, 18.3 (Inger-Marie Carlsen).

Su: 1 ad. r. Gnien, Ramnäs, 31.3 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (N) Gnien 25.4 (Ralf Lundmark). 1 r. Gnien 18.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Ku: 1 ad. r. Harsten, K. Barkarö, 26.4 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 ad. r. Stora Aspen, Västanfors, 14.4 (Thomas Österholm m.fl.). 1 r. Stora Aspen 17.4 (Bo Persson). 1 ad. r. Tjuvön, Stora Aspen, Västanfors, 2-14.5 (Leif Lejdelin m.fl.). 1 ad. str. Framnäs, Västervåla, 4.5 (Jan Hellström, Staffan Liljeqvist).

Li: 1 r. Vreten, Lindes, 25.4 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 r. Östra Öskevik, Lindes, 17.5 (Peter Bernövall).

No: 1 ad. str. (N) Södra Ås, Nora, 21.5 (Anders Carlberg m.fl.).

Sju av årets fynd har lämnats utan någon angivelse om rastillhörighet. Övriga anses ha rört nominatrasen *L. f. fuscus*.

Markus Rehnberg

Gråtrut (*Larus argentatus*)

Gråtruten är anträffad samtliga månader. Under året har större ansamlingar (fler än 100 ex.) rapporterats från Västerås, Sala, Köping och Fagersta. Störst ansamlingar:

Vä: 1000 r. Gryta soptipp, Västerås 26.2 (Pentti J. Tatti). max 1000 ex. Västeråsfjärden, Västerås 13-29.12 (Janne Virkning m.fl.).

Markus Rehnberg

Havstrut (*Larus marinus*)

Havstruten är noterad under årets samtliga månader. De mest anmärkningsvärda fynden (vinterfynd och större ansamlingar) listas nedan. Noterbart är att inget häckningsfynd har gjorts under året. Normalt brukar dock något till några par häcka på Mälarens fågelskärr.

Vä: 10 r. Västeråsfjärden, Västerås 1-21.1 (Zsombor Károlyi m.fl.). 4 ad. r. Högholmen, V.-Barkarö 25.1 (Bengt Johansson, Jan Bergman). 2 r. Fulleröfjärden, V.-Barkarö 18.2 (Richard Lager). 7 ad. r. Västeråsfjärden, Västerås 25-28.2 (Berndt Söderlund m.fl.). 1 ad. r. Grisfjärden, Ängsö 26.2 (Markus Rehnberg). 22 ad. r. Västeråsfjärden, 3-12.3 (Pentti J Tatti m.fl.). 9 ad. r. Färjkajen, Västerås 29.9 (Per Hedenbo). 5 ad. r. Västeråsfjärden, 3-29.12 (Pentti J Tatti m.fl.).

Ha: 1 r. Klovstenen, Kolbäck 27.2 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 r. Cementatippen, Malmön, Köping 14.1 (Mikke Brännström). 1 förbifl. Norsa, Munktorp 25.2 (Peter Ekelund). 1 ad. r. Köpings hamn, Köping 2.12 (Peter Ekelund).

Fa: 1 r. Stora Aspen, Västanfors 30.1 (Roland Narfström).

No: 1 ad. + 1 1K str. (S) Norasjön, Nora 31.12 (Anders Carlberg).

Markus Rehnberg

Skräntärna (*Hydroprogne caspia*)

(101 FD, 30 FD, 21 FD, 14 FD)

Vä: 2 ad. r. Askövik, V.-Barkarö 1.5 (Mats

Magnussen m.fl.). 1 ex. Askövik 11.5 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 r. Askövik 26.5 (Lars Ström). 2 ad. r. Askövik 18.6 (Janne Virkning). 2 ad. str. (V) Kvicksund, Rytterne 2.8 (Henry Hedlund m.fl.). 1 ad. förbifl. Frövisjön, Skultuna 5.8 (Robert Ekberg).

Su: 2 ad. r. Gnien, Ramnäs 7.5 (Ralf Lundmark).

Kö: 2 förbifl. Norsa, Munktorp 24.8 (Henrik Berg).

Li: 1 ex. Stora Lindessjön, Lindes 10.6 (Juho Könönen, Agneta Green).

Återigen är vi nere på ett mycket lågt antal fågeldagar, vilket bland annat beror på att inga större ansamlingar har rapporterats från Västmanlands lilla del av Hjälmaren. 1 artportalen finns dock ett antal fynd från Hjälmaren där Nyckelgrundet omnämns i kommentarsfälten. Men inte heller här rör det sig om några större antal. Sett till vårt västmanländska data så för skräntärnan en allt mer tyande tillvaro i landskapet.

Markus Rehnberg

Svartärna (*Chlidonias niger*)

(43 H, 60 H, 48 H, 61 H)

Totalt under året konstaterades 61 häckningar fördelat på tre lokaler. Bland häckningslokalerna saknas dock Fläcksjön i Sala. En av de viktigaste under senare år. Från Fläcksjön finns uppgifter om stora antal under maj, men vad hände därefter? Den enda övriga uppgiften talar om låga antal och inget om eventuella häckningsbeteenden. Så vad hände här? Svartärnan är känd för att kunna bryta upp och dra vidare till nya lokaler om störning i någon form sker. Sker störningen tidigt söker sig tärnorna till andra närliggande lokaler för att där inleda häckning.

Eftersom antalet konstaterade häckningar låg kvar på ungefär samma nivå som tidigare, så kanske man ska dra slutsatsen att en störning med efterföljande utflyttning skedde vid Fläcksjön i år. Det känns dock väldigt sårbart att hela populationen är fördelad på endast 4 till 5 lokaler (inkl. Tämnaren i Uppland) årligen. Häckningsframgången tycks dock ha varit tämligen god vid två av lokalerna, medan resultatet vid Frövisjön blev något sämre. Häckningar:

Vä: Askövik i V.-Barkarö: 35 häckningar vilka resulterade i 26 flygga ungar, 29.4 - 30.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Frövisjön i Skultuna: 20 häckningar vilka resulterade i minst 6 flygga ungar, 11.5 - 31.7 (Pentti J Tatti m.fl.). Vid den senare lokalen noterades maximalt 75 ad. den 27.5 (Janne Virkning).

Su: Gnien i Ramnäs: 6 häckningar vilka resulterade i minst 5 flygga ungar, 16.5 - 23.7 (Sören Larsson). Maximalt noterades här 16 ad. den 4.6 (Ralf Lundmark).

Övriga fynd:

Vä: 1 r. Hässlösundet, Irsta 1.5 (Zsombor Károlyi, Jesper Andersson). 10 r. Västeråsfjärden, Västerås 4.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 2 r. Elba, Västerås 6.5 (Johan Brenander). 1 r. Lillåudden, Västerås 7.5 (Johan Brenander). 50 r. Västeråsfjärden 15.5 (Johan Karlsson). 27 r. Holmaviken, V.-Barkarö 21.5 (Richard Lager). 2 r. Hässlösundet 26.5 (Filip Jansson). 2 ad. r. Dyudden, Irsta 7.6 (Bengt Stridh). 1 r. Skultunasågen, Skultuna 9.6 (Kaj Engberg). 1 r. Holmaviken 2.7 (Richard Lager). 1 adult + 2 1K r. Kvicksund, Rytterne 2.8 (Johan Karlsson m.fl.).

Sa: max 45 r. Fläcksjön, Fläckebo 10-31.5 (Lars Ström m.fl.). 1 r. Fläcksjön, 24.6 (Ola Henriksson m.fl.).

Ha: 2 r. Klovstenen, Kolbäck 10.5 (Ulf Carlsson).

Su: 1 r. Glåpen, Sura 1.5 (Lennart Eriksson [R] m.fl.). 4 r. Glåpen 13.5 (Lennart Eriksson [R]). 5 ad. r. Glåpen 16.5 (Mikael Mälberg). 1 r. Lisjö ängar, Sura 18.5 (Mikael Mälberg). 40 r. Lisjö ängar, Sura 23.5 (Lennart Eriksson [R]).

Markus Rehnberg

Vitvingad tärna (*Chlidonias leucopterus*)

(0 ex., 0 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 20.5 (Bernt Larsson m.fl.). 1 ad. r. Frövisjön 14.6 (Lennart Waara m.fl.).

Fynd nummer 13 och 14 i Västmanland. De fyra senaste fynden har samtliga gjorts vid Frövisjön.

Markus Rehnberg

Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

(39, 41, 54, 42)

Årets uppträdande inföll under våren mellan 29 april och 2 juni (41 fynd á 287 ex.) och endast ett fynd gjordes under sensommaren (1 fynd á 18 ex.).

Vä: 1 r. Dyvikskvarn, Ängsö, 29.4 (Kaj Engberg). 2 r. Granfjärden Ängsö, 2.5 (Henry Hedlund m.fl.). 1 str. (SO) Granfjärden 3.5 (Pentti J Tatti). 1 förbifl. Västeråsfjärden, Västerås, 4.5 (Markus Rehnberg). 1 r. Granfjärden 4.5 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 14 str. (N) Frövisjön, Skultuna 6.5 (Johan Brenander). 4 r. Mungasjön, Romfartuna 6.5 (Markus Rehnberg). 3 förbifl. Frövisjön 6.5 (Markus Rehnberg). 5 r. Granfjärden 7.5 (Kaj Engberg m.fl.). 2 r. Dyvikskvarn 8.5 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). 18 str. (V) Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne 31.7 (Johan Mellquist). Totalt 11 fynd om 52 ex.

Sa: 2 r. Hällsjön, Fläckebo 30.4 (Zsombor Károlyi). 30 r. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo 6.5 (Johan Södercrantz, Sara Svedberg). 1 ad. r. Hallaren,

Möklinta 7.5 (Christina Wahlström, Jerry Wiklund). 3 förbif. Prästgårdsviken, Fläcksjön, Fläckebo 10.5 (Bengt Ottosson). Totalt 4 fynd om 36 ex.

Ha: 3 str. (N) Sävholmen, Kolbäck, 4.5 (Ulf Carlsson). 30 str. (N) Sävholmen 7.5 (Ulf Carlsson). 40 r. Klovstenen, Kolbäck, 10.5 (Ulf Carlsson). Totalt 3 fynd om 73 ex.

Su: 6 r. Gläpen, Sura, 1.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 26 r. Gläpen 4.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 6 r. Gnien, Ramnäs 7.5 (Ralf Lundmark). 31 r. Gläpen 7.5 (Ralf Lundmark). 3 r. Västersjön, Sura, 9.5 (Tom Sävström). 6 r. Gläpen 13.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 14 r. Gläpen 15.5 (Ralf Lundmark). Totalt 7 fynd om 92 ex.

Kö: 1 r. Stäudd, Munktorp 3.5 (Vahn Tellram). 1 str. (N) Norsa, Munktorp 6.5 (Jörgen Lindberg, Mikke Brännström). 1 ad. str. (SO) Vitön, Köping 20.5 (Henrik Berg). 1 r. Stäudd 2.6 (Vahn Tellram).

Ar: 5 ex. Sjölundamaden, Arboga 6.5 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Fa: 3 str. (N) Framnäs, Västervåla 1.5 (Leif Lejdelin m.fl.). 2 str. (N) Framnäs 4.5 (Jan Hellström, Staffan Liljeqvist). 3 str. (N) Framnäs 13.5 (Jan Hellström m.fl.). 16 r. Framnäs 14.5 (Jan Hellström, Jan Lejdelin). 3 r. Hedtjärnen, Västansfors 15.5 (Jan Hellström m.fl.). Totalt 5 fynd om 27 ex.

Li: 2 r. Ullersättersviken, Hagaberg, Frövi, Näsby 22.5 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 4 str. (NO) Vikern, Viker 7.5 (Roland Thuvander). 1 str. (NO) Gyttores reningsdamm, Nora 10.5 (Anders Carlberg).

Hä: 2 r. Björskogsnäs, Grythyttan 10.5 (Gunde Persson m.fl.). 2 r. Björskogsnäs 16.5 (Ann Larsson). 1 r. Grythyttvikens, Grythyttan 20.5 (Nils Hultman).

Lu: 4 r. Hörksbyn, Grängesberg 13.5 (Bertil Rahm).

Markus Rehnberg

Fisktärna (*Sterna hirundo*)

Årets uppträdande inföll mellan 8 april och 3 september, vilket ligger inom de normala ramarna. Årets första fisktärnor noterades den 8 april vid Norsa i Munktorp (1 ex., Henrik Berg) samt vid Granfjärden i Ångsö (2 ex., Niclas Lignell m.fl.). Där efter gjordes ytterligare fem fynd till och med den 15 april. Säkerställda häckningar eller troliga häckningar har under året rapporterats från 14 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5 lokaler/40 häckningar), Surahammar (1/3), Arboga (3/56), Skinnskatteberg (1/1), Lindesberg (2/4), Nora (1/1), Hällefors (1/4). En siffra som är tämligen normal för senare år, men som förmodligen inte speglar det verkliga antalet häckningslokaler. Från slutet av juli samt början av augusti har några större

sträckssiffror rapporterats från Kvicksundsområdet i Rytterne. Högst antal räknades den 1.8, då 238 tärnor sträckte förbi Svinskär (Ulf Carlsson).

Markus Rehnberg

Tamduva (*Columba livia (domest.)*)

Större ansamlingar (fler än 99 ex.)

Vä: Max 1000 r. Munkängen, Västerås 1.1-27.12 (Janne Virking m.fl.).

Kö: 100 r. Centrum, Köping, 7.1 (Per Jonsson). Max 250 r. Köpings hamn, Köping 9.9-9.12 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund).

Livet för duvorna vid Munkängen i Västerås har blivit lite mer oroligt sedan ett pilgrimsfalkspar etablerade sig i området för något år sedan. Men fortfarande är det alltså en hel del duvor som tycker att det helt klart är värt risken. Suget efter spillsäd är uppenbarligen större än den skräck som falkarna kan frambringa.

Markus Rehnberg

Skogsduva (*Columba oenas*)

Mellan den 12 och 28 februari gjordes 8 fynd om 15 ex. Samtliga ska väl snarast betraktas som tidiga vårfåglar i stället för rena vinterfynd. I övrigt har endast en särskilt anmärkningsvärd observation gjorts, rörande en i sammanhanget ovanligt stor ansamling.

Sa: 50 ex. förbif. Prästgårdsviken, Fläcksjön, Fläckebo 16.9 (Bengt Ottosson).

Markus Rehnberg

Ringduva (*Columba palumbus*)

Rapporterad under årets samtliga månader. I januari och februari främst rapporterad från Västerås, men enstaka fåglar även i Hallstahammar, Surahammar, Köping, Skinnskatteberg, Lindesberg och Hällefors. Flera av fynden kan dock tillskrivas tidiga vårfåglar snarare än rena vinterfynd. Stadsdelen Berghamra i Västerås brukar vara ett säkert kort om man vill få in ringduvan tidigt på årslistan. Så även i år. Här noterades som mest 14 ringduvor den 28.1 (Gunnar Lignell). I december rapporterades nio fynd, samtliga från Västerås. Större ansamlingar:

Vä: 1000 r. Kottskogen, V.-Barkarö 3.10 (Leif Carlsson).

Ha: 1000 r. Vallberga, Berg 6.9 (Tom Sävström, Gunnel Sävström).

Ar: 1000 r. Viby, Arboga 6.10 (Lars Karlsson).

Markus Rehnberg

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

I början av 1960-talet började en liten beige duva dyka upp på skilda platser i landskapet. Först i Västerås, sedan i Nora, Fellingsbro och Fagersta. Antalet ökade och toppen nåddes förmodligen under 1980-talet. Vid denna tidpunkt noterades mycket stora ansamlingar vid exempelvis silon i Västerås. Sedan dess har antalet dalat och nu finns ganska få turkduvor kvar i landskapet. Under året rapporterades duvor från 19 så kallade atlasrutor (5x5 km rutor) (se figur 4).

Noterbart är att inga (!) turkduvor rapporterades från den västra landskapsdelen, där åtminstone enstaka duvor har noterats i till exempel Frövi, Fellingsbro och Hällefors under senare år. Både Frövi och Fellingsbro har tidigare också varit traditionellt ganska starka tillhåll för arten.

Årets högsta antal noterades vid Kristiansborg i Västerås, där som mest sju individer noterades vid ett flertal tillfällen i början av året. I övrigt handlar det mest om fynd av enstaka individer.

Markus Rehnberg

Turturduva (*Streptopelia turtur*)

(1 ex., 0 ex., 0 ex. 1 ex.)

No: 1 ad. r. Södra Ås, Nora, 24-25.5 (Anders Carlberg, Roland Thuvander).

Turturduvan är numera ett sällsynt inslag i den västmanländska fågelfaunan. Senast det begav sig var år 2013, då en turturduva noterades i Sala kommun.

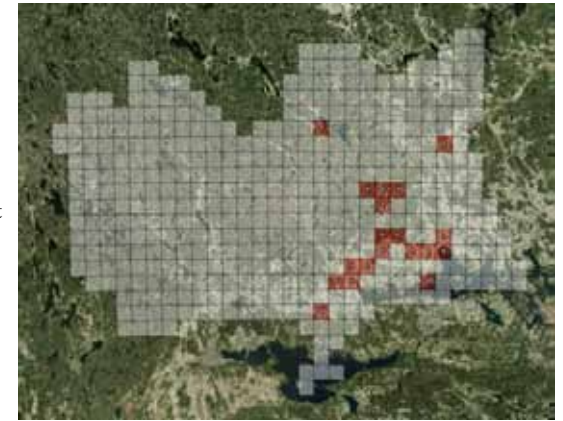
Markus Rehnberg

Gök (*Cuculus canorus*)

Gök noterades under året mellan den 3 maj och 2 september. Ett helt normalt uppträdande hos oss. Årets första gök hördes vid Bovalen i Skultuna den 3.5 (Pontus Lindberg), men skulle redan dagen efter följas av flera. Fram till och med den 11 juli kunde gökens stämman höras runt om i landskapet.

Under året noterades gök i 163 av de 443 atlasrutor (5x5 km) som helt eller delvis finns inom landskapet (se figur x). Det motsvarar en täckningsgrad på cirka 37 %, vilket närmast kan jämföras med året innan då gökar noterades i runt 39 % av berörda atlasrutor.

Efter den 11 juli är det endast tysta observationer som gjorts i landskapet. Totalt fyra stycken och den sista göken för året noterades vid Asköviken i Västerås den 3

Figur 4. Samtliga fynd av turkduva år 2017, fördelat på så kallade atlasrutor (5x5 km).

september (Peter Josefsson, Petter Sahlström). Inga säkerställda häckningar har rapporterats under året.

Markus Rehnberg

Berguv (*Bubo bubo*), NT/F1

(4 h, 6 h, 11 h, 5 h)

En säker häckning rapporterad från Sala kommun. Därutöver har fyra möjliga eller troliga häckningar rapporterats från Västerås (1), Sala (1), Nora (1) och Fagersta (1).

Övriga observationer av berguv:

Vä: 1 ex. Gryta soptipp, Västerås 15-20.1 (Ludwig Jonsson, Zsombor Károlyi).

Kö: 1 ex. Karlbergsskogen, Köping 8.2 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund), 1 ex. Sjöheden, Munktorp

Figur 5. Fynd av gök i landskapet Västmanland fördelat på så kallade atlasrutor (5x5 km)

2.4 (Daniel Brehmer), 1 ex. Ståholm, Munktorp 14.11 (Staffan Ekelund), 1 ex. Karlbergsskogen 30.11 (Peter Ekelund).

Su: 1 ex. Virsbo bruk, Ramnäs 1.10 (Mikael Målberg), 1 ex. Ramnäs bruk, Ramnäs 10.10 (Ralf Lundmark).

Li: 1 ex. Haga-Solbo, Fellingsbro 2.4 (Thomas Fredegård).

No: 1 ex. Pershyttan, Nora 17.4 (Lisbeth Uhr).

Sk: 1 ex. Klynsen, Gunnilbo 31.1 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 ex. Hedkärra, Västanfors 6.10 (Sören Eriksson).

Roland Thuvander

Hökuggla (*Surnia ulula*), F1

(7 ex., 5 ex., 7 ex., 92 ex.)

I likhet med åren innan noterades ovanligt många hökugglor i landskapet under 2017. Två häckningar konstaterade i Surahammars kommun under året. I övrigt påträffades 92 hökugglor fördelat på Västerås (3), Köping (3), Surahammar (13), Sala (13), Lindsberg (14), Nora (2), Fagersta (23), Norberg (2), Skinnskatteberg (5), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (14).

Hökugglornas tidsmässiga uppträdande i landskapet inföll enligt följande: januari (60), februari (23), mars (26), april (3), maj (0), juni (1), juli-augusti (0), september (2), oktober (5), november (4) och december (3).

Roland Thuvander

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*), F1

(14 h, 41 h, 77 h, 76 h)

Två häckningar konstaterade, en i Surahammar samt en i Lindsberg. I övrigt 76 revirhävande fåglar fördelade på följande kommuner: Västerås (19), Hallstahammar (3), Köping (3), Sala (5), Surahammar (9), Lindsberg (6), Nora (8), Norberg (6), Fagersta (4), Skinnskatteberg (8), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1) och Hällefors (1). Under hösten (1.8-31.12) rapporterades sammanlagt 48 ex., fördelade på augusti (1), september (7), oktober (15), november (19) och december (6).

Roland Thuvander

Kattuggla (*Strix aluco*)

(23 H, 32 H, 39 H, 38 H)

Totalt 423 lokaler med ropande kattugglor under häckningstid. Dessa fördelade sig på Västerås (85), Hallstahammar (21), Köping (46), Arboga (4), Sala (20), Surahammar (21), Lindsberg (37), Örebro (2), Nora (29), Norberg (7), Fagersta (29), Skinnskatteberg (47), Ljusnarsberg (3), Hällefors

(31), Ludvika (1). I 38 fall konstaterades häckning i Västerås (3), Köping (4), Sala (7), Surahammar (6), Lindsberg (3), Örebro (1), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (1), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (7).

Roland Thuvander

Slaguggla (*Strix uralensis*), F1

(5 H, 14 H, 9 H, 15 H)

Femton häckningar konstaterades under året i Sala (3), Surahammar (2), Norberg (5), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1). Kommunvis fördelning av observerade slagugglor: Västerås (10), Köping (6), Sala (15), Surahammar (9), Lindsberg (1), Nora (1), Norberg (9), Fagersta (10), Skinnskatteberg (20), Ljusnarsberg (3), Hällefors (6) och Ludvika (1). Månadsvis fördelning: januari (3), februari (5), mars (36), april (7), maj (21), juni (10), juli (3), augusti (3), september (1), oktober (2), november (3), december (2).

Roland Thuvander

Lappuggla (*Strix nebulosa*), NT/F1

(2 ex., 5 ex., 22 ex., 32 ex.) (-, -, 14 h, 12 h).

Två häckningar konstaterades, en i Norberg samt en i Skinnskatteberg. De troliga häckningarna fördelade sig på följande kommuner: Västerås (5), Surahammar (1), Lindsberg (1), Nora (1), Norberg (1), Skinnskatteberg (1). Fynd utom häckningstid: Västerås (1), Hallstahammar (1), Fagersta (1) och Hällefors (2).

Roland Thuvander

Hornuggla (*Asio otus*)

(26 H, 40 H, 29 H, 68 H)

Sextioåtta (68) konstaterade häckningar fördelade sig kommunvis på Västerås (11), Hallstahammar (1), Köping (4), Kungsör (2), Sala (8), Surahammar (10), Lindsberg (8), Nora (6), Norberg (3), Fagersta (6), Skinnskatteberg (8) och Ludvika (1). Därutöver har fynd gjorts under häckningstid på ytterligare 40 lokaler, kommunvis fördelade på Västerås (7), Hallstahammar (3), Köping (2), Kungsör (2), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (10), Lindsberg (3), Norberg (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (4). Under året har ett vinterfynd (1.1-28.2, 1-31.12) rapporterats: Sa: 1 ex. Öster Gullvalla, Kila, 14.11 (Kalle Källebrink).

Roland Thuvander

Jorduggla (*Asio flammeus*)

(14 FD, 5 FD, 34 FD, 33 FD)

Antalet fågeldagar (33) fördelat på följande månader: januari (0), februari (1), mars (0), april (5),

maj (8), juni (11), juli (4), augusti (0), september (2), oktober (1), november (0) och december (1). Årets uppträdande involverade minst 22 ex. vilka fördelade sig på Västerås (4), Köping (4), Arboga (2), Sala (3), Surahammar (4), Fagersta (2) och Lindsberg (3). Under året har följande vinterfynd rapporterats:

Ar: 1 ex. Medåker 25.2 (Lars Anmark, Fredrik Anmark).

Sa: 1 ex. Näs, Fläckebo 19.12 (Niclas Ahlberg).

Roland Thuvander

Pärluggla (*Aegolius funereus*), F1

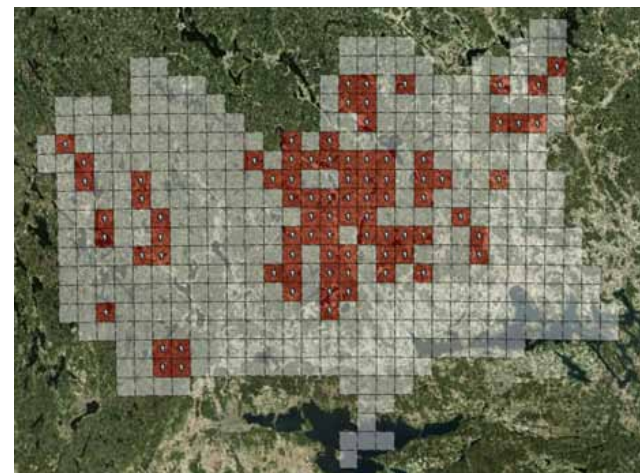
(21 h, 68 h, 54 h, 146 h)

Tre stycken häckningar konstaterades i Surahammar (2) respektive Skinnskatteberg (1) under året. I övrigt har det under häckningstid rapporterats om minst 143 ropande hannar från Västerås (7), Hallstahammar (1), Köping (15), Sala (11), Surahammar (11), Lindsberg (15), Nora (9), Norberg (16), Fagersta (10), Skinnskatteberg (37) och Hällefors (11). I figur 6 illustreras uppträdandet med hjälp av så kallade atlasrutor (5 x 5 kilometer). Totalt under årets registrerade ropande pärlugglor i 82 "atlasrutor" med en tydlig koncentration till Skinnskatteberg och Surahammars kommuner där särskilda holkprojekt bedrivs.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Nattskärre (*Caprimulgus europaeus*)

Det tidsmässiga uppträdandet inföll i år mellan den 20 maj och 8 augusti. På grund av risken för dubbel-

Figur 6. Ropande pärlugglor fördelat på 82 stycken atlasrutor (5 x 5 kilometer), våren 2017. Bilden visar en tydlig koncentration till Skinnskatteberg och Surahammars kommuner där holkprojekt bedrivs.

räkning är det svårt att ge en korrekt och bra siffra som speglar det egentliga antalet sjungande hanar. Svårast att bena ut antalet revirhävande fåglar är det i det stora brandområdet där materialet är stort och en aningens spretigt (se figur 7). Branden som drog fram i trakten mellan Surahammar och Sala tycks dock ha skapat idealiska förhållanden för nattskärren och antalet i området är förnärvarande stort.

Över de sönderbrända markerna kring Grävlingberget i norra delen av Hälleskogsbrännans naturreservat, noterades upp till nio sjungande hanar under juni. Många exemplar noterades även vid andra närliggande lokaler inom brandområdet.

På andra håll i landskapet noterades höga antal även vid Lilla Havsjön i Hjulsjö (6 sj.), Målsjön i Norberg (7 sj.), Stora Målsjön i Ramnäs (5 sj.) och Timmermossen i Sura (4 sj.). Häckningsfynd har under året förmedlats från två lokaler.

Su: 1 ad. + 2 lk Stora Målsjön, Ramnäs 8.8 (Lennart Eriksson[R]). 1 ruvande Stora Älgmossen, Ramnäs 10.7 (Lennart Eriksson[R]).

Övrigt fynd som ligger lite utanför artens normala utbredningsområde i landskapet:

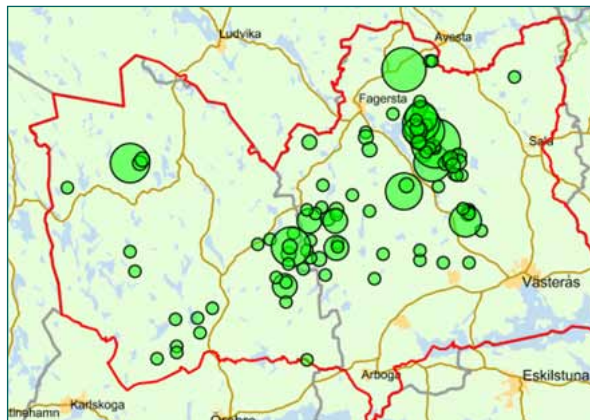
Vä: 1 honf. (funnen död) Hälla, Västerås 26.7 (David Liderfelt).

Markus Rehnberg

Tornseglare (*Apus apus*)

Under året noterad mellan 7 maj och 7 september. Störst antal räknades i Hallstahammar där 1000 ex. bokfördes vid Lagårdsjön i Kolbäck den 17 juli (Daniel Hedenbo). I september fyra fynd fördelat på två fynd vardera i Västerås respektive Surahammar.

Markus Rehnberg

Figur 7. Samtliga fynd av häkkningsindikerande nattskärror under år 2017. Ju större prick desto flera nattskärror.

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*)

(6 h, 5 h, 5 h, 26 h)

År 2017 blev kungsfiskarens år i Västmanland. Arten har förmodligen aldrig haft ett lika starkt år som detta. Totalt noterades minst nio häckningar och uppträdde på ytterligare sju (17) lokaler under häckningstid. Här kan således ytterligare häckningar har genomförts under året. Häckningar (H) och fynd under häckningstid (h) fördelade enligt följande: Västerås (1 H + 2 h), Hallstahammar (1H+2h), Surahammar (1h), Köping (5H+6h), Kungsör (1h), Skinnskatteberg (2h), Nora (2H+2h) och Ljusnarsberg (1h). Nedan ges en summering av uppträdandet uppdelat per kommun.

Vä: Häckning har förmodligen genomförts vid en lokal (fl. obs.). I övrigt: 1-2 ex. Ångkraftverket, Västerås 6.1-24.2 (Filip Jansson m.fl.). 1 r. Stavsholmen, Rytterne 3.4 (Bo Eriksson). 1 ex. Svartån vid Skultuna bruk i Skultuna 6.7 (Richard Lager). 1 ex. Svartån vid Skultunasågen i Skultuna 12-15.7 (Kenneth Olausson m.fl.). 1 r. Dyudden, Irsta 9.9 (Bengt Stridh, Tony Persson). 1 ex. Jordmarken, Rytterne 26.9 (gm. Håkan Johansson). 1 förbif. St. Kvistberga, Kungsåra 30.9 (Henrik Ludvigsson). 1-2 ex. Ångkraftverket 2.11 - 30.12 (Johan Karlsson m.fl.). 1 ex. Trädarön, Irsta 7.11 - 26.12 (Gunnar Lignell m.fl.). (Torbjörn Hegedüs). 1 r. Asköviken vid Harholmen i Rytterne 15.12 (Robert Ekberg).

Ha: Förmodad häckning vid en lokal. Därutöver rapporterad från ytterligare två lokaler. 1 ad. Kolbäckån vid Kyrkbyåsen i Kolbäck 26.5 (Tobias Hammarberg). 2 ex. Kolbäckån vid Prästgården i Kolbäck, 31.7 (Ulf Öhlander).

Su: 1 ex. Rävån, Ramnäs 21.8 (Lennart Eriksson

R). 1 ex. Kolbäckån vid Surahammar, Sura 8.9 (Li Dimberg).

Kö: Många fynd gjordes under året, främst vid flera lokaler belägna i anslutning till Köpings hamnområde och Köpingsåns mynning i Mälaren. Här noterades kungsfiskare i stort sett under hela året och minst fem häckningar eller häckningsförsök genomfördes i området (fl. obs.).

Den 17 juni genomförde Hedströmsdalens Ornitologiska Förening sin traditionsenliga kommuninventeringen av kungsfiskare. Då noterades kungsfiskare vid sex olika platser längs Hedströmmen samt även i anslutning till Köpingsån (fl. obs.). Man kan förmoda att häckning eller häckningsförsök även genomfördes vid flera av dessa.

Ku: 2 förbif. Hedströmmen vid Grönö i Björskog 17.6 (gm. Kenneth Nordberg).

Ar: 1 ex. Meken, Arboga 18.11 (Arne Larsson).

Sk: 1 ex. Karmansbo, Hed 15.5 - 20.8 (Zsombor Károlyi m.fl.). 1 förbif. Svansbo station, Hed 20.8 (gm. Kenneth Nordberg).

Fa: 1 r. Hedtjärnen, Västanfors 8.4 (Pentti Korhonen). 1 ex. Semla, Västanfors 8.10 (Jan Hellström m.fl.).

Li: 1 förbif. Kärrbohammar, Fellingsbro 15.4 (Andreas Sandberg). 1 ex. förbif. Verkängen, Lindesberg 15.4 (Andreas Sandberg).

No: Två häckningar har rapporterats under året, båda i Järleåns vattensystem (fl. obs.). Övrigt: 1 ad. r. Åsbojsjön, Nora 29.5 (Anders Carlberg). 1 förbif. Gyttorps reningsdamm, Nora 4.6 (Camilla Pettersson m.fl.). 1 ex. Gyttorps reningsdamm 19.7 (Jonny Kvist, Christina Kvist). 1 ex. Åsbojsjön, Nora 5.8 (Anders Carlberg). 1 förbif. Hagbyåns utlopp, Nora 28.8 (Anders Carlberg). 1 r. Hagbyån, Nora 7.9 (gnm Anders Carlberg). 1 ex. Nora Bangård, Nora 25.11 (Gunde Persson m.fl.). 1 ex. Hagbyån 27.11 (Anders Carlberg).

Lj: 2 ad. Rällsälven, Ljusnarsberg 8.6 (Tomas Schön, Cecilia Journath Pettersson).

Markus Rehnberg

Biätare (*Merops apiaster*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 0 ex.)

Inget fynd av biätare gjordes under året. Här presenteras i stället ett tidigare opublicerat fynd från 2015.

Tillägg:

Sa: 20 ad. förbif. Lånsta grustag, Kila, 29.6 2015 (Niclas Lignell m.fl.).

Fynd nummer 7 i Västmanland. Tidigare fynd har rört en till två individer, så denna flock är exceptionell. Vad som var mer uppseendeväckande var att fyndet gjordes i nära anslutning till miljöer som mycket väl skulle kunna lämpa sig som häckningsmiljöer för denna art, som likt backsvalan gräver ut sina bohålor i sandbrinkar. Följande eftersök resulterade dock inte i några ytterligare observationer i närområdet. En knapp vecka senare gjordes dock ett fynd om två exemplar några kilometer söder om detta fynd. Sett till Sverige i stort har flockar i denna storlek endast noterats vid några få tidigare tillfällen.

Markus Rehnberg

Härfågel (*Upupa epops*)

(3 ex., 1 ex., 1 ex., 3 ex.)

Su: 1 ex. Virsbo, Ramnäs 27.4 (gm. Mikael Mälberg).

Li: 1 r. Erikslund, Näsby 30.5 (Cajsa & Per Karlsson gm. Sven-Olof Eriksson). 1 r. Fryggesboda, Lindes 28.8 (Per Karlsson gm. Sven-Olof Eriksson).

Något eller några fynd görs normalt varje år i Västmanland, men innan årets fynd får vi faktiskt gå tillbaka till 2014 innan vi hittar närmast föregående observation.

Markus Rehnberg

Göktyta (*Jynx torquilla*)

(47 ex., 101 ex., 190 ex., 187 ex.)

Sex (6) häckningar fördelade kommunvis: Västerås (1), Hallstahammar (3), Köping (1), Surahammar (1). Ytterligare 181 ex. har rapporterats under tiden 15.4-24.8 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (35), Hallstahammar (14), Köping (18), Kungsör (6), Arboga (3), Sala (17), Surahammar (21), Lindesberg (14), Nora (12), Norberg (7), Fagersta (19), Skinnskatteberg (5), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (9). Ett obestämt antal av dessa rapporter bör vara göktytor som hörts under vårflyttningen.

Roland Thuvander

Gråspett (*Picus canus*)

(8 ex., 59 ex., 97 ex., 61 ex.)

En häckning konstaterad i Lindesbergs kommun. I övrigt har sju fynd gjorts under häckningstid (1.4-31.7). Dessa fördelade sig på följande kommuner: Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (1), Norberg (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1). Under övriga året inräknades 168 fågeldagar fördelade på föråret

(1.1-31.3; 91) respektive efteråret (31.7-31.12; 77), kommunvis: Sala (25/8), Surahammar (8/5), Lindesberg (4/3), Nora (6/53), Norberg (2/0), Fagersta (5/1), Skinnskatteberg (13/1), Ljusnarsberg (4/0), Hällefors (24/6).

Roland Thuvander

Gröngöling (*Picus viridis*)

(5 H, 7 H, 11 H, 10 H)

Tio konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (1), Sala (2), Surahammar (2), Lindesberg (1), Fagersta (3), Ljusnarsberg (1).

Roland Thuvander

Spillkråka (*Dryocopus martius*)

(6 H, 7 H, 5 H, 10 H)

Tio (10) konstaterade häckningar har rapporterats från: Surahammar (5), Nora (2), Fagersta (2) och Hällefors (1) kommuner.

Roland Thuvander

Vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*)

(3 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

No: 1 ex. födosökande Ulriksdal, Born, Nora 5.5 (Camilla Pettersson).

Dessutom finns det ett fynd under senhösten i Nora kommun. Fågeln i Born var den individmärkta hanen som släpptes ut i Värmland 2013 och som har befunnit sig i Nora sedan december 2014. Fyndet under senhösten i Nora bedöms vara samma individ.

Roland Thuvander

Mindre hackspett (*Dendrocopos minor*), NT

(69 h, 77 h, 98 h, 116 h)

Etthundrasexton (116) lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), i fyra (4) fall med konstaterad häckning. Fyndens kommunvisa fördelning: Västerås (22), Hallstahammar (8), Köping (10), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (11), Surahammar (12), Lindesberg (9), Nora (13), Norberg (2), Fagersta (10), Skinnskatteberg (7), Ljusnarsberg (2), Hällefors (3). Under övriga året 179 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 136) respektive efteråret (1.7-31.12; 43), kommunvis: Västerås (35/14), Hallstahammar (5/4), Köping (6/2), Sala (14/2), Surahammar (6/3), Lindesberg (22/1), Nora (20/11), Norberg (6/0), Fagersta (5/2), Skinnskatteberg (1/0), Ljusnarsberg (1/1), Hällefors (15/3).

Roland Thuvander

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*), NT/F1

(1 H, 2 H, 3 H, 4 H)

Två häckningar rapporterades från Surahammar (1) och Hällefors (1) k.r. Fynd under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning har i övrigt rapporterats från 15 lokaler, vilka fördelade sig på Västerås (1), Sala (8), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (1), Norberg (1) Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). Under övriga året 43 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 20) respektive efteråret (1.7-31.12; 23), kommunvis: Köping (2/0), Sala (12/0), Surahammar (4/7), Lindesberg (0/5), Fagersta (0/2), Ljusnarsberg (0/2), Skinnskatteberg (1/2), Hällefors (1/5).

Roland Thuvander

Trädlärlka (*Lullula arborea*), F1

(12 h, 29 h, 51 h, 117h)

Årets första respektive sista fyndet för året:

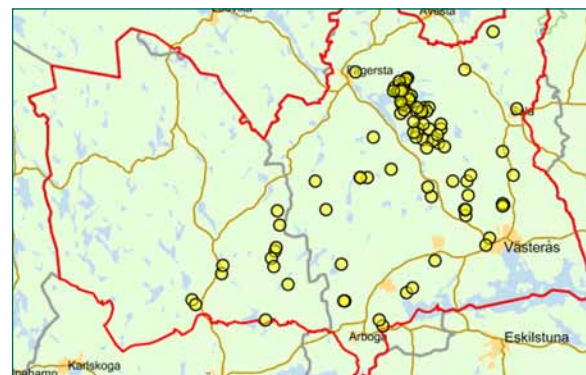
Su: 1 ex. str. (N) Gnien, Ramnäs 11.3 (Inger-Marie Carlsen).

Vä: 1 ex. str. (S) Finnslätten, Västerås 13.10 (Markus Rehnberg).

Under året har 117 fynd som indikerar häckning rapporterats från Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (3), Kungsör (2), Arboga (1), Sala (21), Surahammar (9), Lindesberg (10), Nora (3), Norberg (18), Fagersta (29) och Skinnskatteberg (8). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 51 ex. under sträcktid, månadsvis fördelade: mars (34), april (13), september (4), oktober (1).

Särskilt intressant är det att studera figur 8 som väldigt tydligt visar att den stora skogsbrand som sommaren 2014 drabbade gränstrakten mellan Sala, Surahammar, Fagersta och Norberg har gynnat trädlärlkan.

Roland Thuvander

Häckningar har rapporterats från två (2) lokaler med sammanlagt ca 14 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Sala (1/8) och Lindesberg (1/6). Som väntat, fortsatt nedåtgående trend för arten.

Roland Thuvander

Figur 8. Häckningar och häckningsförsök av trädlärlka i Västmanland 2017. Notera särskilt koncentrationen av fynd till skogsbrandsområdet sydost om Fagersta.

Sånglärlka (*Alauda arvensis*), NT

Observerades 20.2-12.11. Storsamlingar och höga sträcksummor (minst 50 ex.):

Vä: 200 ex. Nortuna, Tortuna 5.3 (Markus Rehnberg). 60 ex. Stenarna, Asköviken, V.-Barkarö 12.3 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 60 ex. Ängen, Kolbäck 6.3 (Ulf Carlson). 50 ex. Strömsvik, Kolbäck 1.9 (Daniel Hedenbo), 50 ex. Strömsvik 18.9 (Ulf Carlson).

Kö: 150 ex. Davids backe, Himmeta 5.3 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund).

Ku: 150 ex. Sjöholmen, Björskog 8.10 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Li: 100 ex. Kullen, Nederby, Fellingsbro 4.3 (Hans Norelius, Eva Edmert), 50 ex. Västvalla, Fellingsbro 5.3 (Anders Hutter, Anita Hutter), 100 ex. Nederby, Fellingsbro 5.3 (Anders Hutter, Anita Hutter), 100 ex. Nederby 24.9 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Roland Thuvander

Berglärlka (*Eremophila alpestris*) VU

(2 ex., 2 ex., 1 ex., 1 ex.)

Fa: 1 ex. Smittsbo, Västanfors 19.3 (Thomas Österholm, Leif Lejdelen).

Roland Thuvander

Backsvala (*Riparia riparia*) NT

(1663 H, 214 H, 83 H, 14 H)

Årets första respektive sista observation:

Kö: 1 ex. Munktorp 6.5 (Jörgen Lindberg).

Vä: 4 ex. Frövisjön, Skultuna 10.9 (Markus Rehnberg, Torbjörn Hegedüs).

Stor ansamling:

Su: 50 ex. r. Lisjö ängar, Sura 18.5 (Mikael Mälberg).

Häckningar har rapporterats från två (2) lokaler med sammanlagt ca 14 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Sala (1/8) och Lindesberg (1/6). Som väntat, fortsatt nedåtgående trend för arten.

Roland Thuvander

Figur 8. Häckningar och häckningsförsök av trädlärlka i Västmanland 2017. Notera särskilt koncentrationen av fynd till skogsbrandsområdet sydost om Fagersta.

Ladusvala (*Hirundo rustica*)

Årets första respektive sista fynd:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp 10.4 (Peter Ekelund).

Kö: 1 ex. Fågeltornet, Malmön, Köping 9.10 (Peter Ekelund).

Större (minst 200 ex.) ansamlingar rapporterades under året:

Vä: 300 ex. Asköviken, V.-Barkarö 15.5 (Robert Ekberg). 500 ex. Asköviken 23.8 (Pontus Lindberg). 700 ex. Asköviken 25.8 (Torbjörn Hegedüs). 800 ex. Asköviken 26.8 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Ha: 200 ex. str. (N) Sävholmen, Kolbäck 8.5 (Ulf Carlson). 200 ex. Haggöholmen, Kolbäck 27.7 (Jacob Rudhe, Daniel Hedenbo). 200 ex. Rallsta, Berg 15.8 (Jacob Rudhe).

Ku: 321 ex. str. (S) Stora Skären, Björskog 26.8 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Su: 400 ex. Gläpen, Sura 15.5 (Ralf Lundmark). 200 ex. Sörsjön, Sura 15.5 (Ralf Lundmark). 400 ex. Lisjö ängar, Sura 18.5 (Mikael Mälberg).

No: 400 ex. Södra Ås våtmark, Nora 24.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Hussvala (*Delichon urbicum*)

Observerad 24.4-23.9. Årets första respektive sista fynd:

Su: 2 ex. Gläpen, Sura 24.4 (Mikael Mälberg).

Vä: 1 ex. Grisfjärden, Ängsö 23.9 (Ann-Cathrine Karlsson).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 50 ex. Dyudden, Irsta 5.8 (Bengt Stridh).

Ha: 200 ex. str. (N) Sävholmen, Kolbäck 8.5 (Ulf Carlson).

Sa: 50 ex. Nordankil, Möklinta 11.7 (Eskil Friberg, Fredrik Friberg).

Li: 50 ex. Stora Lindessjön, Linde 10.5 (Mats Andersson m.fl.).

No: 150 ex. Alntorp, Nora 20.8 (Anders Carlberg m.fl.).

Roland Thuvander

Större piplärka (*Anthus richardi*)

(0 ex., 1 ex., 0 ex., 1 ex.)

No: 1 förbifl. Södra Ås, Nora, 23.9 (Anders Carlberg)*.

Första fyndet sedan 2013 och det sjuttonde i landskapet. Samtliga fynd har gjorts inom tidsperioden 10.9 och 5.11, med en liten topp som kan märkas från mitten till slutet av september.

Markus Rehnberg

Trädpiplärka (*Anthus trivialis*)

Observerad 23.4-1.10. Årets första respektive sista fynd för året:

Su: 1 ex. Kohagen, Sura 23.4 (Ralf Lundmark).

Vä: 2 ex. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö 1.10 (Johan Karlsson, Joachim Karlsson).

Roland Thuvander

Ängspiplärka (*Anthus pratensis*)

Observerad 12.3-5.11. Första vårfynden:

Vä: 1 ex. Stenarna, Asköviken, V.-Barkarö 12.3 (Niclas Lignell).

Ha: 1 ex. str. (NO) Haggöholmen, Kolbäck 12.3 (Jacob Rudhe, Daniel Hedenbo).

Su: 1 ex. str. (NO) Gnien, Ramnäs 12.3 (Sören Larsson).

Senaste höstfynden:

Su: 1 ex. Gnien, Ramnäs 5.11 (Lennart Eriksson R).

Fa: 1 ex. Melingssjön, Västanfors 5.11 (Jan Hellström).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 100 ex. Rudö, Rytterne 11.4 (Pontus Lindberg).

Su: 200 ex. Stormossen, Ramnäs 12.4 (Lennart Eriksson R). 180 ex. Gnien, Ramnäs 25.4 (Ralf Lundmark). 120 ex. Västersjön, Sura 25.4 (Ralf Lundmark).

Li: 100 ex. Västantorps, Lindes 24.4 (Mats Andersson, Ally Andersson). 150 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 25.4 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 100 ex. Öster Mursjön, Västervåla 23.4 (Bo Persson). 100 ex. Lilla Hobergssjön, Västervåla 15.9 (Staffan Liljeqvist).

Roland Thuvander

Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*), VU/F1

(23 FD, 35 FD, 44 FD, 48 FD)

Fem vårfynd (3 FD, 2 FD, 0 FD, 7 FD):

Vä: 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 15.5 (Marjatta Ericson). 2 ex. Lövsta-pumpen 16.5 (Robert Ekberg m.fl.), 2 ex. Lövsta-pumpen 17.5 (Robert Ekberg m.fl.).

Su: 1 ex. Lisjö ängar, Sura 15.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 17.5 (Ralf Lundmark).

Första respektive sista fynd under hösten:

Su: 1 ex. Gnien, Ramnäs 16.8 (Ralf Lundmark).

Hä: 1 ex. Högborn, Grythyttan 21.9 (Nils Hultman).

Sammanlagt 41 fågeldagar under hösten (21.8-21.9) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (8), Hallstahammar (2), Kungsör (1), Surahammar (9), Lindsberg (4), Nora (7), Fagersta (6), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (2).

Roland Thuvander

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*)

(9 FD, 9 FD, 8 FD, 5 FD)

Vä: 1 ex. Dyviksvärn, Ängsö 24.9 (Niclas Lignell m.fl.).

Su: 1 ex. Alderudden, Sura 25.4 (Ralf Lundmark). 1 ex. Alderudden, Sura 3.10 (Ralf Lundmark).

Li: 2 ex. str. (S) Sotarön, Stor-Väringen, Näsby 30.9 (Andreas Sandberg m.fl.).

Roland Thuvander

Gulärkla (*Motacilla flava*), VU

(-, -, 34 h, 37 h).

Observerad 24.4-22.9. Årets första respektive sista fynd för året:

Su: 1 m Norrby, Ramnäs 24.4 (Ralf Lundmark).

Fa: 2 ex. Fågelviksmossen, Västervåla 22.9 (Staffan Liljeqvist). 1 ex. Backgården, Västanfors 22.9 (Leif Lejdelin, Staffan Liljeqvist).

Trettiosju (37) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Hallstahammar (18), Köping (1), Sala (1), Surahammar (2), Lindsberg (2).

Roland Thuvander

Forsärkla (*Motacilla cinerea*)

(2 h, 21 h, 78 h, 99 h)

Observerad 20.2-19.12. Vinterfynd:

Su: 1 ex. Kungssudden, Ramnäs, 20.2 (Ralf Lundmark). 1 ex. Suraslussen, Sura 16.12 (Mikael Mäl-

berg, Rose-Marie Mälberg). 1 ex. Spången, Ramnäs bruk, Ramnäs 19.12 (Ralf Lundmark).

Nittionio (99) häckningar, eller troliga häckningar, rapporterats, kommunvis fördelade: Västerås (8), Hallstahammar (7), Köping (15), Arboga (5), Örebro (1), Sala (2), Surahammar (7), Lindsberg (15), Nora (12), Norberg (8), Fagersta (4), Skinnkatteberg (8), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (5).

Roland Thuvander

Sädesärkla (*Motacilla alba*)

Årets första respektive sista fynd:

Li: 1 ex. Fanthyttan, Linde 19.3 (gm Jan-Erik Malmstigen).

Sa: 1 ex. Hede, Möklinta 6.10 (Maud Andersson).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Ha: 50 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 16.9 (Daniel Hedenbo).

Su: 230 ex. Norrby, Ramnäs 24.4 (Ralf Lundmark).

No: 80 ex. Södra Ås våtmark, Nora 19.8 (Anders Carlberg). 100 ex. Södra Ås våtmark 24.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Sidensvans (*Bombycilla garrulus*)

Antal dagar med minst 50 ex. rapporterats, fördelat per månad: januari (28), februari (17), mars (12), april (1), maj-september (0), oktober (4), november (13), december (11). Sista vårfynden:

Sa: 20 ex. Hullberget, Fläckebo 6.5 (Johan Södercrantz).

Fa: 5 ex. Backgården, Västanfors 6.5 (Staffan Liljeqvist m.fl.).

Inget sommarfynd 2016. Första höstfyndet:

Sa: 8 ex. Salbohed, Västerfärnebo 18.9 (Lennart Andersson).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Ar: 1030 ex. Arboga, 29.1 (Ulf Eriksson).

Li: 500 ex. Lindsberg, Linds 3.1 (Ante Strand).

Roland Thuvander

Figur 9. Geografisk spridning i Västmanland av forsärlans häckningar och förmodade häckningar 2017

Strömstare (*Cinclus cinclus*)

(4 h, 6 h, 13 h, 10 h)

Tio (10) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från Hallstahammar (2), Örebro (1), Lindsberg (2), Nora (2), Norberg (2) och Hällefors (1). Arten sågs alla årets månader vid Bornsälven, Nora (Anders Carlberg, Camilla Pettersson m.fl.).

Roland Thuvander

Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*)

Ettundrasexton (116) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 48, februari 26, december 42), med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (7, 5, 10), Hallstahammar (6, 1, 2), Köping (5, 0, 1), Arboga (2, 0, 0), Sala (1, 2, 0), Surahammar (12, 2, 3), Lindsberg (4, 2, 1), Nora (11, 8, 16), Norberg (0, 1, 0), Fagersta (0, 1, 2), Skinnkatteberg (0, 1, 3), Hällefors (0, 3, 4).

Roland Thuvander

Järnsparv (*Prunella modularis*)

Observerad 20.3-21.10. Inget vinterfynd detta år. Första respektive sista fyndet för året:

Sk: 1 ex. Sundsbrotorp, Hed 20.3 (Claes-Göran Carlsson).

No: 1 ex. Hagbyån, Nora 21.10 (Håkan Lavebratt).

Stor ansamling: Fa: 15 ex. r. Semla slamdammar, Västanfors 29.8 (Jan Hellström).

Roland Thuvander

Sibirisk järnsparv (*Prunella montanella*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Li: 1 r. Fågelsången, Lindsberg, Linds 1-4.1 (Uno Unger m.fl.)** och 20.1-27.3 (Joakim Landberg m.fl.)**

Första fyndet i Västmanland. Kvar sedan 11 december 2016 och gjort i efterdyningarna av den stora invasion av sibiriska järnsparvar som inträffade under hösten 2016.

Markus Rehnberg

Ringtrast (*Turdus torquatus*)

(20 FD, 26 FD, 34 FD, 82 FD)

Vä: 1 m Romfartuna, Romfartuna 13.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ad. m Romfartuna kyrka, Romfartuna 20-22.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 honf. Horn, Rytterne 23.4 (Lillebror och Gunilla Hammarström).

Ha: 1 m Herrskogen, Kolbäck 23.4 (Ulf Carlson, Christer Andersson).

Kö: 1 ex. Bergtorpet, Kolsva 18.4 (Peter Josefsson). 1 ad. Elund, Köping 19.4 (Timo Lautala, Per Jansson). 1 f Ire, Västra Skedvi 30.4. (Anita och Anders Hutter).

Ar: 1 ex. Hamre, Arboga 10.5 (Alf Söderberg).

Su: 1 m Ståltorp, Sura 5.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. m Lisjö ångar, Sura 15.4 (Mikael Mälberg). 1 m Baståsen, Sura 17.4 (Ralf Lundmark). 1 f Fiskartorp, Sura 24.4 (Ralf Lundmark). 1 f Elingbo, Sura 25.4 (Lennart Eriksson). 1 m+1 f Lisjö ångar, Sura 25.4 (Ralf Lundmark). 1 f Storången, Ramnäs 15.5 (Ralf Lundmark).

Li: 1 ad. m Vibyviken, Väringen, Näsby 19-20.4 (Johan Andersson m.fl.). 1 ex. Fellingsbro, Fellingsbro 26.4 (Ulf Eriksson). 1 m Morskogasjön, Ramsberg 29.4 (Mats och Ally Andersson). 1 ad. m Hedbyn, Ramsberg 13.5 (Leif Johansson, Jan Eriksson).

No: 1 ad. Södra Ås, Nora 5.4 (Anders Carlberg). 1 honf. Bergsmanshyttan, Nora 16.4 (Anders Carlberg). 1 f Södra Ås våtmark, Nora 25.4 (Anders Carlberg). 1 m Älvhyttan, Viker 27.4 (Roland Thuvander). 2 mm Södra Ås, Nora 28.4 (Anders Carlberg). 1 ad. m Älvhyttan, Viker 28.4 (Roland Thuvander). 6 ex. (3 mm+3 ff) Älvhyttan, Viker 28.4 (Roland Thuvander). 5 ex. (3 mm+2 ff) Älvhyttan, Viker 29.4 (Roland Thuvander). 3 ex. Älvhyttan, Viker 30.4 (Roland Thuvander). 4 ex. (2 mm+2 ff) Älvhyttan, Viker 1.5 (Roland Thuvander). 2 ff Södra Ås, Nora 1.5 (Anders Carlberg). 1 m Vikers kyrka, Viker 1.5 (Anders Carlberg). 1 f Södra Ås, Nora 11.5 (Anders Carlberg).

Fa: 2 m Stora Grillsjön, Västervåla 6.4 (Staffan Liljeqvist, Leif Lejdelin). 3 ex. (2 mm+1 f) Grillsjöberget, Västervåla 17.4 (Roland Narfström, Christer Pettersson). 2 honf. Björkstå, Fagersta, Västanfors 17.4 (Pentti Korhonen). 2 ad. mm Stora Grillsjön, Västervåla 17.4 (Thomas Österholm m.fl.). 2 mm Stora Grillsjön, Västervåla 19.4 (Bo Persson m.fl.). 1 ad. m Stora Grillsjön, Västervåla 21.4 (Leif Lejdelin). 7 ex. (5 mm+2 ff) Stora Grillsjön, Västervåla 26.4 (Thomas Österholm, Sören Emet). 1 honf. Stora Grillsjön, Västervåla 1.5 (Herbert Baumann m.fl.).

Sk: 1 f Laggårbo, Skinnkatteberg 25.4 (Gunnar Eriksson). 1 m Vätterskoga, Skinnkatteberg 1.5 (Leif Edberg).

Lj: 1 f Rällen, Ljusnarsberg 29.4 (Stefan Risberg).

Hä: 2 m Hammargatan, Grythyttan 28.4 (Gunde Persson). 2 ex. Rydellvägen, Hällefors 27-28.4 (Gunde Persson m.fl.). 1 ex. Nyhammaren, Hjulsjö 1.4 (Maria Flykt, Jan Larsson).

Höstfynd saknas och vårfynden var rekordmånga. Orsaken till de många fynden kan vi nog tillskriva den kalla våren, som gjorde att ringtrastarna inte var

så benägna att flytta vidare till ett vintrigt häckningsområde.

Anders Carlberg

Björktrast (*Turdus pilaris*)

Från föråret finns rapporter om större (minst 200 ex.) ansamlingar:

Vä: 500 ex. Trådarängarna, Irsta 17.4 (Johan Karlsson).

Ha: 300 ex. Kvidinge, Hallstahammar 6.4 (Ulf Carlsson).

Sa: 200 ex. Höggebacken, Västerfärnebo 30.4 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist).

Från efteråret utmärker sig en rapport mer än andra:

Kö: 4000 ex. Jägaråsen, Kungs Barkarö 25.10 (Lillebror och Gunilla Hammarström).

Övriga rapporter från efteråret om flockar större (minst 200 ex.):

Vä: 200 ex. Trepunkten, Asköviken, V-Barkarö 25.10 (Janne Virking).

Kö: 500 ex. Björkv, Köping 27.10 (Staffan Ekelund).

Su: 200 ex. Ekängen, Sura 26.10 (Tom Sävström).

Li: 200 ex. Hagabergsliden, Linde 14.10 (Mats och Ally Andersson). 225 ex. Kofallsskogen, Frövi, Näsby 29.10 (Kjell Mattsson). 200 ex. Hagabergsliden, Linde 10.12 (Mats och Ally Andersson).

No: 250 ex. Södra Ås, Nora 9.10 (Anders Carlberg).

Anders Carlberg

Taltrast (*Turdus philomelos*)

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3): Den första rapporterade taltrasten dök upp den 19.3. Totalt rapporterades det 52 taltrastar under mars månad. De allra sista dagarna i mars verkar arten vara tämligen allmän i landskapet. Nedan följer årets tre första rapporter:

Li: 1 ex. Kägelbanan, Linde 19.3 (Jan Myhlback), 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 21.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Vä: 1 ex. Ångsjön, Kärrbo 20.3 (Bjarne Eriksson).

Inga sena fynd (f. o. m. 1.11) finns rapporterade.

Anders Carlberg

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*)

Ett fynd från januari samt ovanligt många fynd från december:

Vä: 1 ex. Dyvik, Ångsö 7.1 (Robert och Åsa Ekberg). 1 ex. Vasaparken, Västerås 26.12 (David Kihlberg).

Kö: 1 ex. Norså, Munktorp 31.12 (Tina och Kenneth Nordberg).

No: Max 2 ex. Södra Ås, Nora 25-30.12 (Anders Carlberg), 1 ex. Dalsta, Nora 28.12 (Håkan Lavebratt).

Sammanlagt rapporterades det om 115 ex. från mars månad. I slutet av månaden var det gott om rödvingar i våra marker. Två fynd gjordes så tidigt som 10 mars, sedan dröjde det till den 23.3 innan rapporterna av arten började strömma in. Årets första:

Ha: 1 ex. Svedvi kyrka, Hallstahammar 10.3 (Marjatta Ericson). 1 ex. Yllesta, Kolbäck 10.3 (Ulf Carlsson).

Större (minst 200 ex) ansamlingar och sträcksummor:

Ha: 300 ex. r Berg, Berg 12.4 (Ulf Carlsson).

Sa: 200 ex. r Näs, Fläckebo 13.10 (Berndt Söderlund).

Su: 300 ex. r Norrby lada, Gnien, Ramnäs 12.4 (Sören Larsson), 200 ex. r Usträngsbo, Ramnäs 12.4 (Sören Larsson), 200 ex. r Gnien, Ramnäs 13.4 (Lennart Eriksson R).

Li: 200 ex. r Hagabergsliden, Lindesberg, Linde 14.10 (Mats och Ally Andersson).

Anders Carlberg

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*)

Vinterfynd (1.1-28.2) om sammanlagt 82 ex. finns rapporterade. Antalet rapporterade individer fördelade sig delområdesvis enligt följande: Vä: Västerås (10), V-Barkarö (9), Ryttene (49), Irsta (1), Dingtuna (1). Kö: Köping (1). Ku: Kungs Barkarö (8). Sa: Möklinta (1). Li: Ramsberg (2). Under december månad (1-31.12) rapporterades 32 dubbeltrastar enligt följande: Vä: Västerås (9), V-Barkarö (2), Ryttene (15). Ku: Kungs Barkarö (4). Jämfört med tidigare år var det något fler rapporterade dubbeltrastar under förvintern, medan det var ganska normala antal för eftervintern (december).

Anders Carlberg

Gräshoppångare (*Locustella naevia*)

(-, 162 ex., 161 ex., 155 ex.)

Observerad 3.5-29.7. Sammanlagt 155 sjungande individer under häckningstid, fördelade på följande kommuner: Västerås (51), Hallstahammar (22), Köping (12), Kungsör (11), Arboga (8), Sala (17), Surahammar (16), Lindesberg (11), Örebro (1), Nora (2), Norberg (2), Skinnskatteberg (2). Årssumman är den högsta sedan 2012, men i stort sett är tendensen ändå vikande sedan millennieskiftet.

Thomas Pettersson

Flodsångare (*Locustella fluviatilis*), NT
(18 ex., 14 ex., 19 ex., 15 ex.)

Sammanlagt rapporterades 15 sjungande fåglar 29.5-6.7, kommunvis fördelade: Västerås (2), Sala (2), Surahammar (5), Lindesberg (3), Nora (1), Fagersta (2). Årssumman är ganska låg och klart under genomsnittet (20) för de närmast föregående tjugo åren.

Thomas Pettersson

Vassångare (*Locustella luscinioides*), NT
(1 ex., 1 ex., 3 ex., 5 ex.)

Vä: 1 sj. Hässlösundet, Irsta 3-14.5 (Bengt Johansson, Pontus Lindberg). 1 sj. Asköviken, V-Barkarö 17-18.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Ha: 1 sj. Borgåsund, Kolbäck 19.5 (Ulf Carlsson).

Su: 1 sj. Lisjöviken, Sura 27.5-14.6 (Lillebror Hammarström m.fl.). 1 sj. Gnien, Ramnäs 30-31.5 (Ralf Lundmark).

Årssumman är hög och tillsammans med den för 2014 den högsta någonsin i Västmanland. Åttonde året i följd med fynd i landskapet och sjätte året i följd med fynd vid Hässlösundet.

Thomas Pettersson

Sävsångare (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Observerad 1.5-3.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*), NT
(4 ex., 3 ex., 7 ex., 8 ex.)

Vä: 1 sj. Ekevitörp, Kärrbo 2.6 (Filip Jansson, Bjarne Eriksson). 1 sj. Gillberga, Dingtuna 10-21.6 (Johan Karlsson m.fl.). 1 sj. Skultuna k:a, Skultuna 21-30.6 (Johan Karlsson m.fl.). 1 sj. Prästgården, Skultuna 22-28.6 (Johan Karlsson m.fl.).

Sa: 1 sj. Forneby, Möklinta 23.6 (Kalle Källebrink).

Su: 1 sj. Ståltorp, Sura 7-8.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Norrsjön, Sura 8.6 (Ralf Lundmark).

Nb: 1 sj. Livsdal, Norberg 13-18.6 (Torbjörn Jansson m.fl.).

Åtta fåglar är återigen en rätt hög årssumma och högre än genomsnittet (6) för den närmast föregående tjugoårsperioden.

Thomas Pettersson

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*)
(42 ex., 53 ex., 76 ex., 89 ex.)

Observerad 19.5-1.7. Antalet sjungande (89) fördelades på följande kommuner: Västerås (28), Hallstahammar (12), Köping (8), Kungsör (3), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (5), Lindesberg (6), Nora (7), Norberg (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (8), Hällefors (2). Årssumman är hög, den tredje högsta genom tiderna, och följer på en återhämtning efter en rejäl svacka på 1990-talet.

Thomas Pettersson

Rörsångare (*Acrocephalus scirpaceus*)

Observerad 4.5-16.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Trastsångare (*Acrocephalus arundinaceus*), NT
(16 ex., 14 ex., 13 ex., 12 ex.)

En konstaterad häckning rapporterad:

Vä: Frövisjön, Skultuna 13.6-2.7, där bl.a. bobygge iaktogs 20.6 (Robert Ekberg m.fl.). Där sågs fåglar också enligt följande: 2 ex. 4.8 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 ex. 5.8 (Robert Ekberg). 1 ex. 15.8 (Robert Ekberg m.fl.). 1 ex. 22.8 (Robert Ekberg).

Övriga sjungande fåglar:

Vä: 1-3 sj. Hässlösundet, Irsta 12.5-14.7 (Peter Josefsson m.fl.). 1 sj. Asköviken, V-Barkarö 18-27.5 (Robert Ekberg m.fl.). 1 sj. Kvicksund, Rytterne 21.6 (Kjell Ingeström).

Ha: 1 sj. Freden vid Österängen, Kolbäck 19.5 (Ulf Carlsson).

Ku: 1 sj. Arbogaån vid Stora Skären, Björskog 21.5 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Sa: 1 sj. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo 14.6 (Anders Heurlin, Yngve Wiklund).

Fa: 1 sj. Semla slamdammar, Västanfors 6.6 (Sören Emet m.fl.).

Tio sjungande trastsångare är återigen en mycket låg siffra, och tendensen har varit vikande under åtminstone de senaste 15 åren.

Thomas Pettersson

Härmsångare (*Hippolais icterina*)

Observerad 14.5-14.7. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Ärtsångare (*Sylvia curruca*)

Observerad 4.5-30.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Törnsångare (*Sylvia communis*)

Observerad 7.5-8.9. Ingen särskilt anmärkningsvärd observation rapporterad.

Thomas Pettersson

Trädgårdssångare (*Sylvia borin*)

Observerad 10.5-2.9. Det tidigaste vårfyndet:

Hä: 1 sj. Hällefors 10.5 (Karin Bergh).

Höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Fa: 1 ex. Björkstå, Fagersta, Västanfors 2.9 (Jan Hellström).

Thomas Pettersson

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)

Under "ordinarie" tid observerad 18.4-14.10. Fem vintertid (1.1-31.3; 1.11-31.12):

Vä: 1 m Kristiansborg, Västerås 25.1 (Esbjörn Nordlund). 1 m Vega, Västerås 24-31.3 (Bjarne Eriksson). 1 m Björnögården, Norra Björnö, Västerås 27.3 (Eilis Backström). 1 ex. (kön ej uppgivet) Norra Gryta, Västerås 5.12 (Gunilla Löfberg).

Ha: 1 m Barnängen, Hallstahammar, 25.12 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Kö: 1 f Skogsborg, Köping, 27.1 (Barbro Jönsson).

Li: 1 f Frövi, Näsby 3.11 (gm Jan-Erik Malmstigen). 1 m Hagabergsliden, Lindesberg, Lindes 8-18.12 (Mats Andersson).

Thomas Pettersson

Kungsfågelsångare (*Phylloscopus regulus*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 r. Högbjör skogsväg, Västerås 24.10 (Filip Jansson)*.

Blott det andra fyndet i landskapet. Det första gjordes vid Gränsta i Lundby den 24.10 1995. Det vill säga samma datum som årets fynd.

Markus Rehnberg

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*)

(0 ex., 0 ex., 1 ex., 4 ex.)

Vä: 1 r. Dyvikskvarn, Ängsö 23-24.9 (Johan Karlsson m.fl.).

Fa: 1 ex. Semla slamdammar, Västanfors 17.9 (Leif Lejdellin, Thomas Österholm).

No: 1 sj. Gyttores reningsdamm, Nora 14.5 (Anders Carlberg m.fl.). 1 r. Älvhyttan, Vikar 4.10 (Roland Thuvander).

Antalet tajgasångare i landskapet tenderar att öka. Årets individer är fynd nummer 16-19 i Västmanland och fyndet i Västerås var faktiskt det första för den kommunen. I detta fallet är det också högst troligt att fler än en individ var involverade i uppträdandet. Nedan presenteras även ett tillägg från 2016. Tillägg:

Ha: 1 ex. Årby, Hallstahammar 23.9 2016 (*Stefan Johansson, Ulf Carlsson).

Markus Rehnberg

Grönsångare (*Phylloscopus sibilatrix*)

Observerad 1.5-26.7. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat och inte heller något höstfynd (fr.o.m. 1.8).

Thomas Pettersson

Gransångare (*Phylloscopus collybita*)

(6 h, 6 h, 22 h, 54 h)

Observerad 27.3-15.10. Antalet iaktagna individer (54), merparten sjungande, under häcknings-tid (16.5-31.7) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (15), Köping (5), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (5), Lindesberg (5), Nora (4), Fagersta (3), Skinnskatteberg (6), Ljusnarsberg (1), Ludvika (4), Hällefors (2). Antalet fågeldagar (403) under året fördelade sig månadsvis enligt följande: januari-februari (0), mars (1), april (161), maj (123), juni (15), juli (8), augusti (2), september (80), oktober (15), november-december (0). Den kraftiga ökningen av antalet fynd under häckningstid fortsatte med ännu en ny rekordsumma.

Thomas Pettersson

Lövsångare (*Phylloscopus trochilus*)

Observerad 22.4-1.10. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Kungsfågel (*Regulus regulus*), VU

Ansamlingar (minst 10 ex.) rapporterade vid fem (5) tillfällen, månadsvis fördelade: januari (2), februari (0), mars (2), april-november (0), december (1). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Brandkronad kungsfågel (*Regulus ignicapilla*)

(0 ex, 0 ex., 0 ex. 1 ex.)

Sk: 1 m sj. Broby, Skinnskatteberg 5.4-10.7 (Leif Johansson m.fl.).*

En riktig långstannare blev denna brandkronade kungsfågel som uppehöll sig i ett mindre granbestånd i utkanten av Skinnskatteberg. Fyndet är blott det fjärde att passera de krav som rapportkommittén ställer för att publicera fynd av en ännu så pass sällsynt art i landskapet. Detta är dock en art som ökar och sprider sig i landet och säkerligen kommer antalet fynd att öka när vi väl börjar lära oss skillnaden mellan de båda kungsfågelnas sång. Tidigare fynd har gjorts i Köping (juli 1996), i Västerås (april 2000) och i Surahammar (april 2001).

Markus Rehnberg

Rödihake (*Erithacus rubecula*)

Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Berghamra, Västerås 4-24.1 (Gunnar Lignell). 1 ex. Skälby, Västerås 20.1-4.2 (Torbjörn Hegedüs, Johan Karlsson). 1 ex. Gröna bron, Rytterne 20.1 (Niclas Lignell). 1 ex. Falkenbergskva kvarnen, Västerås 26.1 (Anders Dahllöv). 1 ex. Notudden, Västerås 3-26.12 (Johan Karlsson m.fl.). 1 ex. Steneberg, V-Barkarö 6-10.12 (Richard Lager).

Kö: 1 ex. Arbmansberg, Köping 21.1-4.2 (Per Lindh).

Su: 1 ex. Djupmossen NR, Björkkärret, Sura 1.1 (Sören Larsson). 1 ex. Rävberget, Ramnäs 3.1 (Ralf Lundmark).

Li: 1 ex. Hagabergsliden, Lindesberg, Linde 23.1 (Mats och Ally Andersson). 1 ex. Kägelbanan, Lindesberg, Linde 15.1 (Jan Myhlback).

Nio fynd är gjorda under perioden 1.1-28.12 och två fynd i december.

Anders Carlberg

Näktergal (*Luscinia luscinia*)

Sena fynd (efter 15.8) saknas helt även detta år. Arten är rapporterad mellan 11.5-14.7.

Anders Carlberg

Blåhake (*Luscinia svecica*)

Vår- och sommarfynd (3 ex., 3 ex., 5 ex.):

Vä: 1 f Hässlö, Västerås 14.5 (Bengt Johansson). 1 m Lövsta-pumpen, Askövik, Dingtuna 17.5 (Bengt Johansson). 1 m Isflaksvägen, Hökåsen, Hubbo 23.5 (Stefan Karlsson).

Su: 1 m Storängen, Ramnäs 15.5 (Ralf Lundmark).

Li: 1 m Morskogsjön, Ramsberg 16.5 (Carl Tamario).

Inga sena höstfynd (efter 1.10). Alla höstfynd gjordes mellan 6.8-24.9.

Anders Carlberg

Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*)

(1 h, 3 h, 8 h, 8 h)

Fem (5) konstaterade häckningar (H) har rapporterats från två olika lokaler, enligt följande:

Kö: Sammanlagt tre häckande par Yara, Sjtullen, Köping (Ett par högt upp på kyltornet samt två par högt upp på magasinstacken inne på området.) Under augusti fanns minst 10 ungfåglar inne på industriområdet (Magnus Nyström).

Fa: 2 pulli FSAB, Fagersta, Västanfors (Pentti Korhonen), 1 pull Fagersta Stainless, Västanfors (Bo Persson). De två häckningarna är på olika platser i stålindustrins lokaler.

Tre troliga häckningar:

Vä: 1 ex. varnande Jotsberga, V-Barkarö 21.6 (Johan Karlsson).

Li: 1 par permanent revir Frövifors, Näsby, 6.4-13.6 (Mats Andersson m.fl.), 1 par permanent revir Arvin Meritor och närliggande industribyggnader, Linde 30.4-25.8 (Mats Andersson m.fl.).

Vinterfynd:

Kö: 2 ad. m Yara, Sjtullen, Köping kvar under hela januari. Den sista hanen sågs fram till slutet av februari. Inga fynd i mars 2017. Alltså ingen lyckad övervintring till skillnad från året innan (Magnus Nyström). Utöver rapporter om säkra (H) och troliga häckningar (h) fanns svarta rödstjärtar kvar under en längre tid av häckningssäsongen utan att någon häckning kunnat konstaterats:

Su: 1 m Virsbo bruk, Ramnäs 16.3-15.5 (Mikael Mälberg).

Hä: 1 m Ovako, Hällefors 3.4-21.5, 1 par 8.4 samt 1 f 14.8 (Mikael och Leena Zander m.fl.).

Övriga observationer:

Vä: 1 2K m sj. Ektorpet, Ängsö 2.4 (Niclas Lignell). 2 ff r. Sjöboden, Ängsö 12.4 (Ralf Lundmark, Gustav Renberg). 1 ex. Sorby, Rytterne 21.6 (Ingemari Jansson).

Ha: 1 honf. Lagårdssjön, Kolbäck 17.4 (Ulf Carlsson).

Sa: 1 m sj. Mälby grustag, Västerfärnebo 20.5 (Zsombor Károlyi), 1 honf. Stora torget, Sala 3.8 (Kalle Källebrink).

Su: 1 2K m Sägdammen, Ramnäs 31.3 (Ralf Lundmark).

Li: 3 m sj. Arvin Meritor, Linde 27.5 (Mats Andersson).

No: No: 1 ad. m Pershyttan, Nora 4.4 (Erik Marcusson m.fl.). 1 2K m Älvhyttan, Vikar 1.5 (Roland Thuvander), 1 2K hane Skrikarhyttan, Vikar 16-20.6 (Anders Carlberg), 1 ex. Venen, Vikar 15.10 (Anders Carlberg).

Nb: 1 f Hästbäck, Karbenning 24.3 (Ante Strand).
 Fa: 1 m Semla slamdammar, Västanfors 13.5 (Jan Hellström, Thomas Österholm). Möjligen fanns fler ex. under vår och sommar runt FSAB, Fagersta, Västanfors än de två häckande paren.
 Hä: 2 ex. Mången, Hällefors 6.4 (Nils Hultman).

Anders Carlberg

Rödstjärt (*Phoenicurus phoenicurus*)

(-, 13 H, 10 H, 8 H)

Åtta (8) konstaterade häckningar från följande kommuner: Västerås (3), Sala (1), Norberg (1), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (1). Totalt 4 tidiga fynd (t.o.m. 30.4). Årets första tre rödstjärtar hamnade alla i Surahammars kommun:

Su: 1 m Åsvägen, Ramnäs 24.4 (Ralf Lundmark).
 1 m Baståsen, Sura 24.4 (Mikael Mälberg). 1 m Värmtorp, Sura 24.4 (Ralf Lundmark).

Därefter följde endast ett aprilfynd:

Vä: 1 m Ängsö slott, Ängsö 29.4 (Henry och Inger Hedlund).

Sena fynd efter 1.10:

Fa: 1 1K honf. Fagersta centrum, Västanfors 14.10 (Pentti Korhonen).

Tidigare finns endast två oktoberfynd i Artportalen och detta är dessutom ett fenologirekord med nio dagar.

Anders Carlberg

Buskskvätta (*Saxicola rubetra*)

Årets första buskskvättor:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp 29.4 (Tina Nordberg).
 1 ex. Koldammen, Malmön, Köping 30.4 (Peter Ekelund).

Li: 1 m Nybyn, Näsby 30.4 (Kjell Mattsson).

Årets sista buskskvätta:

No: 1 ex. Venakärret, Vikar 10.10 (Renate Schwencke, Marcus Eriksson).

Tre aprilfynd är ovanligt få. Liksom fjolåret finns även ett oktoberfynd detta år. Det är det fjärde oktoberfyndet i Västmanland och dessutom är det ett fenologiskt rekord med hela sju dagar.

Anders Carlberg

Svarthakad buskskvätta (*Saxicola rubicola*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Hä: 1 m r. Grythyttvikens, Grythyttan, 3-4.4 (Jonny Kvist, Christina Kvist m.fl.)*.

Den svarthakade buskskvättan har tidigare delats upp i en östlig (vitgumpad buskskvätta) och en västlig (svarthakad buskskvätta) art. Detta fyndet är blott den femte som säkert har kunnat föras till den västra arten. Samtliga har noterats i samband med artens vårflytt, mellan 14 mars och 24 april.

Tillägget nedan rör ett fynd som har publicerats tidigare. Från början publicerades den som en svart-hakad buskskvätta. Då arten delades upp i två arter fördes fyndet till gruppen "obestämda" svarthakade buskskvättor och nu efter att ha granskats åter förs den tillbaka till sitt ursprungsfack - svarthakad buskskvätta! Tillägg:

Nb: 1 ad. f. r. Labodasjön, Karbenning, 14-16.3 1992 (Torbjörn Jansson m.fl.)*.

Markus Rehnberg

Stenskvätta (*Oenanthe oenanthe*), NT

Säkra (H) eller troliga häckningar (h) har rapporterats från fjorton (14) olika platser. (5H, 9h). Årets första stenskvätta:

Ha: 1 m Bärsta, Kolbäck 5.4 (Ulf Carlsson).

Sedan följer 13 fynd t.o.m. 15.4. Sena höstfynd (fr.o.m. 1.10):

Vä: 1 honf. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 4.10 (Henry Hedlund).

Kö: 1 honf. Sandsta åkerholme, Munktorp 1.10 (Staffan Ekelund och Peter Ekelund).

Li: 1 f Finnåker, Fellingsbro 4.10 (Bernt Larsson).

Stora ansamlingar om minst 50 ex:

Su: 110 ex. Storängen, Ramnäs 15.5 (Ralf Lundmark). 85 ex. 15.5 Gnien, Ramnäs (Ralf Lundmark).

Fa: 60 ex. Smittsbo, Västanfors 16.5 (Bo Persson).
 50 ex. Tåktbyn, Västanfors 17.5 (Bo Persson).

Anders Carlberg

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

De två första fynden rapporterades den 11.5 resp. 12.5 (se nedan) Därefter följer 32 fynd av 40 fåglar fram t.o.m. 15.5, då arten nog kan anses vara allmänt spridd i landskapet.

Vä: 2 ex. Falkenbergska kvarnen, Västerås 11.5 (Anders Dahllöv).

Ha: 1 ex. Österängen, Kolbäck 12.5 (Ulf Carlsson).

Sena höstfynd (fr.o.m. 1.10):

Su: 1 1K Sägdammen, Ramnäs 3.10 (Ralf Lundmark).

Anders Carlberg

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*), NT/F1

(13 ex., 9 ex., 8 ex., 26 ex.)

Häckning:

Lj: 5 ex. (1 hona+1 2K hane + 3 1K) RälLEN, Ljusnarsberg 21.7-20.8 (Stefan Risberg).

Övriga vår- och sommarfynd:

Kö: 1 m Norsa, Munktorp 16.5 (Kjell Ekelund, Staffan Ekelund), 1 ad. m Karlbergsskogen, Köping 28.5-11.6 (Mikke Brännström m.fl.).

Ku: 1 ex. r Skäret, Björskog 12.5 (Mattis Arveström).

Sa: 1 ad. m sj. Gångar källa, Västerfärnebo 14.5 (Petter Andersson).

Su: 1 2K m sj. Kohagen, Sura 29.5-2.6 (Inger-Marie Carlsen, Ralf Lundmark), 1 sj. Annehill, Ramnäs 29.5 (Ralf Lundmark), 1 sj. Gatstugan, Ramnäs 30.5 (Tom Sävström).

Li: 1 sj. m Grimsö, Ramsberg 19.5 (Johan Månsson), 1 ad. m permanent revir Håkansboda, Ramsberg 22.5-22.6 (Mats Andersson m.fl.), 1 sj. Tempelbacken, Linde 24.5 (Mats och Ally Andersson), 1 sj. Hagabergsliden, Linde 11.6 (Mats och Ally Andersson), 1 sj. Svensnäs, Linde 15.6 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

No: 1 sj. Bergsäng, Nora 22.5 (Anders Carlberg m.fl.), 1 sj. Knutsberg, Nora 24.5 (Anders Carlberg), 1 m permanent revir Dalbotorpravinen, Nora 26.5-25.6 (Carl Tamaris m.fl.), 1 sj. Pershyttan, Nora 6.6 (Erik Marcusson).

Fa: 1 sj. m Linjan, Västanfors 27.5-6.6 (Leif Lejdelin m.fl.), 2 ex. Nedre Flobo, Västanfors 12.7 (Jan Hellström, Staffan Liljeqvist).

Hä: 1 m sj. Vangsviken, Halvarsnoren, Grythyttan 16-18.6 (Jonny Kvist m.fl.).

Höstfynd:

Fa: 1 honf. r Backgården, Västanfors 8.9 (Staffan Liljeqvist, Leif Lejdelin).

Med 26 observerade fåglar varav en säkerställd häckning och några möjliga häckningar (permanent revir och två fåglar i slutet av juli på samma ställe i Fagersta), blev 2017 ett rekordår. Häckningen i Ljusnarsbergs kommun är den första konstaterade i Västmanland under 2000-talet.

Anders Carlberg

Svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*)

Årets första svartvita flugsnappare rapporterades från Hällefors och följande fynd rapporterades under april:

Vä: 1 m Önsta, Skerike, Västerås 29.4 (Lars Sahlin).
 1 m Tidö slott, Rytterne 30.4 (Janne Virking).

Hä: 1 m Vangsviken, Grythyttan 27.4 och 30.4 (Jonny och Christina Kvist). 1 m Loka brunn, Grythyttan 30.4 (Jan Tallmark).

Under hösten (fr.o.m. 15.8) finns nio rapporter om tio fåglar samtliga inom tidsperioden 21 augusti och 7 september enligt följande:

Vä: 1 honf. Solingstorp, Romfartuna 21.8 (Gunnar Lignell).

Kö: 2 honf. Grömsta, Munktorp 21.8 (Tom Sävström).

Su: 1 honf. Surahammar, Sura 21.8. (Mikael och Rose-Marie Mälberg). 1 honf. Sörby, Ramnäs 21.8 och 24.8 (Mikael och Rose-Marie Mälberg).

Fa: 1 ex. Björksta, Fagersta, Västanfors 24.8 (Jan Hellström).

Sk: 1 f Sundsbrotorp, Hed 24.8 Claes-Göran Carlsson).

Hä: 1 honf. Vangsviken, Grythyttan 7.9 (Jonny Kvist).

Inte sedan 2001 har ett så sent "årsförstadata" för arten noterats. Endast fem aprilfynd finns inlagda i Artportalen av fyra fåglar. Den sena våren är utan tvekan den stora anledningen till så få aprilfynd, men arten verkar också minska i vårt land.

Anders Carlberg

Skäggmes (*Panurus biarmicus*)

(3 h-lok, 7 h-lok, 5 h-lok, 3 h-lok)

Funnen på tre (3) lokaler under häckningstid (1.4-31.8), häckning konstaterad vid Hässlösundet, Irsta, genom observation av 2 1K-fåglar den 28.6 (Eilis Backström). Vä: Delområden i Askövikens: 2 ex. Lövsta-pumpen, Dingtuna 7.4-6.5 (Robert Ekberg m.fl.). 2 ex. Spången, Rytterne 1.5-15.7 (Torbjörn Hegedüs, Richard Lager). 5 ex. Rudö, Rytterne 3.5-26.7 (Åsa och Robert Ekberg). 7 ex. Tornudden, V-Barkarö 1.5-28.8 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 4 ex. Bärlingen, Kolbäck 14.7-2.8 (Ulf Carlsson).

Utöver ovannämnda lokaler har skäggmesar observerats under icke-häckningstid på följande lokaler:

Vä: 8 ex. Dyvikskvarn, Ängsö 30.9 (Petter Sahlström).

Kö: 4 ex. Norsa, Munktorp 17.12 (Per Jonsson m.fl.).

Li: 2 ex. Hagabergs reningsdammar, Frövi, Näsby 20.10 (Bo Runesson). 1 sj. Sjömosjön, Fellingsbro 12.11 (Johan Andersson).

Anders Carlberg

Stjårtmes (*Aegithalos caudatus*)

Antal dagar med minst 10 ex. rapporterade, månadsvis fördelade: januari (29), februari (6), mars (0), april (1), maj-juli (0), augusti (2), september (9), oktober (5), november (14), december (11). Största flock:

No: 25 ex. Södra Ås, Nora 31.12.

Jämfört med tidigare år verkar stjårtmesen klara sig rätt bra i våra kommuner.

Anders Carlberg

Sommargylling (*Oriolus oriolus*)
EN

(2, 2, 2, 1)

Sa: 1 sj. Österby, Kumla 29.5 (David Liderfelt).

Något eller några fynd av sommargylling görs så gott som varje år och under 2000-talet saknas fynd endast från tre av åren.

Roland Thuvander

Törnskata (*Lanius collurio*), F1

(11 H, 23 H, 33 H, 28 H)

Observerad 1.5-10.9. Årets första respektive sista fynd för året:

Li: 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro 1.5 (Johan Andersson, Per Andersson).

Vä: 1 1K Hässlösundet, Irsta 10.9 (Eiliss Backström).

No: 1 1K Södra Ås våtmark, Nora 10.9 (Anders Carlberg).

Under året har tjuogoåtta (28) häckningar rapporterats från Västerås (5), Hallstahammar (2), Köping (1), Sala (1), Surahammar (1), Lindsberg (2), Nora (1), Norberg (4), Fagersta (2), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (3), Ludvika (1) och Hällefors (2).

Roland Thuvander

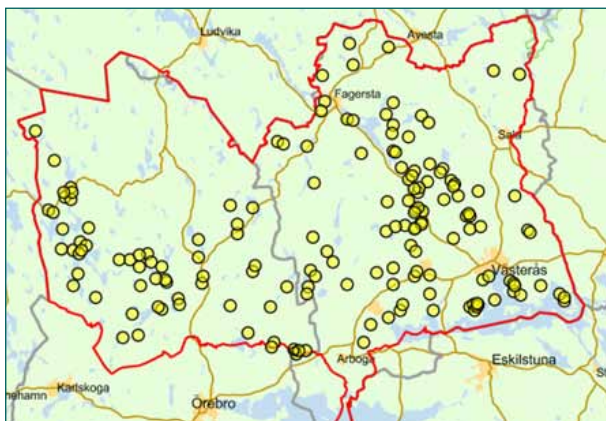
Varfågel (*Lanius excubitor*)

(158, 236 FD, 588 FD, 555 FD)

Säkra och troliga häckningar (0 h, 0 h, 2 h, 4 h) har rapporterats från Sala (1 H), Surahammar (1 H), Fagersta (1h) och Ljusnarsberg (1h). Under vintern spridd och noterad från i stort hela landskapet. Saknas gör endast fynd från i huvudsak skådarfattiga områden (se figur 10). Under året har 190 vinterrevir rapporterats med följande kommuner

med en uppdelning av fynd på för- (1.1-28.2) respektive efterår (1-31.12) 121/69): Västerås (21/9), Hallstahammar (6/3), Köping (17/1), Kungsör (1/0), Arboga (3/2), Sala (12/3), Surahammar (19/6), Lindsberg (17/5), Nora (19/3), Norberg (3/2), Fagersta (7/2), Skinnskatteberg (3/0) och Hällefors (18/3).

Roland Thuvander

Figur 10. Varfågeln i Västmanland under vintern (januari-februari och december) 2017. Varje prick illustrerar rapporterad individ.

Nötskrika (*Garrulus glandarius*)

Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

No: 25 ex. Södra Ås, Nora 9.9 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*), NT

(-, 8 h, 12 h, 11 h)

Under häckningstid (1.2-30.6) rapporterad från tio (10) lokaler om cirka elva (11) par. Dessa fördelade sig på Västerås (3), Hallstahammar (1), Sala (4), Lindsberg (1) och Nora (2). Årets 241 fågeldagar (-, 85 FD, 215 FD, 241 FD) fördelade sig på januari (37), februari (50), mars (3), april (0), maj (2), juni (3), juli (43), augusti (45), september (121), oktober (17), november (8) och december (12). I ovanstående antal inkluderas alla fynd, även sådana som har rapporterats som tjocknäbbad eller som smalnäbbad nötkråka. Särskilt noterbart är att drygt 42 % (101 FD) av årets totalt 241 fågeldagar är från matningen vid Skillberg i Fläckebo. Här noterades som mest sju nötkråkor under föråret och fyra under efteråret.

Nötkråkor uppvisande den smalnäbbad rasens (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*) karaktärer (1 ex, 5 ex, 5 ex, 8 ex.):

Ha: 3 ex. Barnängen, Hallstahammar 4.7 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Nb: 1 ex. Tingshusparken, Norberg 13.7 (Torbjörn Jansson).

Fa: 2 ex. Fagersta, Västanfors 14.8 (Pentti Korhonen). 1 ex. Björksta, Fagersta, Västanfors 27.9 (Jan Hellström). 1 ex. Per-Ols, Fagersta, Västanfors 27.9 (Leif Lejdelin).

Roland Thuvander

Kaja (*Corvus monedula*)

Fynd rörande större ansamlingar (minst 1 000 ex.):

Vä: 2000 ex. Gryta soptipp, Västerås 6-7.1 (Markus Rehnberg m.fl.). 1000 ex. Norra Skiljebo, Västerås 22.2 (Mona Löfgren).

Kö: 2000 ex. Köpings hamn, Köping 19.7 (Peter Ekelund). 1800 ex. Tunadal, Köping, 16.10 (Staffan Ekelund). 1600 ex. Centrum, Köping, 6.11 (Staffan Ekelund). 2000 ex. Tunadal, Köping, 20.11 (Staffan Ekelund).

Ar: 1000 ex. Ytter-Berga, Medåker 5.11 (Hans Norelius).

Sa: 1500 ex. Prästgårdsviken, Fläcksjön, Fläckebo 16.9 (Bengt Ottosson).

Roland Thuvander

Råka (*Corvus frugilegus*)

(-, 141 FD, 187 FD, 187 FD)

Råkans uppträdande i Västmanland sammanfaller huvudsakligen med dess flytt till och från deras förmodade häckningsområden i Uppland eller i Finland. Således passerade merparten av årets råkor under mars respektive oktober. Årligen görs några

enstaka vinter- respektive sommarfynd, så även i år (se figur 11). Under hela året rapporterades sammanlagt 187 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (4), februari (23), mars (64), april (22), maj (3), juni (0), juli (1), augusti (1), september (3), oktober (59), november (7), december (0). Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8):

Kö: 1 ex. Cementtippen, Malmön, Köping 6.5 (Mikke Brännström m.fl.).

Su: 1 ex. Storängen, Ramnäs 6.5 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Fa: 1 str. (V) Bockmurholmen, Västervåla 29.7 (Jan Hellström, Sören Emet), 2 ex. Smittsbo, Västanfors 3.5 (Jan Hellström m. fl).

Sk: 1 ex. Masbo, Skinnskatteberg 17.5 (Johan Ehrlen).

Roland Thuvander

Korp (*Corvus corax*)

Fyra större (minst 50 ex.) ansamlingar har noterats under året:

Vä: 50 ex. Gryta soptipp, Västerås 6.1 (Markus Rehnberg).

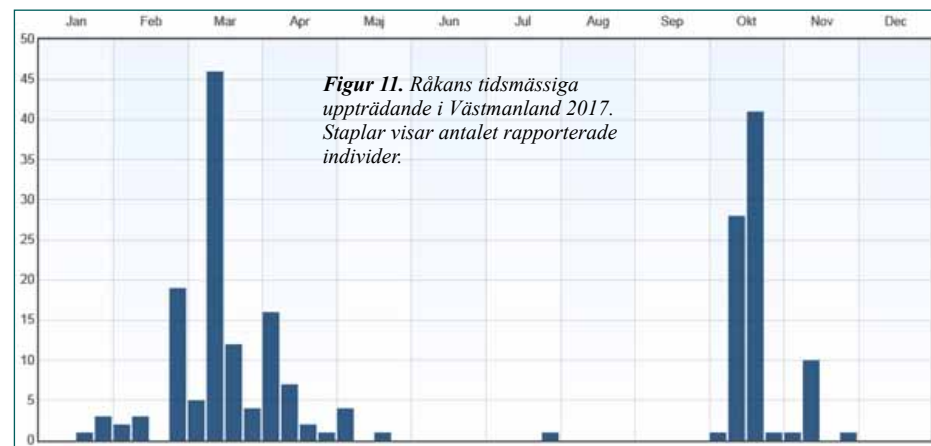
Su: 80 ex. Lisjö ängar, Sura 16.2 (Mikael Mälberg).

Hä: 80 ex. Småsjömarken, Hällefors 27.1-1.3 (Steve Dahlfors, Nils Hultman). 50 ex. Grässjön, Hällefors 31.12 (Jonny Kvist, Christina Kvist).

Roland Thuvander

Stare (*Sturnus vulgaris*)

Under vintermånaderna (januari, februari och december) har sjuttio (70) fågeldagar (FD) rapporterats med följande kommun- respektive månadsvisa

Figur 11. Råkans tidsmässiga uppträdande i Västmanland 2017. Staplar visar antalet rapporterade individer.

fördelning; Västerås (0, 3, 23), Hallstahammar (4, 2, 1), Arboga (0, 0, 30), Sala (0, 0, 3), Lindesberg (1, 0, 0) och Norberg (3, 0, 0). Större (minst 400 ex.) ansamlingar:

Vä: 600 ex. Tornudden, Askövik, V.-Barkarö 14.6 (Bengt Stridh m.fl.). 500 ex. Askövik 8.9 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 500 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 17.7 (Daniel Hedenbo). 400 ex. Strömsvik, Kolbäck 8.9 (Jacob Rudhe).

Kö: 500 ex. Norsa, Munktorp 15.6 (Leif Johansson, Leif Edberg).

Roland Thuvander

Bofink (*Fringilla coelebs*)

Under vintermånaderna (januari, februari och december) har sammanlagt nittio (90) bofinkar rapporterats från Västerås (18, 7, 11), Hallstahammar (1, 1, 0), Köping (2, 0, 4), Sala (1, 0, 1), Surahammar (6, 3, 7), Lindesberg (0, 2, 9), Nora (0, 1, 6), Norberg (1, 0, 0), Fagersta (5, 0, 1), Skinnskatteberg (0, 0, 1) och Hällefors (1, 0, 1). Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Kö: 500 r. Romma, Västra Skedvi 25.3 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund).

Su: 500 r. Lisjö ängar, Sura 26.3 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). 500 r. Lisjö ängar 10.4 (Ralf Lundmark).

Gunilla Hammarström

Bergfink (*Fringilla montifringilla*)

Under vintermånaderna har sammanlagt 57 bergfinkar med följande kommun- respektive månadsvisa

fördelning; Västerås (3, 1, 1), Hallstahammar (0, 1, 0), Köping (1, 0, 42), Lindesberg (1, 0, 0), Nora (0, 0, 1), Fagersta (1, 1, 1), Skinnskatteberg (1, 0, 0) och Hällefors (2, 0, 0). Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Vä: 500 r. Frövisjön, Skultuna 17.4 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). 500 r. Frövisjön 26.4 (Pentti J. Tatti). 600 r. Lövsta-pumpen, Askövik, Dingtuna 22.9 (Janne Virking, Pontus Lindberg). 2000 r. Frövisjön 11.4 (Pentti J. Tatti m.fl.). 2000 ex. Berga, Skultuna 16.4 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Kö: 1000 r. Löten, Himmeta 10.10 (Staffan Ekelund).

Sa: 1200 r. Lundbacken, Västerfärnebo 14.4 (Kalle Källebrink).

Su: 500 ex. Skogsmuren, Muren, Ramnäs 12.4 (Sören Larsson). 800 r. Färmansbo, Ramnäs 25.4 (Ralf Lundmark). 3000 r. Lisjö ängar, Sura 10.4 (Ralf Lundmark). 3500 r. Lisjö ängar 25.4 (Ralf Lundmark)

Gunilla Hammarström

Steglits (*Carduelis carduelis*)

Fyra häckningsindikerande fynd har rapporterats under året:

Vä: 1 ex. föda åt ungar Vetterslund, Västerås 30.6 (Kaj Engberg). 1 1K pulli/nyligen flygga ungar Gideonsberg, Västerås 9.7 (Thomas Pettersson).

Ha: 1 ad. föda åt ungar Näs, Hallstahammar 30.6 (Daniel Hedenbo).

Li: 2 1K Östra Öskevik, Linde 4.7 (Hans Norelius).

Större (minst 100) ansamlingar:

Vä: 100 ex. Lövsta, Tillberga 3-8.1 (Stefan Karls-

son m.fl.). 100 ex. Trådarängarna, Irsta 18.9 (Leif Hägg). 150 ex. Solberga, Skultuna 12.1 (Pontus Lindberg). 200 ex. Hedensberg, Tillberga 7-10.1 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Ku: 210 ex. Örberga, Björskog 7.1 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Sa: 100 ex. Väster Bännbäck, Möklinta 3.11 (Maud Andersson m.fl.).

Från vintermånaderna (januari, februari och december) rapporterades cirka 2400 steglitsor. Cirka två tredjedelar noterades under januari, då några större flockar noterades i Västerås och Kungsörs kommuner (se ovan). Under vintermånaderna har steglits främst noterats landskapets södra och östra delar, men fynd är även gjorda i Hällefors (se figur 12)

Gunilla Hammarström

Grönsiska (*Spinus spinus*)

Rapporter om större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Ha: 110 ex. Österängen, Kolbäck 21.1 (Jacob Rudhe, Therése Andersson).

Su: 150 ex. Äsvägen 5, Ramnäs, Ramnäs 25.4 (Ralf Lundmark).

Li: 100 ex. Morskogsjön, Lindesberg 26.8 (Anders Hutter).

No: 100 ex. Södra Ås, Nora 9.9 (Anders Carlberg).

Fa: 125 ex. Östra Uggelbo, Västanfors 1.4 (Bo Persson). 100 ex. Andra sidan, Fagersta, Västanfors 2.4. (Pentti Korhonen).

Gunilla Hammarström

Hämpling (*Linaria cannabina*), VU

Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 20 r. Askövik, Dingtuna/Västerås-Barkarö 12.4 (Pentti J. Tatti). 25 ex. Askövik 27.8 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). 20 ex. Askövik 11.9 (Janne Virking).

Ha: 20 r. Lagårdssjön, Kolbäck 23.4 (Jacob Rudhe). 40 ex. Lagårdssjön 30.4 (Ulf Carlson).

Kö: 70 ex. Cementatippen, Köping 23.9 (Peter Ekelund). 40 ex. Köpings hamn, Köping 23.9 (Peter Ekelund).

Li: 40 ex. Nederby, Fellingsbro 10.9 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Gunilla Hammarström

Vinterhämpling (*Linaria flavirostris*) EN

(568 FD, 1030 FD, 1137 FD, 2837 FD)

Sett till antalet fågeldagar, ett rekordartat uppträdande med följande månadsvisa fördelning: januari (195), februari (105), mars (395), april (1701), maj (12), juni-september (0), oktober (187), november (63), december (100). De största ansamlingarna:

Vä: 80 ex. Hangarbacken, Rytterne 2.2 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: 80 r. Sandsta, Munktorp 31.3 (Staffan Ekelund). 142 r. Sandsta, Munktorp 2.4 (Staffan Ekelund m.fl.). 100 r. Myra, Kolsva 13.12 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Ar: 100 ex. Viby, Arboga 1.1 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Sa: 110 r. Lundbacken, Västerfärnebo 14.4 (Kalle Källebrink). 250 r. Hällby, Västerfärnebo 14.4 (Kalle Källebrink).

Su: 80 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 31.3 (Ralf Lundmark). 110 r. Gnien, Ramnäs 10.4 (Ralf Lundmark m.fl.).

Gunilla Hammarström

Gräsiska (*Acanthis flammea*)

Från perioden 1 januari till 31 mars finns tre (3) rapporter om större antal (fler än 199 ex.):

Vä: 500 ex. Lövsta, Tillberga 8.1 (Pentti J. Tatti).

Li: 200 ex. Kullen, Nederby, Fellingsbro 1.2 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Hä: 200 ex. Hällefors 14.3 (Mikael Zander, Leena Zander).

Under perioden 1 september till 31 december finns fyra (4) rapporter om större antal (minst 199 ex.):

Vä: 200 r. Lögärängen, Västerås 14.11 (Janne Virking, Gunilla Virking). 250 r. Tornudden, Askövik, V.-Barkarö 15.11 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 200 ex. Skanssjön, Hallstahammar 9.11 (Ulf Carlson).

Kö: 200 ex. Västlandasjön, Kolsva 28.10 (Leif Johansson, Leif Edberg).

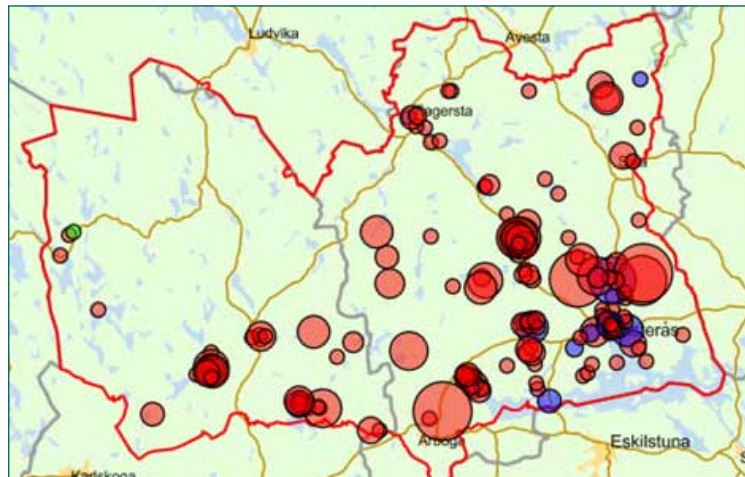
Su: 200 ex. Östersjön, Sura 2.12 (Tom Sävström).

Inget fynd har rapporterats under häckningstid (16.5-15.7).

Gräsiskor med ett utseende som kan tillskrivas rasen *Acanthis flammea cabaret*, så kallade brunsisckor, har under året rapporterats med 38 ex. Det tidsmässiga uppträdande faller under föråret in på januari (6), februari (5), mars (20) och maj (1) samt under efteråret på september (1), oktober (2) och december (3). Den geografiska fördelningen var Västerås (1), Köping (2), Surahammar (10), Nora (23), Fagersta (1) och Hällefors (1).

Gräsiskor med ett utseende som kan tillskrivas rasen

Figur 12. Vinterfynd av steglits i Västmanland 2017. Desto fler individer, desto större punkt. Punkternas färg relaterar till rapporterad aktivitet. Röd = stationär, blå = okategoriserad, grön = häckningskriterie (sång)

Acanthis flammea exilipes, så kallade snösiskor har under året rapporetrats med totalt 106 ex., vilka fördelas på föråret (1.1-21.2 samt 16.4; 102 ex.) respektive efteråret (15.10-17.12; 4 ex.). Den kommunvisa fördelningen var Västerås: (10/0), Hallstahammar (7/2), Surahammar (68/0), Lindesberg (2/0), Örebro (2/0), Nora (1/0), Fagersta (1/2), Skinnskatteberg (1/0), Ludvika (6/0) och Hällefors (4/0).

Merparten (95 %) av årets snösiskor noterades i januari och februari. Återstår att se om det i framtiden kommer att vara lika roligt att rapportera snösiskor nu när dess artstatus har devalverats till enbart ras under gräsiska.

Gunilla Hammarström, Markus Rehnberg

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*)

(7 ex., 15 ex., 54 ex., 28 ex.)

Av bändelkorsnäbb noterades sammanlagt 28 ex. under året. Den kommunvisa fördelningen var Hallstahammar (1), Surahammar (8), Lindesberg (2), Nora (5), Fagersta (1), Ljusnarsberg (10) och Hällefors (1) och den månadsvisa fördelningen var januari (1), februari (1), mars (4), april-juni (0), juli (15), augusti (4), september (2), oktober (1) samt november-december (0). Årets störst ansamling:

Lj. 10 ex. Djupdalshöjden, Ljusnarsberg 19.7 (Stefan Risberg).

Gunilla Hammarström

Mindre korsnäbb (*Loxia curvirostra*)

Under året har tolv (12) fynd som rör flockar om minst 20 fåglar förmedlats. Dessa fördelar sig på januari (4), februari (1), mars-maj (0), juni (4), juli (1), augusti (0), september (1), oktober-november (0) och december (1). Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

Figur 13. Större korsnäbb i Västmanland 2017. Samtliga platser med fynd. De olika symbolerna i bilden visar respektive fyndplats status i Artportalen. Gröna cirklar = allmänna lokaler gula cirklar = privata lokaler och gula trianglar = lokaler som inte har kopplats till någon huvudlokal.

Kö: 30 ex. Tvetalund, Himmeta 12.6 (Markus Rehnberg).

Su: 30 ex. Kroksundskogen, Sura 16.9 (Sören Larsson, Greta Larsson). 30 ex. Långsjön, Sura 21.12 (Tom Sävström).

Li: 30 ex. Hagabergsliden, Lindes 15.6 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Fa: 25 ex. Saxberget, Västanfors 29.1 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

Hä: 25 ex. Trolljärmen, Grythyttan 1.1 (Oskar Wändell).

Gunilla Hammarström

Större korsnäbb (*Loxia pytyopsittacus*)

(8, 30, 126, 103)

Etthundratte (103) observationer fördelat på januari (20), februari (9), mars (14), april (15), maj (8), juni (5), juli (2), augusti (6), september (5), oktober (14), november (5) och december (0). Inga uppgifter som tyder på häckning har förmedlats under året. Årets fyndbild illustreras av figur 13.

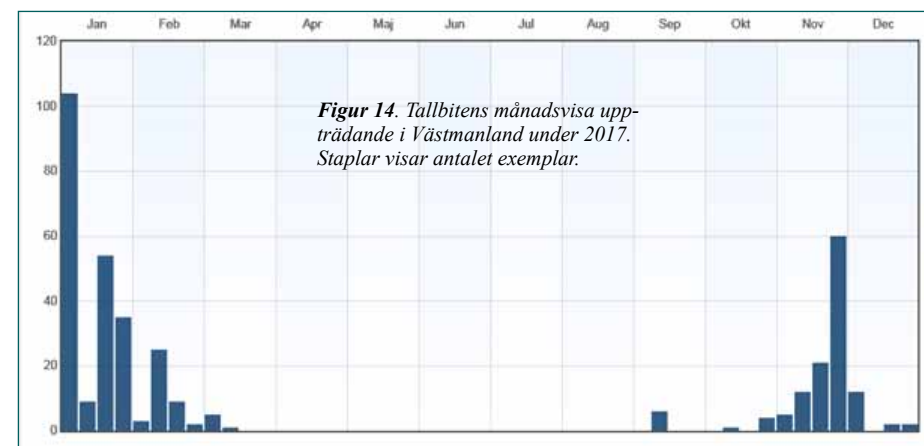
Gunilla Hammarström

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*), VU

(-, 84 ex., 91 ex., 59 ex.)

Under året noterad mellan 15 maj och 21 augusti. Under den perioden bokfördes femtionio (59) sjungande hannar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (2), Sala (3), Surahammar (5), Lindesberg (11), Nora (14), Norberg (1), Fagersta (13), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1) och Hällefors (1). Inga övriga omständigheter som tyder på häckning har noterats under året.

Gunilla Hammarström

Figur 14. Tallbitens månadsvisa uppträdande i Västmanland under 2017. Staplar visar antalet exemplar.

Tallbit (*Pinicola enucleator*), NT

(-, 506 FD, 97 FD, 429 FD)

Årets uppträdande illustreras genom figur 14. Här kan du notera att störst antal fanns i landskapet i början av året. Där efter började antalet att ebba ut och vårens sista tallbit hördes vid Morskogasjön i Ramsberg den 11.3 (Mats Andersson, Ally Andersson). Ovanligt tidiga var höstens första (6 ex.) tallbitar som redan den 10 september siktades vid Baståsen i Sura (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). Därefter tycktes mönstret bli mer normalt med fynd från och med 9 oktober till årets slut.

Större flockar (minst 18 ex.) som samtliga gjordes inom Surahammars kommun:

Su: 18 ex. Djupramsberget, Ramnäs 3.1 (Ralf Lundmark). 40 ex. Salsmossen, Ramnäs 3.1 (Ralf Lundmark). 27 ex. Stormossen, Ramnäs 7.1 (Ralf Lundmark). 15 ex. Hedströsparken, Sura 23.1 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 27 ex. Djupramsberget 30.11 (Ralf Lundmark).

Gunilla Hammarström, Markus Rehnberg

Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)

Tio (10) fynd om minst 25 fåglar har rapporterats: Vä: Max. 30 ex. Ekliden, Skerike, Västerås 28.1-26.2 (Peter Josefsson m.fl.).

Kö: 25 ex. Norsa, Munktorps 4.1 (Peter Ekelund). 25 ex. Bergtorpet, Kolsva 7.1 (Sven-Arne Örn, Yvonne Örn).

Sa: 30 ex. Ol-Mats, Västerfärnebo 18.1 (Berndt Söderlund).

Su: 30 ex. Skogsmuren, Ramnäs 6.1 (Pia Hagfors).

Li: 25 ex. Östra Bor, Lindes 10.1 (Kjell Mattsson).

Fa: 25 ex. Andra sidan, Västanfors 1.2 (Jan Lejdelin). 25 ex. Backgården, Västanfors 16.12 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

Sk: 28 ex. Laggårbo, Skinnskatteberg 18.2 (Jan Eriksson, Gunnar Eriksson).

Hä: 42 ex. Hällefors 11.2 (Leena Zander m.fl.).

Gunilla Hammarström

Stenkäck (*Coccothraustes coccothraustes*)

Endast en häckning har rapporterats:

Kö: 1 1K Norsa, Munktorp 28.6 (Peter Ekelund).

Under vintermånaderna (1.1-28.2 och 1-31.12) har sammanlagt 297 fåglar rapporterades från Västerås (145, 54, 16), Hallstahammar (17, 9, 3), Köping (7, 9, 3), Arboga (6, 0, 0), Surahammar (1, 1, 4), Lindesberg (20, 5, 0) och Fagersta (2, 4, 2). Större (minst 12 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 23 ex. Lindsnäs, Dingtuna 1.1-19.2 (Henry Hedlund m.fl.). Max 14 ex. Berghamra, Västerås 23.1-20.2 (Gunnar Lignell). Max 16 ex. Hökåsen, Hubbo 11-23.2 (Stefan Karlsson). 12 r. Skattgården, Dingtuna 15.5 (Marjatta Ericson). 12 r. Norra Gryta, Västerås 15.5 (Lars Dahlberg).

Kö: 15 ex. Nibble backe, Köpings 24.9 (Mikke Brännström).

Li: 12 ex. Skomakaregatan, Frövi, Näsby 24.9 (Jan-Erik Malmstigen).

Gunilla Hammarström

Lappsparrv (*Calcarius lapponicus*), VU

(65 FD, 31 FD, 30 FD, 13 FD)

Lappsparrvens antal i Västmanland tenderar att

minska. I år endast tolv (12) observationer om 13 individer, vilket i och för sig är lika med året innan. Sett i ett längre perspektiv ses dock färre lappsparvar i landskapet nu än vad som var fallet under 1970- och 1980-talen.

I figur 15 illustreras antalet rapporterade lappsparvar i Västmanland uppdelat per år. Under 1990-talet och fram till idag utmärker sig vissa år med många fynd. År 1995 ökade antalet tack vare ett sent väderomslag i slutet av april, vilket medförde att sträcktet haltade och många lappsparvar kunde då hittas i det snötäckta landskapet.

Under 2010 är det främst antalet höstfynd som utmärker sig. Vad som ligger bakom detta är osäkert. Det skulle eventuellt kunna kopplas till specifika omständigheter i lanbruksområdet det året, men skulle även kunna kopplas till en lyckosam häckningssång. Årets samtliga fynd:

Vä: 2 ex Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 26.4 (Gunnar Steinholtz).

Su: 1 ex. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 14.4 (Ralf Lundmark). 1 ex. Gnien, Ramnäs 18.9 (Ralf Lundmark). 1 r. Lisjö ångar, Sura 26.9 (Mikael Mälberg). 1 ex. Högbymaden, Gnien 3.10 (Ralf Lundmark).

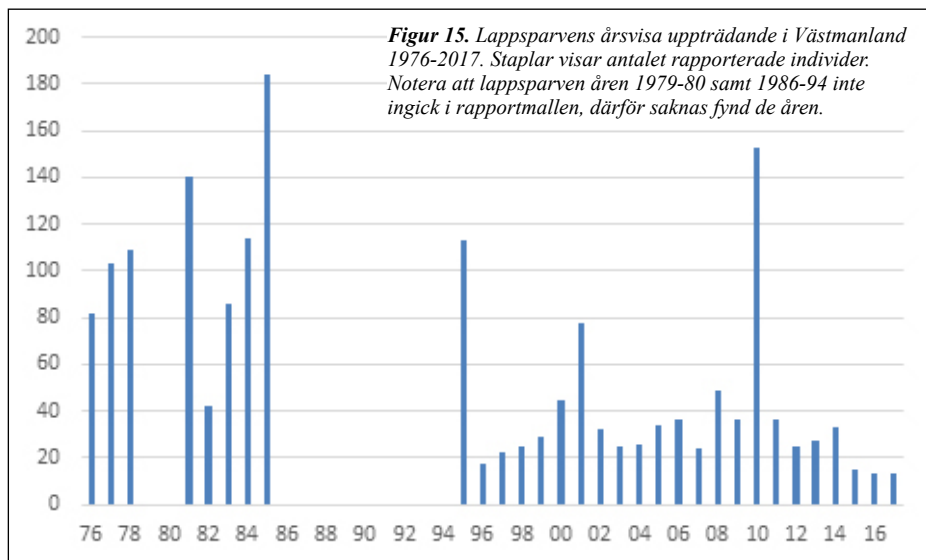
Li: 1 ex. Bläsåsen, Näsby 14.4 (Tomas Axén Haraldsson).

No: 1 m Södra Ås, Nora 25.4 (Anders Carlberg). 1 ex. Bergsmanshyttan, Nora 28.9, 1.10 och 7.10 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ex. Smittsbo, Västanfors 25.3 (Thomas Österholm m.fl.).

Lu: 1 ex. Hötjärn 24.9 (Bertil Rahm).

Lillebror Hammarström, Markus Rehnberg

Snöspärv (*Plectrophenax nivalis*)

(4 FD50, 12 FD50, 7 FD50, 2 FD50)

Likt lappsparven tenderar snöspärvens antal i landskapet att minska och de lite större flockarna uteblir allt oftare. Under föråret (2.2-16.4) noterades vid sextio (60) tillfällen om minst 557 fågeldagar (FD) och under efteråret (24.10-29.12) noterades vid endast tolv (12) tillfällen om minst 63 fågeldagar (FD). Fynd om minst 50 ex. har under året noterats vid endast två tillfällen:

Ar: 60 r. Viby storäng, Arboga, 9.3 (Göran Nilsson).

Li: 50 r. Västvalla, Fellingsbro 23.3 (Johan Wretenberg).

I övrigt har snöspärv noterats enligt följande kommunvisa uppdelning:

Vä: Under våren (23.2-25.3) sju (7) observationer om minst 149 fågeldagar (FD). Största antal: 40 r. Rebbo, Tillberga 15.3 (Stefan Karlsson). Under efteråret endast två observationer. 1 r. Tå, Romfartuna 20.10 (Joachim Karlsson). 1 förbif. Asköviken, V.-Barkarö 29.12 (Inger-Marie Carlsen).

Sa: Fyra fynd (30 FD) fördelat på två (21 FD) under våren (15.3-1.4) samt två (9 FD) under hösten (29.10-4.12). Största antal: 20 r. Svedbo, Västerfärnebo 15.3 (Janne Virking).

Ha: Under våren (1-24.3) sex (6) observationer om 42 fågeldagar (FD).

Su: Under våren (12-27.3) sju (7) observationer om minst 33 fågeldagar (FD). Största antal: 18 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 13.3 (Sören Larsson m.fl.). I övrigt: 9 str. (S) Magsjömaden, Ramnäs

30.11 (Tom Sävström).

Kö: Max 40 r. Davids backe, Himmeta 5-8.3 (Stafan Ekelund m.fl.). Totalt 80 fågeldagar (FD).

Ar: 60 r. Viby storäng, Arboga 9.3 (Göran Nilsson).

Fa: Under våren (12-25.3) åtta (8) observationer om minst 21 fågeldagar (FD).

Sk: Två fynd under våren (10 FD). 6 förbif. Vättergården, Skinnskatteberg 7.3 (Leif Johansson). 4 r. Skommarbyn, Skinnskatteberg 13.3 (Leif Edberg).

Li: Under föråret (2.2-23.3) fyra (4) observationer om minst 109 fågeldagar (FD). Största antal: 50 r. Västvalla, Fellingsbro 23.3 (Johan Wretenberg). Under hösten (24-29.10) tre (3) observationer om 12 fågeldagar (FD).

No: Under våren (12-18.3) tre (3) observationer om minst 21 fågeldagar (FD). Största antal: 14 r. Bergsmanshyttan, Nora 18.3 (Anders Carlberg). Under hösten: 1 hona r. Bergsmanshyttan, Nora 11.10 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 4 r. Nora Bangård, Nora 25.11 (Gunde Persson m.fl.).

Hä: Under våren (12.3-16.4) sex (6) observationer om 10 fågeldagar (FD). Under hösten (24-29.11) två observationer om 31 fågeldagar (FD).

Lu: "noterad" str. (N) Hötjärn, Hötjärns omr. 26.3 (Bertil Rahm).

Markus Rehnberg

Gulspärv (*Emberiza citrinella*)

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: 100 ex. Skålby, Skultuna 14.1 (Richard Lager). 250 ex. Blåbandsbacken, Rytterne 16.1 (Janne Virking). 100 ex. Rudö, Rytterne 18.2 (Peter Josefsson). 100 ex. Rudö 21.11 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Ha: 200 ex. Storängen, Kolbäck 16.1 (Ulf Carlsson).

Kö: 350 ex. Köpings hamn, Köping 4-5.1 (Peter Ekelund, Per Jonsson). 100 ex. Stegrind, Himmeta 21.11 (Kjell Ekelund). 200 ex. Köpings hamn 25.12 (Peter Ekelund).

Sa: 200 ex. Västerbo, Möklinta 25.1 (Maud Andersson). 100 ex. Svedboäng, Västerfärnebo 7.2 (Berndt Söderlund).

Su: Max 350 ex. Kungshammar, Ramnäs 12.1 (Ralf Lundmark m.fl.). 150 ex. Seglingsberg, Ramnäs 21.1 (Ralf Lundmark, Hanna Lundmark). 120 ex. Lisjö, Sura 21.1 (Ralf Lundmark, Hanna Lundmark). 100 ex. Kungshammaren, Ramnäs 5.3 (Inger-Marie Carlsen). 250 ex. Kungshammar 12.12 (Tom Sävström).

Fa: 100 ex. Öster Mursjön, Västervåla 3.11 (Bo Persson).

Lillebror Hammarström

Ortolanspärvar (*Emberiza hortulana*), VU/F1

(53 sj., 43 sj., 31 sj., 26 sj.)

Tjugosex (26) sjungande hannar har rapporterats under häckningstid med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Hallstahammar (1), Kungsör (22), och Fagersta (2). Inga konstaterade häckningar. Detta är det lägsta antalet sjungande hanar sedan 2011.

Lillebror Hammarström

Sävspärv (*Emberiza schoeniclus*)

Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Hässlö, Västerås 18.2 (Marcus Teveborg). Minst 2 ex. Lillåudden, Västerås 16-27.12 (Inger-Marie Carlsen m.fl.).

Su: 1 f Virsbo bruk, Ramnäs 28.1 (Mikael Mälberg).

Lillebror Hammarström

Referenser

Petersson, Thomas (2018). Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu. En levande publikation på webben, ständigt utvecklad och aktualiserad. <http://vastmanlandsfaglar.se/>.

Tack för att ni rapporterar!

När det kommer till granskning (validering) av fynd så har vi som arbetar med det fått vetskap om att ett fåtal rapportörer tycker att det är frustrerande att rrk "hela tiden" kommer med backingar om rapporterade fynd. Det kanske därför är på sin plats med ett litet klargörande.

Vi i rrk strävar efter att det material som hamnar i artportalen blir så komplett och korrekt som bara möjligt. Därför behöver vi ibland be om kompletteringar. Vi hoppas att ni som rapporterar kan ha överseende med detta och att ni fortsätter att stå ut med att rrk ställer frågor om vissa fynd.

Slutligen vill vi uppmanar att ni använder kommentarsfältet. Det kan ge oss ovärderlig tilläggsinformation. Se sid. 75.

Uggleveckorna i Västmanland 2017 och 2018

Att lyssna på ropande ugglor under en vintervinternatt är en stor naturupplevelse inte bara för speciellt fågelintresserade personer. De här två senaste åren har det inte varit en självklarhet att få vara med om den upplevelsen.

I den här rapporten redovisas resultatet från ugglelyssnarveckorna 2017 och 2018 samt några tillbakablickar på föregående säsonger. Det är 16:e och 17:e säsongen i rad som VOF arrangerade ugglelyssnarveckan. Lyssnarveckorna under de två senaste åren genomfördes under samma period som alla föregående åren, d.v.s. vecka 12.

För många ugglelyssnare handlar det om att lyssna in så många uggingdivider som möjligt under veckan. Resultatet i tabellen visar en kommunvis fördelning av antalet individer som hörts och i några fall setts under ugglelyssnarveckorna.

Förutsättningar 2017

2016 var ett bottenår i smågnagarcykeln vilket normalt innebär att 2017 skulle vara första uppgångsåret. Vintern var mild med flera varmluftinbrott och snö som blev kvar en lite

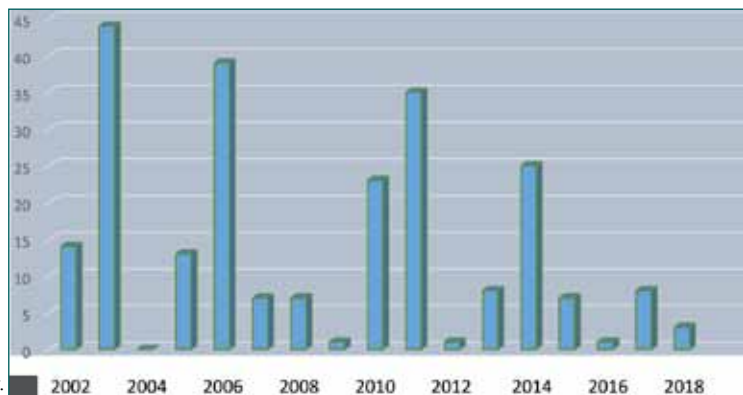
längre period föll inte förrän i sista halvan på februari. Vädret under lyssnarveckan var överlag ganska bläsigt men åtminstone tre fina ugglelyssnarkvällar kunde vi avnjuta.

Totalt registrerades 276 ugglor under veckan att jämföra med året innan då det var 163 ugglor. Så långt är allt gott.

Förutsättningar 2018

Under januari och februari var det rikligt med smågnagarspår i snön. Vart efter att snötäcket blev djupare (mellan 50-60 cm i skogslandet och Bergslagen) minskade också spårloporna uppe på snön. I samband med blötsnö den 8-9 mars och kyla därpå bildades skare och förekomsten av smågnagare kunde inte följas längre. Det djupa snötäcket i skogslandet och Bergslagen bör ha försvårat för ugglorna att nå sina bytesdjur.

Som helhet har uggleveckan varit intressant med ganska många rapporter om ropande ugglor över vissa delar av landskapet och oväntat tyst i andra delar. Totalt har 355 ugglor registrerats i landskapet. Eftersom en del skogsområden inte varit möjliga att besöka p.g.a. snömängderna vintern 2018 kan resultatet från

Diagrammet visar förekomsten av revirhållande pärlugglor i Surahammars kommun under perioden 2002 t.o.m. 2018. Diagrammet ger också en bra bild av svängningarna mellan åren av "skogsugglorna" inom hela landskapet.

uggleveckan kanske tolkas som att 2018 skulle bli ett ganska bra uggleår, andra uppgångsår i ugglepopulationerna. Ugglorna skulle därmed följa de populationssvängningar som vi tidigare varit vana vid och nu förväntat oss. Så blev dock inte fallet!

Varför får vi inte några toppår längre?

Jag har i tidigare rapporter nämnt att ugglelyssnarveckan nu genomförts så många år att det är möjligt att börja skönja trender i ugglepopulationerna. Hela materialet för hela landskapet är dock inte användbart för sådana analyser. Det beror på allt för stor variation i lyssnaraktivitet i olika delar av landskapet mellan åren, men genom att analysera resultatet i delar av landskapet får vi ändå värdefull information kring våra ugglor.

Inom Surahammars kommun har avlyssningen genomförts med samma metod hela perioden 2002-2018. Därför använder jag resultatet av ropande pärlugglor i Surahammars kommun för att visa den senaste 17-års periodens fluktuation hos de "skogshäckande ugglorna" (figur 1). Det visar att vi för "skogsugglorna" haft endast fyra toppår (2003, 2006, 2011 och 2014) under perioden. Av årets förväntade uppgångsår blev intet. Sorkpopulationen kraschade under vintern.

Hur går det för de ugglor som lever i mer kulturpräglade miljöer som kattuggla, hornuggla och berguv? Här ser vi en splittrad bild i landskapet som jag tolkar främst beror på variation i avlyssningsmetod mellan

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

Slaguggla

åren. Inom Skinnskattebergs kommun registreras det flest kattugglor i landskapet. Dessutom ger det materialet sken av att kattugglan ökar i kommunen. I verkligheten handlar det mer om att ugglelyssnarna fått bättre kunskap och blivit effektivare att leta upp kattugglorna. Inom Västerås kommun fastställdes en gållande inventeringsmetod fr.o.m. 2017. Den metoden har nu använts under två säsonger och kommer att bli allt mer värdefull med åren för att vi skall få bättre kunskap kring situationen för de ugglearter som lever nära oss.

Resultat

I tabellerna på sid 72 anges antalet ugglor som registrerats inom varje kommun.

Berguv: 2018 rapporterades något fler berguvar i landskapet än på många år, anledningen beror främst på ökat eftersök. Antalet lokaler med ropande uvar var sex och alla var belägna i kulturpräglade miljöer.

Hökuggla: Hösten 2016 inträffade en invasion av hökuggla i de mellersta och södra delarna av landet vilket även Västmanland fick del av. Bl.a. sågs flertalet hökugglor rasta på Brandområdet på Hälleskogen under hösten/

vintern. Under uggleveckan 2017 noterades också det största antalet hökugglor någonsin under uggleveckan. Nämnvärt är att på Brandområdet hördes också fem av de sju ugglorna. **Sparvuggla:** Antalet ropande sparvugglor som rapporterades är dubbelt så många 2018 som året innan. Förmodligen är det också en följd av ett effektivare eftersök. Bl.a. ropar sparvugglorna mer aktivt under första morgontimmarna än under kvällstid och när

Hornuggla

Kommun	Berguv		Hök-		Sparv-		Katt-		Slag-		Lapp-		Horn-		Jord-		Pärl-	
			uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla	uggla
År	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18
Ljusnarsberg							1	0	2	0								
Hällefors			0	1	2	4	13	2									2	8
Nora					1	2	4	0									0	1
Lindesberg					1	0	9	5	0	1							3	4
Arboga					2	3	4	7					2	0	1	0		
Skinnsberg			1	0	2	18	33	41	8	8			3	0			19	30
Köping					2	0	12	20	2	3			2	0			1	12
Fagersta			3	0	1	7	3	14	1	3			1	0			3	5
Norberg					0	1	3	1	5	1			1	0			1	0
Surahammar			2	0	9	13	17	20	5	5			3	1			8	3
Hallstahammar					1	0	8	8					1	1				1
Sala			1	0	2	5	3	13	2	13			0	6			3	4
Västerås					0	5	33	28	2	3			9	5	0	1	3	0
Kungsör							1	0										
Örebro																		
Totalt	2	8	7	1	23	58	144	159	27	37	7	10	22	13	1	1	43	68

Tabellen visar resultatet från ugglelyssnarveckorna i Västmanland 2017 och 2018. Fynden av hökuggla och jorduggla är under dagtid och inte ropande fåglar.

inventeringen prioriteras under morgonen får det den effekt vi kan se i tabellen för 2018.

Kattuggla: Resultaten från inventeringarna i Västerås visar att färre kattugglor hävdade revir där 2018 än året innan. Det är av allt att döma det faktiska resultatet. 2018 var ett dåligt uggleår med födobrist i landskapet och under veckan hittades också apatiska, svältande kattugglor på dagvist i bl.a. Nora, Hällefors och Västerås. Det för hela landskapet högre antalet kattugglor 2018 än 2017 beror på större inventeringsinsats hos uggleinventerarna.

Slaguggla: Det högre antalet rapporterade slagugglor 2018 än 2017 beror inte på att flera fåglar hävdade revir utan mer på att uggleinventerare i Sala kommun för först gången deltog i räkningen. Även slagugglor sågs födosöka på dagtid vilket indikerar födobrist. Det stärks av uppgifter från Sala kommun där 2018 var det sämsta häckningsåret på mycket länge för slaguggla (Kjell-Åke Källebrink, muntl.)

Lappuggla: Antalet lappugglor under 2017

handlar i samtliga fall om revirhävdande fåglar. Att antalet noterade lappugglor är högre 2018 än året innan beror på att de flesta sågs födosöka på dagtid, vilket indikerar det samma som för slagugglor och kattugglor nämligen födobrist.

Hornuggla: Endast 2003 och 2014 (två toppår) noterades fler hornugglor i landskapet än antalet under uggleveckan 2017. Under 2018 är antalet nere på den nivå det brukar röra sig om under bottenår.

Pärluggla: Arten studeras mer ingående inom Surahammars kommun bl.a. med hjälp av 300 häckningsholkar samt avlyssningar av skogsområdena såväl innan som efter uggleveckan. Som visas i tabell 1 och gäller under uggleveckan så pågår en stadig minskning av antalet revirhävdande hanar inom området. Det stämmer också väl överens med antalet häckningar i holkarna samt ropande hanar under tider innan uggleveckan.

Inom några kommuner (Skinnskatteberg, Köping och Hällefors) hördes fler revirropande pärlugglor under bottenåret 2018

än under uppgångsåret 2017. Jag tror att det beror på intensivare lyssning efter pärlugglor det senare året. Nämnas kan också att i Skinnskatteberg och Köping finns också stort antal holkar uppsatta. Under 2018 noterades en häckning i holk i Köping men häckningen avbröts. I Skinnskatteberg noterades inte någon häckning.

Publikt arrangemang.

Ugglelyssnarveckorna är också ett publikt arrangemang där VOF och lokalklubbar erbjuder medlemmar och övriga att följa med ut och lyssna på ropande ugglor i landskapet. Under 2017 deltog 147 personer och 2018 deltog 133 personer i de arrangerade uggleutflykterna. Eftersom det också saknas uppgifter från några arrangemang visar det på ett stort intresse för denna fågelgrupp.

Slutord

Hur går det för våra ugglor? Kommer vi att även i framtiden att ha lämpliga och bra ugglemiljöer i vårt landskap? Det ser oroväckande ut för pärlugglorna och vi behöver också få mera kunskap kring läget för de övriga arterna. Uggleveckan behöver framöver vara en viktig del i att stärka fokus på kunskapsinhämtning kring våra ugglearter.

Stort Tack till alla som deltagit och rapporterat sina fynd under uggleveckorna 2017 och 2018. Ett extra tack till de personer som varit mina kontaktpersoner i de olika kommunerna samt till Johan Karlsson och Christina Bredin som varje dag under uggleveckan lagt in "natens rapport" på VOF:s hemsida.

Sören Larsson

RRK: – Därför ställer vi frågor om vissa fynd

När det kommer till granskning (validering) av fynd så har vi som arbetar med det fått vetskap om att ett fåtal rapportörer tycker att det är frustrerande att rrk "hela tiden" kommer med backningar om rapporterade fynd. Det kanske därför är på sin plats med ett litet klargörande.

Vi i rrk strävar efter att det material som hamnar i artportalen blir så komplett och korrekt som bara möjligt. Därför kommer vi att be om komplettering då vi ser att uppgift om kön saknas för arter där könen är lätta att separera, t.ex. ändrar i häckningsdräkt och kärnhökar.

Vi kommer även att be om kompletteringar när något fynd sticker ut från det normala. Udda tid, udda plats, extremt högt antal, etc.

Vi har även ett intresse av att få reda på vilka raser som berör landskapet. Givetvis svårt för alla arter, men en rimlig gräns är silltrutten där vi märkt ett ökande uppträdande

hos oss av fåglar med ett utseende som bättre överensstämmer med de något mer ljusmantlade intermedius-trutar som häckar på Västkusten.

Det är även intressant för gulärlan, där vi i huvudsak berörs av två olika raser — den sydliga (flava) och den nordliga (thunbergii). Båda häckar förmodligen mer eller mindre regelbundet i Västmanland, men hur ser den geografiska fördelningen ut?

Vi hoppas således att ni som rapporterar kan ha överseende med detta och att ni fortsätter att stå ut med att rrk ställer frågor om vissa fynd. Slutligen vill vi uppmantra att ni använder kommentarsfältet. Det kan vara ovärderligt till exempel för att bena ut hur många fåglar som har varit involverade i ett uppträdande eller för att understryka något som annars kan uppfattas som udda.

RRK Västmanland

Obsar hämtade från rapportsystemet Artportalen 16/2 - 10/7 2018

Observationerna är ej granskade
av RK eller RRK.

Text: Gunilla Hammarström

Februari

Tallbit, som mest 3 ex. sågs i Västanfors sn. den 17 och 25, i Gunnilbo sn. den 22.

Hökuggla, 1 ex. sågs i Stora Fluken, Ramnäs sn. den 22 och i Loka Brunn, Grythyttans sn. den 23.

Jorduggla, 1 ex. sågs födosökande vid Rudö, Rytterne sn. den 21.

Mars

Vittrut, rapporterades från olika lokaler (Lögarängen, Kattskär, Västeråsfjärden, Djuphamnen), i Västerås, den 28 – 31.

Hökuggla, 1 ex. rapporterades från Grythyttans sn. Gyttertorp och Skinnskattebergs sn. den 1 -21, 2 ex. från Hällefors sn. den 25.

Tallbit, 1 ex. sågs stationär i Västanfors sn. den 1 – 22.

Bändelkorsnäbb, 1 x. hördes vid Grytamosen, Västerås den 24.

Röd glada, 1 ex. födosökande i Stenvad, Björskogs sn. den 30 och 1 ex. sågs förbiflygande i Västerås stad, Västerås den 30.

Jorduggla, 1 ex. sågs i Rytterne sn den 16 och i Skultuna sn. den 17.

JORDUGGLA. FOTO LENNART WAARA

Lappuggla, 1–2 ex. sågs i Lillhärads sn. den 3 – 27 och i Hällefors sn. den 26.

April

Svarthalsad dopping, 1–2 ex. rapporterades från Frövisjön, Skultuna sn. den 20 – 30.

Stäppörn, 1 ex. sågs sträckande i Smittsbo, Västanfors sn. den 8.

Bronsibis, 1 ex. sträckte förbi Barkarö, Västerås-Barkarö sn. den 29.

Vittrut, 1 ex. rapporterades från Djuphamnen, Västerås den 1 – 3.

Vit stork, 1 ex. sågs i Hällby, Västerfärnebo sn. den 8.

Stäpphök, 1 ex. rapporterades från Skerike, Västerås den 8, Lisjö ängar, Sura sn. den 29, Andersbenning, Norbergs sn. den 15, Berg, Skultuna sn. den 16 och Karlslund, Tortuna sn. den 24.

Ägretthäger, 1 ex. sågs i Frövisjön, Skultuna sn. den 9, i Gnien, Ramnäs sn. den 10 och vid Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna sn. den 24.

Fjällgås, 1 ex. rapporterades från Frövisjön, Skultuna sn. den 13 – 14, 2 ex. från Sörbysjön, Fellingsbro sn. den 17 och 1 ex. från Norsa, Munktorps sn. den 22.

Vassångare, 1 ex. hördes sjungande i Irsta sn. den 20 – 29.

Amerikansk kricka, 1 ex. sågs dels från Lövsta-pumpen, Dingtuna sn. dels från Rudö, Rytterne sn. den 24 – 29.

Hökuggla, 1 ex rapporterades från Galltorp, Nora sn. den 7.

Röd glada, 1 ex. rapporterades från Hallstahammar, Skultuna, Västervåla, Dingtuna, Kolbäck, Ramnäs, Västanfors, Skultuna,

Munktorp och Västerås-Barkarö socknar den 6 – 30.

Brun glada, 1 ex. sågs sträckande i Ramnäs sn. den 27.

Maj

Rosenstare, 1 ex. upptäcktes av de boende på en gård i Ire, Västra-Skedvi sn. den 23 och rapporterades sen mellan den 29 – 31.

Svarthalsad dopping, 1-3 ex. rapporterades

ROSENSTARE. FOTO LILLEBROR HAMMARSTRÖM

från Frövisjön, Skultuna sn. den 1 – 28.

Brandkronad kungsfågel, 1 ex. sågs och hördes sjungande i Karlbergsskogen, Köpings sn. den 11 – 27.

Ägretthäger, 1 ex. sågs vid Lövsta-pumpen, Dingtuna sn. den 1 och den 5, i Ekeby fly och vid Skultunasågen, Skultuna sn. den 2 och vid Rastholmen, Västerås-Barkarö sn. den 25.

Vassångare, 1 ex. hördes sjungande i Irsta sn. den 2 – 28, Asköbäcken, Västerås-Barkarö sn. den 8 och vid Lövsta-pumpen, Dingtuna sn. den 9 – 23.

Vit stork, 2 ex. rapporterades från Vad, Kumla sn. den 6 och 2 ex. från Kloberget, Västerfärnebo sn. den 6.

Amerikansk kricka, 1 ex. sågs i Gnien, Ramnäs sn. den 8.

Röd glada, 1 ex. sågs vid Gnien, Ramnäs sn. den 8, Norsa, Munktorps sn. den 11 och i Mon, Finnåker den 28.

Ejder, 1 ex. rapporterades från Framnäs, Västervåla sn. den 6 och från Klovstenen, Kolbäcks sn. den 17.

Brun glada, 1 ex. sågs vid Lövsta-pumpen,

Dingtuna sn. den 6 och i Västanfors sn. den 22.

Sommargylling, 1 ex. hördes sjungande i Rynninge, Fellingsbro sn. den 23 och på Jägaråsen, Kungs-Barkarö sn. den 30.

Juni

Svarthalsad dopping, 1 ex. sågs i Frövisjön, Skultuna sn. den 5 – 23.

Brandkronad kungsfågel, 1 ex. sågs i Karlbergsskogen, Köpings sn. den 18 – 25.

Ägretthäger, 1 ex. sågs i Frövisjön, Skultuna sn. den 10.

Vassångare, 1 ex. hördes sjungande vid Ut-näs, Säby sn. den 2 och 1-2 ex. vid Barkarövikens, Kungs-Barkarö sn. den 22 – 23.

Lundsångare, 1 ex. rapporterades från Gammelbo, Ramsbergs sn. den 12.

Hökuggla, 1 ex. hördes i Östenstorp, Ljusnarsbergs sn. den 1.

Röd glada, 1 ex. sågs födosökande i Sotebo, Skinnskattebergs sn. den 9 och 1 ex. sågs förbiflygande vid Gärdselbäcken, Arboga sn. den 19.

Brun glada, 1 ex. sågs förbiflygande i Östra Uggelbo, Västanfors sn. den 22.

Juli

Vassångare, 1 ex. hördes sjungande vid Askövikens, Västerås-Barkarö sn. den 6.

Röd glada, 1 ex. sågs förbiflygande i Skerike, Västerås, den 3.

BRUN GLADA. FOTO LENNART WAARA

Notiser

FOTO: EWA ÖLVEBO

VOF gratulerar Gert Ericsson, Skultuna, som tilldelats Naturskyddsföreningens utmärkelse silverfalken.

I över tjugo år har han gjort allt för att förverkliga sin dröm, ett fågel- och naturparadis vid Svartån. Området kallas Sågdammen och här började han bygga ett fågeltorn på nittioalet och har sedan successivt utökat arrangemangen. Nu finns tre fågeltorn, flera gömslen för fotografering, tre grillplatser varav ett med vindskydd, och minst tre kilometer spång. Mycket har han snickrat själv. ■

Gratis Uffe till 400!

Sandtärnan i Halland i juni blev Ulf Carlsons 400:e art.

Häckande mindre strandpipare i Hällefors

Även i år - liksom tidigare har vi haft häckning av mindre strandpipare inom kommunen. Närmare bestämt vid sjön Mången. De mindre strandpiparna fick - trots värmen fram två ungar!

I år blev området i Mången lite extra intressant eftersom det var så lite vatten. Under några dagar i början av augusti upptäckte vi där - myrspov, spovsnäppa, gluttsnäppa, större strandpipare, mosnäppa, småsnäppa, ljungpipare och t o m en kustpipare.

Tack till Maria Danielsson som skickade denna bild på en spillkråka som hängde död på ett träd.

Fredrik Anmark berättade att det kallas "perching reflex". Senor drar ihop klorna på "reflex" när fågeln inte försöker röra sig genom att strecka ut benen. Det är så dom kan sova på grenar utan att ramla av. Det dyker upp bilder till och från på just hackspettar som dör så här.

Västmanlands lokala klubbar

Arboga Fågelklubb

Ordf. Seppo Leppälampi
076-645 9780
seppoleppalampi@hotmail.com
www.arbogaafk.net/

Hällefors Ornitologiska Förening

Ordf. Aulis Syväjärvi
070 687 1111
aulis@atasteofmeda.se
www.halleforsornitologiskaforening.se/

Fagersta Fågelskådare

Ordf. Jan Hellström
070 213 9665
lahol7@hotmail.com
www.fagerstafagelskadare.se

Nora Biologiska Förening

Ordf. Peter Bernövall
070 212 3658
rasputin53@hotmail.com
www.norabf.se/

Frövi Fågelklubb

Ordf. Anders Hjerling
072-305 8690
anders.hjerling@telia.com
http://birds.nu/ffk.htm

Ramnäs Virsbo Naturklubb

Ordf. Sören Larsson
070 5678 725
soren20@telia.com
www.hemsida.net/suranatur/

Hallstahammars Naturskyddsförening

Ordf. Christer Andersson
070-744 34 81
christer.andersson13@telia.com

Sala Fågelklubb

Ordf. Kalle Källebrink
070 640 0501
kalle.kallebrink@gmail.com

Hedströmsdalens Ornitologiska Förening

Ordf. Tina Nordberg
070-303 1610
tina_nordberg@hotmail.com
www.alcedoattis.se/

Skultuna Naturklubb

Ordf. Börje Eriksson
070 712 8820
borje43@gmail.com

Ställdalens Naturstudieklubb

Ordf. Thyra Lundell
0580-201 66
tallvagen@swipnet.se

B FÖRENINGSBREV

Returadress
Fåglar i Västmanland
c/o Ulf Carlson
Byggmästarv 20

Västmanlands Ornitologiska Förening
www.birdlife.se/vof